

Nr 189.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter, m. m.; given Stockholms slott den 12 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

2) förordning om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås bestämmelser om debiteringen och uppbörden av obligatoriska sjukförsäkringsavgifter samt av arbetsgivarnas bidrag och avgifter till de obligatoriska sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna m. m. Vidare föreslås vissa ändringar i uppbördsförfarandet i anledning av den omläggning av fastighetsbeskattningen, varom beslut fattades föregående år.

I fråga om sjukförsäkringsavgifterna har tidigare beslutats att avgifterna skall debiteras och uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden. Såvitt gäller avgiftsuppbörden i samband med preliminär skatt föreslås, att avgifterna skall inräknas i skattetabellerna med vissa genomsnittliga, av tillsynsmyndigheten för de allmänna sjukförsäkringskassorna årligen fastställda belopp. På grund härav och med hänsyn till den föregående år beslutade höjningen av folkpensionsavgifterna med 80 procent, förordas att skattebeloppen i tabellerna skall uträknas under den förutsättningen bland annat, att avdrag vid taxeringen av inkomsten medges med 100 kronor utöver ortsavdrag och avdrag för kommunalutskylder. Beträffande preliminär B-

¹ *Bihang till riksdagens protokoll 1954. 1 saml. Nr 189.*

skatt, som beräknas med ledning av preliminär taxering, föreslås att sjukförsäkringsavgift inräknas med samma genomsnittliga belopp, som enligt vad nyss nämnts skall inräknas i skattetabellerna. — Debiteringen av sjukförsäkringsavgifterna i samband med slutlig skatt skall enligt propositionen ske med belopp, som av vederbörande sjukkasse införts i debiteringslängden för slutlig skatt, i förekommande fall ändrade med hänsyn till storleken av den avgiftspliktiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. I fråga om äkta makars ansvarighet för varandras sjukförsäkringsavgifter förordas sådan ansvarighet allenast i de fall, då endast den ene av makarna påförs till statlig inkomstskatt taxerad inkomst och makarna blivit för inkomståret mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll. Därvid skall den av makarna, som åsatts taxering, påföras även den andre makens sjukförsäkringsavgift.

Debiteringen och uppbörden av arbetsgivarnas bidrag och avgifter till de obligatoriska sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna föreslås skola ske på i huvudsak samma sätt som för närvarande gäller beträffande debitering och uppbörd av olycksfallsförsäkringsavgifter.

Genom omläggningen av fastighetsbeskattningen upphör fastighetsskatten att vara en självständig skatteform. I stället skall ett s. k. garantibelopp för fastighet inräknas i den skattskyldiges till kommunal inkomstskatt taxerade inkomst. I propositionen föreslås att skatten å sådant garantibelopp skall i princip erläggas i samband med den preliminära skatten. Vid utfärdande av debetsedel å preliminär A-skatt kan emellertid fastighetsinnehav som regel ej beaktas, utan i sådant fall måste förutsättas att de skattskyldiga själva medverkar till att skatten å garantibelopp inbetalas preliminärt. För fastighet, belägen i annan kommun än fastighetsägarens hemortskommun, bör debetsedel å preliminär B-skatt understigande 200 kronor ej utfärdas, med mindre den skattskyldige så begär. — Skogsvårdsavgifter samt annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor förutsättes skola debiteras i samband med slutlig skatt. Nämnade avgifter och annuiteter skall icke uppbäras preliminärt.

De föreslagna bestämmelserna är avsedda att i huvudsak träda i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 2 mom., 3 § 1 och 2 mom., 4 § 1 och 3 mom., 10 och 13 §§, 17 § 1 mom., 18, 22, 25 och 26 §§, 27 § 1 och 3 mom., 31, 33 och 35 §§, 48 § 1 och 2 mom., 49 § 1 mom., 60 § 3 mom., 68 § 2 och 4 mom., 70 § 1 mom. samt 72 och 84 §§ uppbördsförordningen den 5 juni 1953 ävensom punkt 3 av anvisningarna till 39 § nämnda förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, att till 2 § uppbördsförordningen skola fogas två nya moment, betecknade 3 mom. och 4 mom., av nedan angivna lydelse samt att 29, 30 och 34 §§ samma förordning skola upphöra att gälla.

Gällande lydelse.

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhets-skatt, utskiftningsskatt, ersättnings-skatt, *allmän kommunalskatt*, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering, *olycksfallsförsäkringsavgifter som avses i § 1 förordningen den 31 mars 1922* angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, ävensom annuiter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Föreslagen lydelse.

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhets-skatt, utskiftningsskatt, ersättnings-skatt, *kommunal inkomstskatt*, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering, *sjukförsäkringsavgifter för den obligatoriska försäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring*, arbetsgivaravgifter som avses i 2 § förordningen om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivar jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m., sådana byggnadsforskningsavgifter enligt förordningen angående byggnadsforskningsavgift vilka icke uppbäras av riksförsäkringsanstalten, ävensom annuiter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Kungl. Maj:t — — — föreskriften avses.

2 §.

2 m o m. I denna förordning förstås med slutlig skatt: *utskylder och pensionsavgifter, vilka debiteras på grund av sådant beslut rörande taxe-*

2 §.

slutlig skatt: *skatt som debiteras på grund av sådant taxeringsbeslut eller sådan för debitering*

Gällande lydelse.

ring till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftnings-skatt, ersättningsskatt eller kommunal inkomstskatt, som kommit den lokala skattenyndigheten tillhanda senast den 20 november under taxeringsåret, ävensom i 1 § omförmälda olycksfallsförsäkringsavgifter;

preliminär skatt: i 3 § omförmäld skatt, som erlægges i avräkning å slutlig skatt;

kvarstående skatt: skatt, som återstår att erlægga, sedan preliminär skatt avräknats från slutlig skatt;

tillkommande skatt: dels *utskylder och pensionsavgifter, vilka debiteras på grund av sådant beslut rörande taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftnings-skatt, ersättningsskatt eller kommunal inkomstskatt*, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, *dels fastighets-skatt och skogsvårdsavgifter, som debiteras på grund av sådant beslut rörande taxering, vilket fattats av prövningsnämnd eller av kammarrätten eller Kungl. Maj:t*, dels skatt som påföres på grund av eftertaxering, dels ock skatt som utöver tidigare påförd skatt skall erläggas på grund av beslut rörande ändrad debitering;

inkomstår: det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med mars månad ett år till och med februari månad nästföljande år;

landet: jämväl stad utan magistrat samt sådan stad med magistrat, som enligt förordnande av Kungl. Maj:t tillhör fögderi;

stad: stad med magistrat, som icke tillhör fögderi; samt

lokal skattemyndighet: på landet häradsskrivare och i stad kronokamrerare.

Föreslagen lydelse.

överlämnad handling, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda senast den 20 november under taxeringsåret;

tillkommande skatt: dels *skatt som debiteras på grund av sådant taxeringsbeslut*, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, dels skatt som påföres på grund av eftertaxering, dels ock skatt som utöver tidigare påförd skatt skall erläggas på grund av beslut rörande ändrad debitering;

3 mom. *Kvarstående skatt skall, därest den slutliga skatten delvis utgöres av skogsvårdsavgift eller i 1 § omförmäld annuitet, anses i första hand belöpa å sådan avgift eller annuitet. Motsvarande skall gälla beträffande ogulden del av kvarstående*

Gällande lydelse.

Föreslagen lydelse.

skatt och av sådan tillkommande skatt, vari ingår avgift eller annuitet som nyss sagts.

4 m o m. Den som är pliktig erlægga i 1 § omförmäld sjukförsäkringsavgift och som taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser skall, om för den andra maken ej beräknats någon till statlig inkomstskatt taxerad inkomst och makarna blivit för inkomståret mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll, påföras jämväl den andra makens sjukförsäkringsavgift för inkomståret och skall den sistnämnda maken vara fri från betalningsskyldighet för avgiften.

3 §.

1 m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig i kommun, där han kan antagas bliva påförd slutlig skatt enligt den årliga taxeringen året näst efter inkomståret, utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, pensionsavgift, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

3 §.

1 m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig i kommun, där han kan antagas bliva påförd slutlig skatt enligt den årliga taxeringen året näst efter inkomståret, utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

2 m o m. Preliminär skatt — — — preliminär B-skatt.

1. Preliminär A-skatt — — — bedriven rörelse.

Med tjänst — — — till avdrag.

Preliminär A-skatt — — — av inkomsten.

Beträffande den som jämte ovan avsedd inkomst av tjänst åtnjuter annan inkomst eller är skattskyldig för förmögenhet må lokal skattemyndighet, då särskilda skäl därtill föranleda, föreskriva att preliminär A-skatt skall erläggas jämväl för sistnämnda inkomst eller för förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell å nämnda inkomst ökad med visst belopp eller ock utgå

Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst, för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet må lokal skattemyndighet, då särskilda skäl därtill föranleda, föreskriva att preliminär A-skatt skall erläggas jämväl för sistnämnda inkomst eller för garantibelopp eller förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell å

Gällande lydelse.

med visst belopp utöver vad i skatttabellen angives för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

Föreslagen lydelse.

nämnda inkomst ökad med visst belopp eller ock utgå med visst belopp utöver vad i skatttabellen angives för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

Är i — — — preliminär A-skatt.

2. Preliminär B-skatt skall i hemortskommunen för inkomståret utgöras av skattskyldig, som icke har att erlægga preliminär A-skatt, samt utgå för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor ävensom för förmögenhet. I annan kommun än hemortskommunen skall preliminär B-skatt erläggas för inkomst av fastighet, rörelse eller icke yrkesmässig avyttring av fastighet. Preliminär B-skatt skall utgå enligt särskild debitering.

2. Preliminär B-skatt skall i hemortskommunen för inkomståret utgöras av skattskyldig, som icke har att erlægga preliminär A-skatt, samt utgå för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor och för garantibelopp för fastighet ävensom för förmögenhet. I annan kommun än hemortskommunen skall preliminär B-skatt erläggas för inkomst av fastighet, rörelse och icke yrkesmässig avyttring av fastighet samt för garantibelopp för fastighet. Preliminär B-skatt skall utgå enligt särskild debitering.

4 §.

1 m o m. Har lokal — — — sådana tabeller.

Skatttabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka eller den längre tid som riksskattenämnden bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

att inkomsten samt ortsavdraget äro oförändrade under inkomståret.

att den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för förmögenhet, samt

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivas den skattskyldige än dels ortsavdrag, dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, för kommunala utskylder med belopp, motsvarande för skattekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat till grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

4 §.

att den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet, samt

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivas den skattskyldige än dels ortsavdrag, dels därutöver ett belopp av etthundra kronor, dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, för kommunala utskylder med belopp, motsvarande för skattekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat till grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

Tabellerna skola — — — antal kronor.

3 m o m. För envar för ortsavdragens beräkning vid inkomsttaxe-

3 m o m. För envar för ortsavdragens beräkning vid inkomsttaxe-

Gällande lydelse.

ringen använd ortsgrupp skola upp-
rättas särskilda tabeller, angivande
den preliminära skatten under förut-
sättning att statlig inkomstskatt
beräknas med tillämpning av det
procenttal av grundbeloppet, som be-
stämts för inkomståret, samt att
det sammanlagda beloppet av kom-
munal inkomstskatt, landstingsme-
del och tingshusmedel beräknas för
skattekrona och skatteöre till vissa i
hela krontal bestämda belopp, vilka
av riksskattenämnden fastställas för
varje inkomstår.

Föreslagen lydelse.

ringen använd ortsgrupp skola upp-
rättas särskilda tabeller, angivande
den preliminära skatten under förut-
sättning att statlig inkomstskatt
beräknas med tillämpning av det
procenttal av grundbeloppet, som be-
stämts för inkomståret, *att sjuk-
försäkringsavgift beräknas i enlighet
med vad den i 91 § lagen om allmän
sjukförsäkring omförmälda tillsyns-
myndigheten bestämmer för inkomst-
året* samt att det sammanlagda be-
loppet av kommunal inkomstskatt,
landstingsmedel och tingshusmedel
beräknas för skattekrona och skatte-
öre till vissa i hela krontal bestämda
belopp, vilka av riksskattenämnden
fastställas för varje inkomstår.

Oaktat vad — — — vederbörande stad.

10 §.

Preliminär A-skatt — — — kostnadernas bestridande.
Preliminär A-skatt — — — för år.

10 §.

*Då lön utbetalas för tid, varunder
arbetsgivaren äger jämlikt lagen om
allmän sjukförsäkring uppbära ar-
betslagaren tillkommande ersättning
enligt samma lag, skall preliminär
A-skatt icke beräknas å den del av
lönen, som svarar mot nämnda er-
sättning.*

Preliminär A-skatt — — — i konkurs.

13 §.

Preliminär B-skatt — — — annan författning.

Har skattskyldig enligt den årliga
taxeringen året näst före inkomståret
icke påförts slutlig skatt i den kom-
mun där den preliminära B-skatten
skall debiteras, men kan han antagas
komma att *under inkomståret upp-
bära inkomst, för vilken skattskyl-
dighet där föreligger*, skall preliminär
B-skatt beräknas med ledning av
särskild taxering till sådan skatt
(preliminär taxering). Äger
nu nämnd skattskyldig förmögenhet,
för vilken skattskyldighet till statlig

13 §.

Har skattskyldig enligt den årliga
taxeringen året näst före inkomståret
icke påförts slutlig skatt i den kom-
mun där den preliminära B-skatten
skall debiteras, men kan han anlagas
komma att *vid årlig taxering året
näst efter inkomståret där taxeras
till statlig eller kommunal inkomst-
skatt*, skall preliminär B-skatt beräk-
nas med ledning av särskild taxering
till sådan skatt (preliminär
taxering). Äger nu nämnd skatt-
skyldig förmögenhet, för vilken

Gällande lydelse.

förmögenhetsskatt föreligger, skall preliminär B-skatt även för förmögenheten beräknas med ledning av sådan taxering.

Föreslagen lydelse.

skattskyldighet till statlig förmögenhetsskatt föreligger, skall preliminär B-skatt även för förmögenheten beräknas med ledning av sådan taxering.

Preliminär B-skatt — — — slutlig skatt.

17 §.

1 m o m. Skattskyldig, som har att erlægga preliminär B-skatt för inkomst, är pliktig att utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration:

1) därest han under året näst före inkomståret icke taxerats för inkomst i den kommun inom vilken sådan skatt skall erläggas;

2) därest i — — — preliminär A-skatt.

18 §.

Preliminär självdeklaration — — —

Preliminär självdeklaration enligt 17 § 1 mom. skall avlämnas senast den 1 december under året näst före inkomståret eller, om den skattskyldige då icke ägde kännedom om att han kommer att *uppbära inkomst, för vilken skattskyldighet föreligger*, senast fjorton dagar efter det han vunnit sådan kännedom.

Preliminär självdeklaration — — — före inkomståret.

Preliminär självdeklaration — — — 22 § sägs.

22 §.

Det ankommer på lokal skattemyndighet: att angiva hur preliminär A-skatt skall beräknas för skattskyldiga, som för inkomståret mantalsskrivits inom myndighetens tjänstgöringsområde; att debitera preliminär B-skatt för skattskyldiga, vilka hava att för inkomståret utgöra sådan skatt i kommun inom myndighetens tjänstgöringsområde;

att debitera slutlig och kvarstående skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter och i 1 § omförmälda annuiteter samt tillkommande skatt för skattskyldiga, som åsatts taxering eller äro skattskyldiga för fastighet i kommun inom myndighetens tjänstgöringsområde; samt

att utfärda debetsedel, varom i 33 § omförmäles.

17 §.

1 m o m. Skattskyldig, som har att erlægga preliminär B-skatt för inkomst *eller garantibelopp för fastighet*, är pliktig att utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration:

1) därest han under året näst före inkomståret icke taxerats till statlig eller kommunal inkomstskatt i den kommun inom vilken *preliminär B-skatt* skall erläggas;

18 §.

Preliminär självdeklaration enligt

17 § 1 mom. skall avlämnas senast den 1 december under året näst före inkomståret eller, om den skattskyldige då icke ägde kännedom om att han kommer att *för inkomståret taxeras för inkomst eller garantibelopp för fastighet*, senast fjorton dagar efter det han vunnit sådan kännedom.

22 §.

att debitera slutlig, kvarstående och tillkommande skatt för den som har att utgöra sådan skatt i kommun inom myndighetens tjänstgöringsområde; samt

Gällande lydelse.

25 §.

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall iakttagas:

att pensionsavgift uträknas med tillämpning av 19 § lagen om folkpensionering, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomst-år före det, under vilket han fyller sjutton år, eller efter det under vilket han fyllt sextiofem år;

att sjukförsäkringsavgift påföres i enlighet med vad den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten bestämmer för inkomståret med iakttagande tillika av vad i 2 § 4 mom. denna förordning sägs;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering till vederbörande kommun, municipal-samhälle, landsting och tingslag.

26 §.

Preliminär B-skatt skall debiteras i en gemensam post, därvid skattebeloppet avrundas till det närmast lägre hela kronotal, vilket utan att öretal uppkommer är jämnt delbart med antalet av de uppbördsterminer varunder skatten skall förfalla till betalning. Preliminär skatt, som icke uppgår till sextio kronor, skall icke påföras.

26 §.

Preliminär B-skatt skall debiteras i en gemensam post, därvid skattebeloppet avrundas till det närmast lägre hela kronotal, vilket utan att öretal uppkommer är jämnt delbart med antalet av de uppbördsterminer varunder skatten skall förfalla till betalning. Preliminär skatt, som icke uppgår till sextio kronor *i hemortskommunen eller till tvåhundra kronor i annan kommun än hemortskommunen*, skall icke påföras *med mindre den skattskyldige så begär.*

Preliminär B-skatt — — — under uppbördsåret.

27 §.

1 m o m. Vid debitering av slutlig skatt skall iakttagas:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den ifrågavarande slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel likaledes uträknas med ledning av den utdebitering för skattekrona och skatteöre, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot ifrågavarande slutliga

27 §.

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel likaledes uträknas med ledning av den utdebitering för skattekrona och skatteöre, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot ifrågavarande slutliga

Gällande lydelse.

skatt, dock att, därest i stad fastställt annan utdebitering för den slutliga skatten än för den preliminära skatten, den kommunala inkomstskatten skall utgöras efter den utdebitering som bestämts att gälla för den slutliga skatten; samt

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel påföras i en gemensam post, därvid iakttages att skattebeloppet vid öretal över femtio avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt kronor;

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlägga ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp,

Föreslagen lydelse.

skatt, dock att, därest annan utdebitering fastställt för den slutliga skatten än för den preliminära skatten, den kommunala inkomstskatten skall utgöras efter den utdebitering som bestämts att gälla för den slutliga skatten;

att skogsvårdsavgift uträknas med tillämpning av det promilletal, som enligt vad därom särskilt är stadgat bestämts för det år då den slutliga skatten debiteras;

att i 1 § omförmäld sjukförsäkringsavgift debiteras med belopp som uträknats av allmän sjukkasse, dock att vid debiteringen skall beaktas vad i 33 och 35 §§ lagen om allmän sjukförsäkring stadgas angående avgiftsplikt och nedsättning av avgift med hänsyn till vederbörandes till statlig inkomstskatt taxerade inkomst;

att makars sjukförsäkringsavgifter skola i fall, varom i 2 § 4 mom. sägs, i en gemensam post påföras den av makarna, för vilken beräknats till statlig inkomstskatt taxerad inkomst;

att i 1 § omförmäld arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift debiteras i en gemensam post; samt

att i 1 § omförmäld annuitet eller, därest skattskyldig har att erlägga flera annuiteter av samma slag, summan av dessa påføres i helt antal kronor, därvid öretal bortfaller.

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlägga ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp,

Gällande lydelse.

varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningskatt, ersättningsskatt eller *olycksfallsförsäkringsavgift*, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Föreslagen lydelse.

varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningskatt, ersättningsskatt eller i 1 § *omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift*, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Vad i — — — omförmäld ränta.

31 §.

Debitering av tillkommande skatt skall ske efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt, *fastighetsskatt eller skogsvårdsavgifter*, dock att vid debitering på grund av eftertaxering skall iakttagas vad i 63 § kommunal-skattelagen finnes stadgat.

Tillkommande skatt skall förfalla till betalning under uppbördstermin eller uppbördsterminer, som lokal skattemyndighet bestämmer, dock högst under sex på varandra följande uppbördsterminer. Därvid hör skatten i regel fördelas på samma antal uppbördsterminer och efter samma grunder som i 28 och 30 §§ sägs.

33 §.

För skattskyldig skall utfärdas debetsedel, särskild för preliminär skatt, för slutlig skatt, för *fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter och i 1 § omförmälda annuiteter* samt för tillkommande skatt. Debetsedel skall upptaga å uppbördskortet eller i debiteringslängden angivna uppgifter. Vid debetsedel skola vara fogade skatteanvisningar, avsedda för inbetalning av skatt.

Vid debetsedel, — — — i fråga.

Debetsedel med — — — fastställt formulär.

31 §.

Debitering av tillkommande skatt skall ske efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt, dock att vid debitering på grund av eftertaxering skall iakttagas vad i 63 § kommunal-skattelagen finnes stadgat.

Tillkommande skatt skall förfalla till betalning under uppbördstermin eller uppbördsterminer, som lokal skattemyndighet bestämmer, dock högst under sex på varandra följande uppbördsterminer. Därvid hör skatten i regel fördelas på samma antal uppbördsterminer och efter samma grunder som i 28 § sägs.

33 §.

För skattskyldig skall utfärdas debetsedel, särskild för preliminär skatt, för slutlig skatt samt för tillkommande skatt. Debetsedel skall upptaga å uppbördskortet eller i debiteringslängden angivna uppgifter. Vid debetsedel skola vara fogade skatteanvisningar, avsedda för inbetalning av skatt.

Gällande lydelse.

35 §.

Debetsedel å fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter samt annuiteter, varom i 1 § sägs, skall senast den 25 augusti under taxeringsåret samt debetsedel å slutlig skatt senast den 15 december under taxeringsåret med posten utan kostnad för den skattskyldige tillställas denne under adress som är angiven i mantalslängd, taxeringslängd eller befolkningsregistret eller anmälts till den lokala skattemyndigheten.

Debetsedel, avseende — — — under inkomståret.
Har skattskyldig — — — översända debetsedel.

48 §.

1 m o m. Skattskyldig, vars skattebetalningsförmåga på grund av arbetslöshet eller sjukdom eller eljest oförvållat blivit nedsatt, må beviljas anstånd med erläggande av preliminär B-skatt, kvarstående skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omförmälda annuiteter eller tillkommande skatt, som förfaller till betalning under högst två av de uppbördsterminer, vilka utlöpa närmast efter det ansökan om anstånd gjorts. Anståndet må avse hela skatten eller del därav. Anståndstiden må bestämmas till längst ett år efter utgången av den månad, varunder den första av nyssnämnda terminer infaller, dock att anstånd med erläggande av fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter samt annuiteter, varom i 1 § sägs, icke må beviljas för längre tid än att den i 17 kap. 6 § handelsbalken stadgade förmånsrätten för dylik skatt kan göras gällande.

2 m o m. Värnpliktig, som inryckt till militärtjänstgöring och vars skattebetalningsförmåga till följd härav blivit nedsatt, må beviljas anstånd med erläggande av preliminär B-skatt, kvarstående skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omförmälda annuiteter eller tillkommande skatt, som förfaller till be-

Föreslagen lydelse.

35 §.

Debetsedel å slutlig skatt skall senast den 15 december under taxeringsåret med posten utan kostnad för den skattskyldige tillställas denne under adress som är angiven i mantalslängd, taxeringslängd eller befolkningsregistret eller anmälts till den lokala skattemyndigheten.

48 §.

1 m o m. Skattskyldig, vars skattebetalningsförmåga på grund av arbetslöshet eller sjukdom eller eljest oförvållat blivit nedsatt, må beviljas anstånd med erläggande av preliminär B-skatt, kvarstående skatt eller tillkommande skatt, som förfaller till betalning under högst två av de uppbördsterminer, vilka utlöpa närmast efter det ansökan om anstånd gjorts. Anståndet må avse hela skatten eller del därav. Anståndstiden må bestämmas till längst ett år efter utgången av den månad, varunder den första av nyssnämnda terminer infaller.

2 m o m. Värnpliktig, som inryckt till militärtjänstgöring och vars skattebetalningsförmåga till följd härav blivit nedsatt, må beviljas anstånd med erläggande av preliminär B-skatt, kvarstående skatt eller tillkommande skatt, som förfaller till betalning under uppbördstermin, vilken helt eller delvis infaller un-

Gällande lydelse.

talning under uppbördstermin. vilken helt eller delvis infaller under tiden för militärtjänstgöringen eller under tiden därefter, dock senast under tredje kalendermånaden efter den då tjänstgöringen upphör. Anståndet må avse hela skatten eller del därav. Anståndstiden må bestämmas till längst ett år efter utgången av den månad, varunder den uppbördstermin infaller som anståndet avser, dock att anstånd därutöver må beviljas för tiden intill dess den värnpliktige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning tre kalendermånader i följd varit fri från tjänstgöring. *Anstånd med erläggande av fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter samt annuiteter, varom i 1 § sägs, må likväl icke beviljas för längre tid än i 1 mom. stadgas.*

49 §.

1 m o m. Skattskyldig, som — —

Har skattskyldig taxerats å mer än en ort för samma inkomst eller förmögenhet eller har fastighet taxerats å mer än en ort, må anstånd medgivas med inbetalning, helt eller delvis, av ettdera eller båda av de skattebelopp, som påförts i anledning av taxeringen i fråga.

Anståndet skall gälla till dess två månader förflutit från dagen för prövningsnämndens eller vederbörande skattedomstols beslut i anledning av besvären; dock att anstånd med erläggande av fastighetsskatt och skogsvårdsavgifter icke må beviljas för längre tid än i 48 § 1 mom. stadgas.

60 §.

3 m o m. Vad i —

Utmätning må även i gäldenärens frånvaro genast förrättas utan att sådan underrättelse, varom i 59 och 60 §§ utskökningslagen sägs, blivit honom meddelad. Skall utmätning ske av gäldenären tillhörig fast egen-

Föreslagen lydelse.

der tiden för militärtjänstgöringen eller under tiden därefter, dock senast under tredje kalendermånaden efter den då tjänstgöringen upphör. Anståndet må avse hela skatten eller del därav. Anståndstiden må bestämmas till längst ett år efter utgången av den månad, varunder den uppbördstermin infaller som anståndet avser, dock att anstånd därutöver må beviljas för tiden intill dess den värnpliktige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning tre kalendermånader i följd varit fri från tjänstgöring.

49 §.

— taxeringsintendentens yttrande.

Har skattskyldig taxerats å mer än en ort för samma inkomst, *garantibelopp för fastighet* eller förmögenhet, må anstånd medgivas med inbetalning, helt eller delvis, av ettdera eller båda av de skattebelopp, som påförts i anledning av taxeringen i fråga.

Anståndet skall gälla till dess två månader förflutit från dagen för prövningsnämndens eller vederbörande skattedomstols beslut i anledning av besvären.

60 §.

— — — för skatt.

Utmätning må även i gäldenärens frånvaro genast förrättas utan att sådan underrättelse, varom i 59 och 60 §§ utskökningslagen sägs, blivit honom meddelad. Skall utmätning ske av gäldenären tillhörig fast egen-

Gällande lydelse.

dom, som finnes å annan ort än där han har sitt hemvist, skall dock underrättelse jämte uppgift om förrättningsstället med rekommenderat tjänstebrev senast fjorton dagar före förrättningen avsändas till gäldenären under adress, som angivits i restlängden eller eljest kan av *utmätningssmannen* utrönas. Återkommer brevet såsom obeställbart, skall utmätningssmannen därom underrätta överexekutor vid insändandet av protokoll över utmätningen; och åligger det i sådant fall överexekutor att, innan vidare åtgärder för egendomens försäljning vidtagas, anställa de ytterligare efterforskningar rörande gäldenärens vistelseort, som med hänsyn till av utmätningssmannen redan vidtagna åtgärder och övriga omständigheter må anses erforderliga, samt, om vistelseorten därvid utrönes, på sätt överexekutor finner lämpligt lämna gäldenären underrättelse om utmätningen. Har egendomen veterligen övergått till ny ägare, skola åtgärder varom i detta stycke sägs i stället vidtagas för hans underrättande. Kan hans adress ej utrönas, bör dock underrättelse lämnas förre ägaren.

68 §.

2 m o m. Har riksräkenskapsverket vid granskning av verkställd debitering funnit, att anledning föreligger till antagande att slutlig eller kvarstående *skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omnämnda annuiteter* eller tillkommande skatt blivit någon påford obehörigen eller med för högt belopp eller att skattskyldig tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp, skall ämbetsverket underrätta vederbörande länsstyrelse härom. Länsstyrelsen har att verkställa den utredning i ärendet, som må finnas erforderlig, och att, därest vederbörande finnes hava erlagt skatt obehörigen eller med för högt

Föreslagen lydelse.

dom, som finnes å annan ort än där han har sitt hemvist, skall dock underrättelse jämte uppgift om förrättningsstället med rekommenderat tjänstebrev senast fjorton dagar före förrättningen avsändas till gäldenären under adress, som angivits i restlängden eller eljest kan av *utmätningssmannen* utrönas. Återkommer brevet såsom obeställbart, skall utmätningssmannen därom underrätta överexekutor vid insändandet av protokoll över utmätningen; och åligger det i sådant fall överexekutor att, innan vidare åtgärder för egendomens försäljning vidtagas, anställa de ytterligare efterforskningar rörande gäldenärens vistelseort, som med hänsyn till av utmätningssmannen redan vidtagna åtgärder och övriga omständigheter må anses erforderliga, samt, om vistelseorten därvid utrönes, på sätt överexekutor finner lämpligt lämna gäldenären underrättelse om utmätningen. Har egendomen veterligen övergått till ny ägare, skola åtgärder varom i detta stycke sägs i stället vidtagas för hans underrättande. Kan hans adress ej utrönas, bör dock underrättelse lämnas förre ägaren.

68 §.

2 m o m. Har riksräkenskapsverket vid granskning av verkställd debitering funnit, att anledning föreligger till antagande att slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt blivit någon påford obehörigen eller med för högt belopp eller att skattskyldig tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp, skall ämbetsverket underrätta vederbörande länsstyrelse härom. Länsstyrelsen har att verkställa den utredning i ärendet, som må finnas erforderlig, och att, därest vederbörande finnes hava erlagt skatt obehörigen eller med för högt belopp eller tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp, till

Gällande lydelse.

belopp eller tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp, till honom återbetala vad som för mycket erlagts. Finner länsstyrelsen eljest att förhållande, som nyss sagts, föreligger har länsstyrelsen likaledes att återbetala för mycket erlagt belopp.

Envar, som eljest vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig eller kvarstående *skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omförmälda annuiteter* eller tillkommande skatt eller berättigas återbekomma ytterligare överskjutande preliminär skatt, äger att genom länsstyrelsen i det län, där debiteringen skett, kostnadsfritt återbekomma vad han för mycket erlagt.

4 m o m. Häftar den, — — — 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall äga motsvarande tillämpning då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad återbekomma erlagd preliminär skatt, har att gälda tillkommande skatt, som *avser inkomst under* det år vartill den preliminära skatten hänför sig. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten icke påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *prövningsnämnd* om höjd taxering eller av länsstyrelse om höjd debitering, må den preliminära skatten innehållas i avbidan på att tillkommande skatt påföres.

70 §.

1 m o m. För slutlig eller kvarstående *skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omförmälda annuiteter* eller tillkommande skatt, som blivit från debitering obehörigen utesluten eller till för ringa belopp påförd, är den skattskyldige fortfarande ansvarig. Har skattskyldig gottskrivits preliminär skatt med för

Föreslagen lydelse.

honom återbetala vad som för mycket erlagts. Finner länsstyrelsen eljest att förhållande, som nyss sagts, föreligger har länsstyrelsen likaledes att återbetala för mycket erlagt belopp.

Envar, som eljest vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt eller berättigas återbekomma ytterligare överskjutande preliminär skatt, äger att genom länsstyrelsen i det län, där debiteringen skett, kostnadsfritt återbekomma vad han för mycket erlagt.

Vad i föregående stycke stadgas skall äga motsvarande tillämpning då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad återbekomma erlagd preliminär skatt, har att gälda tillkommande skatt, som *debiterats på grund av taxering för inkomst* för det år vartill den preliminära skatten hänför sig. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten icke påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *beskattningsnämnd* om höjd taxering eller om *eftertaxering* eller av länsstyrelse om höjd debitering, må den preliminära skatten innehållas i avbidan på att tillkommande skatt påföres.

70 §.

1 m o m. För slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt, som blivit från debitering obehörigen utesluten eller till för ringa belopp påförd, är den skattskyldige fortfarande ansvarig. Har skattskyldig gottskrivits preliminär skatt med för högt belopp och har till följd därav skatt felaktigt restituerats, är han skyldig att

Gällande lydelse.

högt belopp och har till följd därav skatt felaktigt restituerats, är han skyldig att till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt utfått. Dock är han fri från betalningsskyldighet som i detta moment sägs, därest krav icke delgives honom inom fyra år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten rätteligen skolat debiteras eller felaktigt blivit gottskriven, samt beslut angående hans betalningsskyldighet är meddelat inom två år efter det kravet hos honom anställdes.

Föreslagen lydelse.

till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt utfått. Dock är han fri från betalningsskyldighet som i detta moment sägs, därest krav icke delgives honom inom fyra år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten rätteligen skolat debiteras eller felaktigt blivit gottskriven, samt beslut angående hans betalningsskyldighet är meddelat inom två år efter det kravet hos honom anställdes.

72 §.

Kungl. Maj:t — — — denna förordning.

Nämnden äger, då så finnes påkallat, medgiva att de särskilda bestämmelser, som i denna förordning meddelats i fråga om arbetstagare å svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 500 register-ton, må tillämpas även beträffande arbetstagare å annat svenskt handelsfartyg.

Nämnden skall — — — vice ordförande.

Ordföranden och — — — i Sverige.

För envar — — — av ledamöter.

Förslag till — — — och suppleant.

Nämnden är — — — äro tillstädes.

Nämnden må — — — av sakkunniga.

Beträffande nämndens — — — delar gälla.

84 §.

Förmenar någon, att slutlig eller kvarstående *skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter eller i 1 § omfördälda annuiteter* eller tillkommande skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att överskjutande preliminär skatt, varom i 68 § 1 mom. sägs, tillgodoräknats honom med för lågt belopp eller att felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han att däri söka rättelse hos den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen. Ansökan om rättelse skall ingivas till nämnda myndighet inom

84 §.

Förmenar någon, att slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att överskjutande preliminär skatt, varom i 68 § 1 mom. sägs, tillgodoräknats honom med för lågt belopp eller att felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han att däri söka rättelse hos den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen. Ansökan om rättelse skall ingivas till nämnda myndighet inom ett år efter det sökanden erhållit vederbörlig debetsedel.

Gällande lydelse.

Föreslagen lydelse.

ett år efter det sökanden erhållit vederbörlig debetsedel.

Anvisningar

till 39 §.

3. Skatteavdrag ifrågakommer icke beträffande preliminär B-skatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter, i 1 § omförmälda annuiteter eller tillkommande skatt.

Anvisningar

till 39 §.

3. Skatteavdrag ifrågakommer icke beträffande preliminär B-skatt eller tillkommande skatt.

Avdragsskyldighet för — — — av tjänst.

Arbetsgivare är — — — än hemortskommunen.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1955 med följande undantag och inskränkningar.

1. Bestämmelserna i 60 § 3 mom., 68 § 4 mom. och 72 § skola träda i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2. De nya bestämmelserna i 4 § 1 mom. angående de avdrag vid taxeringen, varå skattetabellerna skola grundas, äga tillämpning första gången såvitt angår tabellerna för inkomståret 1956.

3. Äldre bestämmelser angående preliminär taxering och avgivande av preliminär självdeklaration skola gälla i fråga om preliminär B-skatt för inkomståren 1955 och 1956.

4. Preliminär B-skatt för inkomståren 1955 och 1956 må, därest skatten icke beräknas med ledning av preliminär taxering, bestämmas utan avseende å skyldighet att erlagga kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet eller sjukförsäkringsavgift.

5. Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla beträffande utskylder enligt 1954 eller tidigare års taxeringar ävensom beträffande avgifter m. m., vilka debiteras i samband med sådana utskylder.

6. Sjukförsäkringsavgift skall debiteras i samband med slutlig skatt första gången år 1956.

Utöver vad ovan sagts skall iakttagas att förordningens bestämmelser skola äga tillämpning redan före ikraftträdandet såvitt avser åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning därefter.

Förslag

till

förordning om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Angående uppbörd av avgift för obligatorisk försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, häri inbegripen tilläggsavgift enligt 39 § nämnda lag, samt av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp skall gälla vad nedan stadgas.

Avgift jämte tilläggsavgift för frivillig försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkesskadeförsäkring uppbäres i den ordning anstalten bestämmer.

2 §.

Avgift och bidrag, som avses i 1 § första stycket, från arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten uppbäras, med de i 3 § angivna undantag, i enlighet med vad som stadgas i uppbördsförordningen. I fråga om uppbörd på sätt nu nämnts skall summan av en arbetsgivaravgift och bidrag benämnas arbetsgivaravgift.

3 §.

Har arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten i regel minst fem arbetstagare i sin tjänst eller finner anstalten eljest omständigheterna föranleda därtill, skola avgift och bidrag, varom sägs i 1 § första stycket, påföras arbetsgivaren och uppbäras i den ordning som, med iakttagande av vad i 5 § sägs, bestämmes av riksförsäkringsanstalten.

4 §.

1 mom. Det åligger lokal skattemyndighet att på sätt riksförsäkringsanstalten bestämmer upprätta förteckning över arbetsgivarna inom myndighetens tjänstgöringsområde (*arbetsgivarförteckning*). Omfattar den lokala skattemyndighetens tjänstgöringsområde flera uppbördsdistrikt, skall arbetsgivarförteckningen bestå av en avdelning för varje sådant distrikt. Förteckningen skall av den lokala skattemyndigheten insändas till riksförsäkringsanstalten året näst efter det år förteckningen avser, i Stockholm successivt under tiden den 15 februari—den 15 mars och i övrigt före den 15 januari eller den senare dag som anstalten föreskriver.

Riksförsäkringsanstalten skall i arbetsgivarförteckningen anteckna arbetsgivaravgifterna och i övrigt i erforderliga hänseenden komplettera förteckningen. Denna bör därefter utvisa

1) namn, bostad eller postadress och verksamhet samt i förekommande fall yrke eller titel för varje arbetsgivare, för vilken antecknats arbetsgivaravgift:

2) de huvudsakliga grunder, efter vilka arbetsgivaravgiften beräknats för arbetsgivaren:

- 3) arbetsgivaravgiftens belopp för varje arbetsgivare;
- 4) tillägg på grund av tidigare för lågt debiterat belopp; samt
- 5) avdrag på grund av förut erlagd betalning eller nedsättning i förut erlagt belopp.

Arbetsgivarförteckningen skall under året näst efter det år förteckningen avser av riksförsäkringsanstalten översändas till den lokala skattemyndigheten, i Stockholm före den 15 juni och i övrigt före augusti månads utgång; dock skall förteckningen, såvitt avser minst halva antalet uppbördsdistrikt på landet, översändas före den 15 augusti.

2 mom. Samtidigt med att arbetsgivarförteckning översändes till lokal skattemyndighet äger riksförsäkringsanstalten från vederbörlig inkomstitel å riksstaten tillgodogöra sig beloppet av de i förteckningen antecknade arbetsgivaravgifterna.

3 mom. I arbetsgivarförteckning antecknad arbetsgivaravgift skall av lokal skattemyndighet påföras den avgiftspliktige vid debitering av slutlig skatt. Förteckningen skall därefter återställas till riksförsäkringsanstalten inom tid som anstalten bestämmer.

5 §.

1 mom. Arbetsgivare som avses i 3 § är i den mån riksförsäkringsanstalten ej annat föreskriver skyldig att, i avräkning å honom åvilande avgift och bidrag, under det kalenderår avgiften och bidraget avse å tid som anstalten bestämmer erlagga högst det belopp, till vilket summan av avgiften och bidraget kan antagas komma att uppgå.

Riksförsäkringsanstalten har att till varje arbetsgivare, varom förmåles i 3 §, översända skriftlig uppgift rörande beloppet av avgift och bidrag, som för visst år påförts honom av anstalten. I uppgiften skall underrättelse lämnas jämväl angående de huvudsakliga grunder, efter vilka avgiften och bidraget beräknats, ävensom rörande tid och sätt för inbetalningen och om påföljden för försummad inbetalning samt om vad som stadgas i 6 §.

Belopp som avses i första och andra styckena skola, där ej riksförsäkringsanstalten angivit annat betalningssätt, erläggas genom inbetalning eller girering till anstaltens postgirokonto. Betalning skall erläggas senast inom fyra veckor efter det uppgiften kommit arbetsgivaren till handa; dock må riksförsäkringsanstalten, när särskilda skäl därtill prövas föreligga, medgiva anstånd helt eller delvis med inbetalning av påfört belopp. I fråga om definitivt påfört belopp må anstånd icke beviljas för längre tid än fyra månader. I fall då uppbörd av avgift och bidrag fördelas på två eller flera inbetalningstillfällen skall det vid varje tillfälle erlagda beloppet anses omfatta såväl avgift som bidrag och fördelas proportionellt dem emellan. Vad sist sagts skall gälla jämväl där påfört belopp endast delvis erlægges.

2 mom. Inbetalas i 1 mom. omförmält belopp icke inom föreskriven tid, skall riksförsäkringsanstalten i rekommenderat brev med posten anmana arbetsgivaren att omedelbart erlagga detsamma till anstalten.

Riksförsäkringsanstalten åligger att periodvis, enligt anstaltens bestämmande, upprätta förteckningar över arbetsgivare, vilka ej fullgjort sin betalningsskyldighet inom fyra veckor efter det anmaning enligt föregående stycke avsänts. Förteckningarna, som upprättas särskilt för varje utmätningsmansdistrikt, skola för varje arbetsgivare innehålla uppgift om hans namn, bostad eller postadress och i förekommande fall yrke eller titel samt om den avgift och det bidrag han är pliktig att erlagga. Tre exemplar av varje för-

teckning skola för indrivning av oguldna belopp överlämnas till vederbörande länsstyrelse.

Vad i uppbördsförordningen och föreskrifter angående tillämpningen av nämnda förordning stadgas om indrivning och redovisning av restförd skatt, avkortning och avskrivning av skatt samt upprättande av balanslängd ävensom angående efterkrav och preskription av skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om oguldna avgifter och bidrag som avses i nästföregående stycke.

3 mom. Samtidigt med att i 2 mom. oförmäld förteckning överlämnas till länsstyrelsen äger riksförsäkringsanstalten från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten tillgodogöra sig beloppet av de i förteckningen antecknade avgifterna och bidragen.

6 §.

Förmenar arbetsgivare att avgift eller bidrag, som avses i 1 § första stycket, påförts honom obehörigen eller med oriktigt belopp, äger han söka rättelse däri hos riksförsäkringsanstalten inom ett år efter det han erhållit vederbörlig debetsedel eller uppgift, varom förmäles i 5 § 1 mom., eller, om uppgiften ej kommit honom till handa, efter det krav i annan ordning framställts hos honom. I fall som avses i 2 § må ansökan i stället ingivas till den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen. Myndigheten har att efter utredning översända ansökningen till riksförsäkringsanstalten.

7 §.

1 mom. Är arbetsgivare delägare i bolag, som avses i 1 § lagen om yrkesskadeförsäkring, skall bidrag från arbetsgivaren jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp inbetalas till bolaget i enlighet med vad bolaget bestämmer. Därvid skall dock iakttagas, att arbetsgivarens avgift för obligatorisk försäkring enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och däremot svarande bidrag som nyss sagts skola påföras gemensamt att erläggas samtidigt samt att, då uppbörd av avgift och bidrag fördelas på två eller flera inbetalningstillfällen, det vid varje tillfälle erlagda beloppet skall anses omfatta såväl avgift som bidrag och fördelas proportionellt dem emellan. Vad sist sagts skall gälla jämväl där påfört belopp endast delvis erlägges.

Varje kalendermånad skall bolaget på sätt som riksförsäkringsanstalten bestämmer till anstalten inbetala och redovisa de bidrag, vilka under nästföregående kalendermånad influtit till bolaget.

Över arbetsgivare, vilka icke behörigen fullgjort dem åliggande bidragskyldighet, skall bolaget upprätta förteckning med uppgift om varje arbetsgivares namn, bostad eller postadress, verksamhet och i förekommande fall yrke eller titel samt om det bidrag han är pliktig att erlägga. Förteckningen skall före utgången av andra månaden efter den, under vilken inbetalning skolat ske, överlämnas till riksförsäkringsanstalten, som har att påföra varje arbetsgivare det bidrag, för vilket han är betalningsskyldig. Beträffande sådant bidrag skall gälla vad i 5 § 2—3 mom. och 6 § stadgats.

2 mom. Riksförsäkringsanstalten har att övervaka att bolag, som i 1 mom. sägs, påför bidrag där så skall ske och i övrigt fullgör sina åligganden enligt 1 mom. Bolaget är skyldigt att lämna riksförsäkringsanstalten de uppgifter, som anstalten finner erforderliga för att kunna fullgöra övervakningen.

8 §.

Sådant bidrag, som staten i sin egenskap av arbetsgivare har att erlägga jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskaps hjälp, beräknas och redovisas enligt föreskrifter, vilka meddelas av Konungen.

9 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955, vid vilken tidpunkt förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete upphör att gälla.

I fråga om avgifter för frivillig försäkring enligt nämnda lag skola äldre bestämmelser alltjämt tillämpas.

Den nya förordningen skall äga tillämpning jämväl beträffande sådana avgifter för obligatoriska försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt sagda lag, vilka debiteras eller uppbäras efter utgången av år 1954.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i denna förordning, skall hänvisningen i stället gälla den bestämmelsen.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars
1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning.

I 36 § lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring upptogs ett stadgande av innebörd, att om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifterna stadgas i uppbördsförordningen. Någon komplettering av uppbördsförordningen i ifrågavarande hänseende har emellertid ännu inte skett. Ej heller i övrigt har några detaljbestämmelser utfärdats angående uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna. Dessa spörsmål måste nu lösas.

I socialförsäkringsutredningens betänkande angående sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring (SOU 1952: 39) har utredningen (s. 211—218) angivit vissa riktlinjer för uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna. Vid remissbehandlingen av utredningsförslaget har i några remissyttranden föreslagits förenklingar i olika hänseenden i det av utredningen ifrågasatta systemet.

Vid anmälan av propositionen nr 178 till 1953 år riksdag med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m. uttalade föredragande departementschefen (s. 192) bl. a., att vad sålunda och i övrigt anförts rörande avgiftsuppbörden torde få beaktas vid den särskilda utredning, som måste komma till stånd rörande avgiftsuppbörden. Departementschefen behandlade vidare frågan om avgiftsskyldigheten för äkta makar samt anförde, att de närmare övervägandena rörande uppbördsreglernas utformning i detta hänseende torde få ske i samband med att riksdagen underställdes förslag till de övriga ändringar i uppbördsförordningen, som påkallades av sjukförsäkringslagstiftningen.

För att verkställa förenämnda utredning tillkallade, jämlikt Kungl. Maj:ts

bemyndigande, chefen för socialdepartementet den 22 juni 1953 särskilda sakkunniga, nämligen t. f. byrådirektören S. E. H. Malm och kronokamreren B. E. V. Åkerstedt. Den 2 oktober 1953 uppdrog Kungl. Maj:t åt de sakkunniga att utreda jämväl frågan om debitering och uppbörd av arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen och avgifter till den blivande yrkesskadeförsäkringen jämte därmed sammanhängande frågor; vidare tillkallade chefen för socialdepartementet, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande, samma dag ytterligare en sakkunnig, nämligen förste aktuarien C. J. H. Holm. I utredningsarbetet har Malm och Åkerstedt deltagit beträffande debitering och uppbörd av avgifter till den allmänna sjukförsäkringen samt Åkerstedt och Holm beträffande debitering och uppbörd av arbetsgivarbidrag till nämnda försäkring och avgifter till den blivande yrkesskadeförsäkringen. Utredningsmännen överlämnade med gemensam skrivelse den 4 december 1953 dels en *promemoria med utredning och förslag rörande debitering och uppbörd av avgifter till den allmänna sjukförsäkringen*, dels ock en *promemoria angående debitering och uppbörd av arbetsgivares bidrag och avgifter till de obligatoriska sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna m. m.* Promemoriorna vidfogat gemensamt författningsförslag torde få såsom *Bihang* fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Över utredningen eller vissa delar därav har, efter remiss, *yttranden* avgivits av statskontoret, kammarrätten, riksförsäkringsanstalten, statistiska centralbyrån, riksräkenskapsverket, riksskattenämnden, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Värmlands och Västerbottens län, Socialförsäkringsbolagens förening, Försäkringsanstalterna Folket—Samarbete, Svenska sjuk-kasseförbundet, Sveriges häradsskrivarförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare samt Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund.

Utom de förslag, som framlagts i förenämnda promemorior, avser jag att i förevarande sammanhang till behandling upptaga de förslag till *ändring i uppbördsförordningen i anledning av fastighetsskattens inarbetning i den kommunala inkomstskatten*, som framlagts i en inom finansdepartementets rättsavdelning utarbetad, den 1 december 1953 dagtecknad promemoria i ämnet.

Över sistnämnda promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, riksräkenskapsverket, lantbruksstyrelsen, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Norrbottens län, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges häradsskrivarförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare samt Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund.

Slutligen får jag här omnämna, att vid åtskilliga av de i det föregående

angivna remissyttrandena fogats särskilda yttranden av lokala skattemyndigheter eller andra. När anledning därtill finnes, kommer jag i det följande att omnämna vad som anförts även i dessa yttranden.

II. Debitering och uppbörd av avgifter till den allmänna sjukförsäkringen.

A. Kort översikt över sjukförsäkringslagens huvudbestämmelser.

Försäkringsplikt m. m. Varje svensk medborgare, som är bosatt i riket, är i princip *försäkringspliktig* från och med kalendermånaden efter den, varunder han fyllt 16 år, och därmed skyldig att vara försäkrad såsom medlem i allmän sjukkasse. Detsamma gäller den som utan att vara svensk medborgare är bosatt och mantalsskriven i riket. Annan än försäkringspliktig må ej vara medlem i allmän sjukkasse. Från försäkringsplikten är undantagna vissa smärre grupper, i främsta rummet sådana anstaltsvårdade som inte kan antagas ha någon nytta av försäkringen.

Allmän sjukkasse är centralsjukkasse eller lokalsjukkasse. Centralsjukkasse har till verksamhetsområde ett eller flera landstingsområden eller stad, som ej deltar i landsting. I undantagsfall kan annan stad än nu sagts bilda eget centralsjukkasseområde. Lokalsjukkasse har till verksamhetsområde en eller flera kommuner och är ansluten till den centralsjukkasse, inom vars område lokalsjukkassen är belägen. Inom stad, som utgör eget centralsjukkasseområde, kan lokalsjukkasse inte finnas.

Försäkringspliktig skall för varje kalenderår vara medlem i sjukkassen för den kommun, där han för samma år blivit mantalsskriven. Är försäkringspliktig ej mantalsskriven i riket, skall han vara medlem i sjukkassen för den kommun, där han är bosatt vid ingången av kalenderåret eller vid den senare tidpunkt, då försäkringsplikt inträder. Medlem i lokalsjukkasse är medlem även i den centralsjukkasse, till vilken lokalsjukkassen är ansluten.

Den allmänna sjukförsäkringen avser att vid sjukdom bereda sjukhjälp i form av dels ersättning för utgifter för sjukvård (*sjukvårdsförsäkring*), dels en för dag beräknad kontant ersättning (*sjukpenningförsäkring*).

Sjukvårdsförsäkrad är varje sjukkassemedlem och medlems barn under 16 år ävensom annat i riket bosatt barn under 16 år.

Sjukpenningförsäkrad är varje sjukkassemedlem, vars beräknade årsinkomst av förvärvsarbete uppgår till minst 1 200 kronor, samt sjukkassemedlems hustru även om hon ej har sådan inkomst, såvida hon själv är medlem och ej uppbär folkpension.

Alla sjukpenningförsäkrade är tillförsäkrade en *grundsjukpenning* av 3 kronor om dagen. Till denna grundsjukpenning kan barn tillägg utgå.

De medlemmar, som har en beräknad årsinkomst av tjänst uppgående till minst 1 800 kronor, skall dessutom vara obligatoriskt försäkrade för *till-*

läggssjukpenning. Tilläggssjukpenningens storlek är beroende på den sjukpenningklass, i vilken medlemmen av sjukkassan inplacerats med hänsyn till den av kassan beräknade storleken av hans årsinkomst av tjänst.

Med *årsinkomst av förvärvsarbete* avses den för år beräknade inkomst i pengar eller naturaförmåner, som någon kan antagas komma att tills vidare åtnjuta av sådant arbete. Med *årsinkomst av tjänst* förstås sådan årsinkomst av förvärvsarbete, som arbetstagare kan antagas komma att tills vidare åtnjuta i allmän eller enskild tjänst. Det för försäkringen för tilläggssjukpenning betydelsefulla begreppet inkomst av tjänst överensstämmer sålunda icke med motsvarande skatterättsliga begrepp.

Sjukpenningklasserna är tretton till antalet. Den första sjukpenningklassen avser dem, som är försäkrade enbart för grundsjukpenning. Sjukpenningklasserna 2—13 avser dem, som dessutom är försäkrade för tilläggssjukpenning. Lägsta tilläggssjukpenningen är en krona och utgår till dem, vilkas beräknade årsinkomst av tjänst uppgår till 1 800 kronor men ej 2 400 kronor. Högsta tilläggssjukpenningen är 17 kronor och utgår till dem, vilkas beräknade årsinkomst av tjänst uppgår till minst 14 000 kronor. Högsta sammanlagda sjukpenning (grundsjukpenning + tilläggssjukpenning) är alltså 20 kronor. Efter 90 dagars sjukhjälpstid nedsättes tilläggssjukpenningen i de högre sjukpenningklasserna. I vissa fall utgår halv sjukpenning. Vid sjukhusvård utgår i allmänhet en reducerad sjukpenning (hempening). För sjukpenning ävensom för sjukhusvård är sjukhjälpstiden 730 dagar. För folkpensionärer är dock motsvarande tid 90 dagar. Från sjukpenningförsäkringen kan Kungl. Maj:t helt eller delvis undantaga vissa medlemmar, huvudsakligen stats- och kommunalanställda tjänstemän.

Såsom förut nämnts avser den obligatoriska försäkringen för tilläggssjukpenning endast sådana medlemmar, som har inkomst av tjänst. För medlemmar, som har annan inkomst av förvärvsarbete än inkomst av tjänst (självständiga företagare), finnes en *frivillig sjukpenningförsäkring*, genom vilken de kan tillförsäkra sig en sammanlagd sjukpenning å högst det belopp, för vilket vederbörande skulle ha varit obligatoriskt försäkrad om hela årsinkomsten av förvärvsarbete härrört av tjänst. Den frivilliga sjukpenningförsäkringen står öppen även för studerande och för i huvudsak hemarbetande hustrur; sammanlagda maximisjukpenningen utgör i båda fallen 6 kronor.

Försäkringen finansieras genom de försäkrades avgifter, statsbidrag och arbetsgivarbidrag.

De allmänna sjukkassorna skall stå under tillsyn av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet.

Sjukförsäkringsavgifter. Varje allmän sjukkassa är en självständig juridisk person med eget ansvar för verksamheten. Den del av kassans utgifter

för olika grenar av verksamheten, som inte täckes av statsbidrag och arbetsgivarbidrag eller andra tillgängliga medel, skall uttagas i form av avgifter av kassans medlemmar. Detta innebär, att sjukförsäkringsavgifterna inte är enhetliga för hela riket utan varierar från kassa till kassa.

Sjukförsäkringsavgifterna skall enligt särskilt angivna grunder beräknas och efter vederbörande kassas hörande fastställas av tillsynsmyndigheten.

Sjukförsäkringsavgift skall innefatta avgift för dels sjukvårdsförsäkringen, dels försäkringen för grundsjukpenning och dels försäkringen för tilläggsjukpenning. Den som är medlem i såväl lokal- som centralsjukkassa skall erlägga sjukförsäkringsavgift i båda kassorna.

Avgift för sjukvårdsförsäkringen skall erläggas av medlem, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst vid taxering året näst efter det år avgiften avser bestämts till minst 1 200 kronor och som inte vid utgången av sistnämnda år upphört att vara medlem, fyllt 67 år eller uppbär folkpensionsförmån i annan form än ålderspension.

Avgift för försäkringen för grundsjukpenning skall erläggas av medlem, som vid utgången av det år avgiften avser är försäkrad för sådan sjukpenning och vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst vid taxering nästföljande år bestämts till minst 1 200 kronor.

Rörande ifrågavarande båda avgifter gäller i övrigt bland annat följande.

Vad om medlems taxerade inkomst sägs skall i fråga om medlem, som taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, avse makarnas sammanlagda taxerade inkomst.

Inom samma kassa skall avgifterna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för grundsjukpenning var för sig vara lika stora för samtliga avgiftspliktiga medlemmar, som omfattas av vederbörande försäkring, samt beräknas för kalenderår och fastställas till helt krontal.

Överstiger medlems sammanlagda avgift för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för grundsjukpenning (den sammanlagda avgiften benämnes i det följande grundavgift) två procent av hans taxerade inkomst vid taxering till statlig inkomstskatt året efter det avgiften avser, skall avgiften nedsättas till två procent av nämnda inkomst (denna bestämmelse kallas i det följande tvåprocentsregeln). I fråga om medlem, som är taxerad enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skall därvid å vardera maken anses belöpa hälften av makarnas sammanlagda taxerade inkomst. Sådan nedsättning skall för den, som är försäkrad i såväl lokal- som centralsjukkassa, i första hand avse avgift till centralsjukkassan. Inom en och samma kassa skall nedsättningen i första hand avse avgift för sjukvårdsförsäkringen.

Avgift för försäkringen för tilläggsjukpenning — denna avgift benämnes i det följande tilläggsavgift — skall erläggas av medlem, som under den månad avgiften avser eller del därav är försäkrad för sådan sjukpenning, dock att avgift ej skall utgå för månad, under vilken försäkringsplikt upphör. Inom en kassa skall tilläggsavgifterna vara lika stora för de medlemmar,

som tillhör samma sjukpenningklass och för vilka gäller samma sjukhjälps-tid. Avgifterna skall vidare vara avvägda i förhållande till storleken av till-läggssjukpenningen inom varje sjukpenningklass och beräknas för kalen-dermånad. Om en medlems avgift för kalenderår ej slutar å helt krontal, skall den avrundas till närmaste hela krontal.

Medlem, som taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skall i den mån så stadgas i uppbördsförordningen svara jämväl för andra makens sjukförsäkringsavgift.

Därest medlems avgift för kalenderår skulle uppgå till lägre belopp än fem kronor skall avgift inte påföras honom.

I fråga om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifterna innehå-ler sjukförsäkringslagen allenast den inledningsvis omnämnda hänvisningen till uppbördsförordningen.

Allmän sjukkassa äger i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer av stats-verket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som debiterats för kassans räkning. I avräkning å de sjukförsäkringsavgifter, som kommer att debiteras för visst kalenderår, äger allmän sjukkassa att av statsverket erhålla förskott enligt de föreskrifter, som Kungl. Maj:t utfärdar.

Vad i det föregående sagts om sjukförsäkringsavgifter avser uteslutande avgifter för den obligatoriska sjukförsäkringen. Avgifterna för den frivil-liga sjukpenningförsäkringen erlägges direkt till allmän sjukkassa och uppbäres sålunda icke i samband med skatteuppbörden.

Statsbidrag. Statsbidragen till den obligatoriska sjukförsäkringen utgår i form av sjukhjälpsbidrag, medlemsbidrag, avgiftslindringsbidrag och av-giftsersättningsbidrag. I nu förevarande sammanhang är främst sistnämnda två bidragsformer av intresse.

Avgiftslindringsbidraget utgår med det belopp varmed sjukförsäkrings-avgift nedsatts till följd av tvåprocentsregeln. Staten ersätter sålunda kas-sorna till fullo den del av grundavgifterna, som ej inflyter på grund av av-gifternas nedsättning enligt sagda regel.

Avgiftsersättningsbidraget utgår med tio kronor för varje medlem, som inte är skyldig att betala avgift för sjukvårdsförsäkringen på grund av att den taxerade inkomsten inte uppgår till 1 200 kronor eller att han har folk-pension.

B. Uppbörd av sjukförsäkringsavgifterna i samband med preliminär skatt, m. m.

Utredningsmännen. Inledningsvis anför utredningsmännen att genom den hänvisning, som i 36 § sjukförsäkringslagen gjorts till uppbördsförord-ningen i fråga om uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna, fastslagits att nämnda uppbörd skulle anknytas till skatteuppbörden. Av förarbetena till denna bestämmelse framginge att avgifterna skulle inräknas i preliminär och stullig skatt. Avgiftsuppbördens anknytning till skatteuppbörden förut-

satte, att till uppräknigen i 1 § första stycket uppbördsförordningen av vad som i förordningen förstodes med skatt fogades sjukförsäkringsavgifter enligt lagen om allmän sjukförsäkring. Vidare måste den i 2 § 2 mom. uppbördsförordningen givna definitionen å slutlig skatt kompletteras med ett tillägg, angivande att till vad som förstodes med slutlig skatt hörde i 1 § omförmälda sjukförsäkringsavgifter. I 3 § 1 mom. uppbördsförordningen föranleddes därjämte en ändring av innebörd att beloppet av preliminär skatt, som skattskyldig hade att utgöra, skulle motsvara jämväl i den slutliga skatten ingående sjukförsäkringsavgift.

Beträffande avgiftsuppbörden i samband med uttagande av *preliminär A-skatt* framhåller utredningsmännen i likhet med socialförsäkringsutredningen, att det icke vore möjligt att vid inräkningen av avgifterna i skatten taga hänsyn till variationerna i avgiftsbeloppen olika sjukkassor emellan. I stället borde man utgå från genomsnittsbelopp för hela landet, vilka årligen för ett kommande år uträknades och fastställdes av tillsynsmyndigheten för de allmänna sjukkassorna och av denna meddelades riksskattenämnden. Därvid borde sjukförsäkringsavgifternas belopp uppdelas på avgift för sjukvårdsförsäkringen, avgift för försäkringen för grundsjukpenning och avgifter för försäkringen för tilläggssjukpenning, de sistnämnda specificerade efter sjukpenningklass. Föreskrift härom borde intagas i tillämpningsbestämmelser till sjukförsäkringslagen.

I skattetablerna borde inräknas den för de sjukpenningförsäkrade beräknade genomsnittliga grundavgiften, i de lägsta inkomstlägena reducerad med hänsyn till tvåprocentsregeln, samt den beräknade genomsnittliga tilläggsavgift som utginge i den sjukpenningklass, till vilken en försäkrad med i skattetabellen angiven inkomst skulle hänföras. Avgifterna borde inräknas med de för år fastställda genomsnittsbeloppen. Vid skattetablernas upprättande skulle hänsyn icke tagas till den nedsättning i statlig och kommunal inkomstskatt, som kunde bli en följd av att sjukförsäkringsavgift eventuellt komme att ingå i det s. k. försäkringsavdraget (för ogift skattskyldig högst 200 kronor och för makar sammanlagt högst 400 kronor). I 4 § 3 mom. första stycket uppbördsförordningen borde införas ett tillägg att den preliminära skatten skulle i tabellerna angivas under förutsättning jämväl, att sjukförsäkringsavgift beräknades med ledning av belopp, som den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten fastställde för inkomståret. Därefter anföres.

Då alla skattskyldiga icke skall erlägga sjukförsäkringsavgift eller skall erlägga avgift med lägre belopp än som i skattetablerna beräknats för inkomsten, kommer i anledning härav skatteuttaget enligt skattetablerna att i vissa fall bli för högt. Såsom exempel kan nämnas en icke mantals-skriven utlänning, en icke sjukpenningförsäkrad sjukkassemédlem som tillfälligtvis innehar anställning, en medlem som uppbär inkomst i form av pension och en medlem som är försäkringspliktig endast under en del av

året. Sådana konsekvenser får dock — såsom socialförsäkringsutredningen anmärkt — tämligen ringa betydelse, eftersom avgiftsbeloppen blir relativt små.

Det må emellertid särskilt beaktas att vissa kategorier, huvudsakligen statliga och kommunala tjänstemän, på grund av bestämmelsen i 28 § första stycket sjukförsäkringslagen kan komma att undantagas från sjukpenningförsäkringen i dess helhet eller viss del därav. Riksräkenskapsverket har anmärkt att, därest sådant undantagande sker, preliminärskatten blir för hög för de undantagna kategorierna, vilket ur principiell synpunkt syntes mindre tillfredsställande. — — —

Skulle det anses önskvärt att för stats- och kommunalanställda befattningshavare möjliggöra skatteavdrag med uteslutande av avgift till sjukpenningförsäkringen, kan detta åstadkommas genom införandet av dubbla kolumner i skattetabellerna. Skulle kolumnangivningen å preliminärdebetsedlarna bygga på anteckningar i mantalslängden förutsätter detta att lokala skattemyndigheterna underrättas om vilka personer, som är anställda i statlig eller kommunal tjänst. Den för ändamålet behövlige underrättelse- och registreringsproceduren skulle emellertid bli mycket vidlyftig utan att ändå medföra ett i samtliga fall riktigt resultat och synes för konsekvensens skull fordra införandet av skyldighet för de lokala skattemyndigheterna att ex officio verkställa jämkningar på grund av ombyte av arbetsgivare under inkomståret.

Mera praktiskt torde vara att de dubbla kolumnerna åsättes gemensamt kolumnnummer i skattetabellerna, med särskild underrubrik för den kolumn som gäller stats- och kommunalanställda jämte redogörelse i anvisningarna till tabellerna rörande de fall då sistnämnda kolumn skall tillämpas. I sådan händelse kan kolumnangivningen på preliminärdebetsedlarna verkställas enligt vanliga regler, varefter det får ankomma på arbetsgivarna att tillämpa rätt underkolumn. Denna metod bör icke behöva vålla svårigheter, eftersom den särskilda underkolumnen skall tillämpas endast av statligt eller kommunalt organ, som måste antagas veta för vilka arbetstagare den ena eller andra underkolumnen gäller. Därigenom uppnår man automatiskt en riktig beräkning av skatteavdragen, oavsett om den skattskyldige övergår till eller från statlig eller kommunal anställning under inkomståret.

Ehuru väl riksräkenskapsverkets anmärkning måste anses fullt riktig ur principiell synpunkt, är utredningsmännen ej övertygade om det praktiska behovet av olika beräkningsgrunder för A-skatten för skilda kategorier skattskyldiga. På grund av sjukförsäkringsavgifternas inräkning i skattetabellerna kommer, såsom förut nämnts, något för höga skatteuttag att drabba även andra skattskyldiga än de grupper, som kan undantagas från sjukpenningförsäkringen med stöd av 28 § sjukförsäkringslagen. Med hänsyn till att sjukförsäkringsavgifterna som regel kommer att utgöra en procentuellt ringa del av preliminärskatten, torde olägenheterna bli av liten praktisk betydelse. Härtill kommer slutligen att en fördubbling av skattetabellerna skulle stå i motsättning till önskemålet att såvitt möjligt förenkla uppbördsförfarandet.

Av angivna skäl anser sig utredningsmännen icke böra föreslå att — om undantagande från sjukpenningförsäkringen sker — särskilda beräkningsgrunder tillämpas för de undantagna.

Utredningsmännen erinrar om att preliminär A-skatt skulle enligt 11 § uppbördsförordningen beräknas å det belopp, som återstode sedan från inkomsten avräknats bl. a. skattskyldigs avgifter för sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst. Till dylika avgifter torde avgifter till den allmänna sjukförsäkringen icke vara hänförliga. Något förtydligande av bestämmelsen av denna anledning syntes dock ej erforderligt.

Vidare stadgades i 12 § uppbördsförordningen i fråga om svensk medborgare, som tillhörde svensk beskickning eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst vore bosatt utomlands, att preliminär A-skatt skulle avse allenast å inkomsten av tjänsten belöpande statlig inkomstskatt jämte pensionsavgift samt beräknas enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder. Sådan person skulle emellertid, ehuru han icke vore i riket bosatt, jämlikt 14 § 2 mom. och 35 § 1 mom. folkbokföringsförordningen likväl mantalsskrivas i Sverige. Enligt bestämmelserna i 5 § sjukförsäkringslagen syntes svensk medborgare varom här vore fråga icke kunna vara medlem i allmän sjukkasse och således ej heller vara pliktig erlägga sjukförsäkringsavgift. Anledning till ändring av 12 § uppbördsförordningen i förevarande sammanhang föreläge därför icke.

En särskild fråga vore hur bestämmelserna i 41 § 2 mom. uppbördsförordningen om befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag med hänsyn till existensminimum komme att påverka erläggandet av sjukförsäkringsavgift. Dessa bestämmelser verkade i princip så att skattskyldig, som erhållit sådan befrielse eller nedsättning i fråga om preliminär skatt, i motsvarande mån undginge påföring av statlig och kommunal inkomstskatt i den slutliga skatten. Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär skatt påverkade däremot icke i slutlig skatt ingående folkpensionsavgift. Pensionsavgift debiterades sålunda i existensminimifallen enligt vanliga grunder. Enligt utredningsmännens mening syntes sjukförsäkringsavgift i förevarande hänseende böra likställas med pensionsavgift.

Slutligen framhåller utredningsmännen att det icke kunde anses föreligga något praktiskt behov att införa en speciell jämningsregel för det fall, då skyldighet ej föreläge att erlägga sjukförsäkringsavgift. Hinder syntes icke möta att vid bedömning, huruvida jämkning av den preliminära skatten kunde ifrågakomma, taga hänsyn även till angivna förhållande.

I fråga om *den preliminära B-skatten* erinrar utredningsmännen om att skatten debiterades antingen med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige året näst före inkomståret, eller med belopp som beräknades med ledning av preliminär taxering. Därefter anföres.

Såvitt gäller preliminär B-skatt, som påföres med samma belopp som slutlig skatt, specificeras vid debiteringen icke de i B-skatten ingående beloppen av skatter och avgifter. Att för sjukförsäkringsavgifternas vidkommande göra avsteg från denna princip torde ej böra ifrågakomma.

Preliminär B-skatt, som beräknas med ledning av preliminär taxering, debiteras med specifika belopp för bl. a. statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt och pensionsavgift. Detsamma bör gälla sjukförsäkringsavgift. Till underlättande av debitering av sjukförsäkringsavgifter i dessa fall bör samma av tillsynsmyndigheten fastställda genomsnittliga avgiftsskala tillämpas som för den preliminära A-skatten.

I vissa fall leder denna princip till att skattskyldiga blir påförda för hög avgift. En skattskyldig är ej alltid sjukkasemedlem, och en medlem, som uppbär årsinkomst av förvärvsarbete i sjukförsäkringslagens mening, är ej alltid skyldig erlægga avgift för grundsjukpenning och avgift för den obligatoriska tilläggssjukpenningförsäkringen. Om hänsyn skulle tagas till sådana fall vid debiteringen av den i B-skatt ingående sjukförsäkringsavgiften, måste den lokala skattemyndigheten utreda dels huruvida den skattskyldige är sjukkasemedlem och dels huruvida hans inkomst helt eller delvis utgöres av årsinkomst av tjänst eller annat förvärvsarbete i sjukförsäkringslagens mening. Ett dylikt åliggande skulle förutsätta samråd mellan de lokala skattemyndigheterna och vederbörande sjukkassor. Enär emellertid någon i praktiken mera kännbar överdebitering i allmänhet ej kan antagas uppkomma, om i hithörande fall tillsynsmyndighetens i fråga om preliminär A-skatt angivna avgiftsskala tillämpas, torde sjukförsäkringsavgift böra ingå i preliminär B-skatt, beräknad med ledning av preliminär taxering, med belopp enligt denna skala.

På grund av det anförda föreslås att till 25 § uppbördsförordningen fogas en föreskrift, att — vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering — sjukförsäkringsavgift påföres med ledning av belopp, som den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten fastställer för inkomståret.

På grund av stadgandet i 46 § 2 mom. fjärde stycket uppbördsförordningen kommer den föreslagna bestämmelsen att gälla även vid jämkning av preliminär B-skatt.

Behov av att i 45 § 1 mom. uppbördsförordningen införa en speciell jämningsregel enbart för det fall, att i preliminär B-skatt beräknad sjukförsäkringsavgift avviker från den avgift som kan antagas ingå i motsvarande slutliga skatt, synes icke föreligga. Såsom vid jämkning av preliminär A-skatt bör emellertid hänsyn kunna tagas till sjukförsäkringsavgift vid bedömning, huruvida jämkning kan ifrågakomma.

Utredningsmännen uttalar att de föreslagna reglerna för debitering av sjukförsäkringsavgift, som inginge i preliminär B-skatt, kunde tillämpas redan från och med år 1955 såvitt fråga vore om B-skatt, vilken påfördes med ledning av preliminär taxering eller uträknades i samband med jämkning. B-skatt, som för åren 1955 och 1956 utginge med samma belopp som slutlig skatt, komme däremot icke utan särskild tilläggsdebitering att inbegripa sjukförsäkringsavgift, eftersom sådan avgift påfördes slutligt först under år 1956. Med hänsyn därtill måste avgöras, huruvida åtgärder borde vidtagas för att sjukförsäkringsavgift i hithörande fall skulle erläggas preliminärt åren 1955 och 1956, och vilka åtgärder som därvid komme i fråga. Beträffande detta spörsmål anföres följande.

Därest sjukförsäkringsavgift skall påföras i nu avsedda fall, finns icke annat underlag därför än 1954 resp. 1955 års taxering till statlig inkomstskatt. Vid sådant förhållande torde komma i fråga antingen att ålägga de lokala skattemyndigheterna skyldighet att, med ledning av den av tillsynsmyndigheten fastställda avgiftsskalan, i varje särskilt fall påföra sjukförsäkringsavgift med belopp, som svarar mot den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten enligt 1954 resp. 1955 års taxering, eller att uppräknade den slutliga skatten med ett enhetligt procenttal beräknat endera på den taxerade inkomsten eller den slutliga skatten. Det är emellertid icke möjligt att finna ett enhetligt procenttal som slår rätt i mer än ett mindretal fall, varför den sist angivna metoden ej är lämplig. Någon nämnvärd arbetsminskning vinnes ej heller i jämförelse med den förra metoden.

Den förstnämnda metoden synes under sådana förhållanden vara att föredraga. Ett åliggande av denna art medför ett icke oväsentligt merarbete utom själva avgiftsuträkningen, såsom påföring av avgifterna på debetkort, sammanläggning av avgifterna med den slutliga skatten, summering och avstämning, överföring av avgift, slutlig skatt och slutsumma till debetsedlar och kreditkort samt kollationering av de överförda beloppen. Ifrågasvarande arbetsoperationer blir visserligen av mindre omfattning än den hittillsvarande specifika debiteringen av all B-skatt. Det bör likväl uppmärksammas att de lokala skattemyndigheterna genom den nya uppbördsförordningen pålagts ökade göromål i samband med A-skatten jämte andra nya arbetsuppgifter, vilka just under övergångsåren uppväger lättningen i B-skattedebiteringen. Med hänsyn till den arbetsbelastning, för vilken de lokala skattemyndigheterna härigenom blir utsatta under månaderna närmast före och efter årsskiftena, synes en obligatorisk inräkning av sjukförsäkringsavgift för åren 1955 och 1956 i nu förevarande B-skatter böra ifrågakomma allenast, om resultatet därav framstår som en påtaglig vinst.

Vad man skulle uppnå med en särskild avgiftsdebitering är att kvarstående skatt ej uppkom eller blev något lägre för sådana skattskyldiga, vilkas B-skatt utan höjningen icke skulle täcka den slutliga skatten. I fråga om övriga hithörande skattskyldiga skulle tilläggsdebiteringen resultera i utjämning av den överskjutande skatten eller någon minskning i denna.

Å andra sidan blir antalet fysiska personer, som påföres B-skatt med samma belopp som slutlig skatt, ganska litet i förhållande till totalantalet skattskyldiga. Såsom tidigare framhållits, representerar vidare sjukförsäkringsavgifterna ganska små belopp, såväl absolut som relativt sett; på grund av bestämmelsen i 26 § uppbördsförordningen att preliminär skatt som icke uppgår till 60 kronor, icke skall påföras, kommer trots tilläggsdebitering avgift över huvud taget icke att erläggas preliminärt av skattskyldiga i de lägsta inkomstskikten. Den genom stadgandena i 17 § 1 mom. uppbördsförordningen utökade skyldigheten att avgiva preliminär självdeklaration och lokal skattemyndighets därtill knutna vidgade anmaningsrätt jämlikt 20 § samma förordning kommer vidare att föranleda preliminär taxering i större utsträckning än hittills.

Vid övervägandet av detta spørsmål har utredningsmännen funnit övervägande skäl tala mot införandet av en speciell regel för ifrågasvarande fall för åren 1955 och 1956. För dessa år synes därför preliminär B-skatt böra i enlighet med 13 § första stycket uppbördsförordningen utgå med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige år 1954 resp. 1955, trots att sådan slutlig skatt icke inbegriper sjukförsäkringsavgift.

Remissyttrandena. Utredningsmännens förslag har i samtliga remissyttrandena tillstyrkts eller i huvudsak lämnats utan erinran.

Från remissyttrandena torde följande få här återgivas.

Beträffande stadgandet i 36 § sjukförsäkringslagen om *avgiftsuppbördens anknytning till den allmänna skatteuppbörden* erinrar riksförsäkringsanstalten om att med sjukförsäkringsavgifter avsåges i förevarande sammanhang avgifter för den *obligatoriska* sjukförsäkringen. Detta gällde jämväl i fråga om bestämmelsen i 37 § första stycket samma lag, att allmän sjukkasse ägde i den ordning, Konungen bestämde, av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter som debiterats för kassans räkning. Liksom till synes även utredningsmännen hade anstalten förutsatt, att i uttrycket sjukförsäkringsavgifter icke inbegreps sådana avgifter enligt 122 § sista stycket sjukförsäkringslagen, varom tillsynsmyndigheten ägde meddela särskilda föreskrifter.

I fråga om avgiftsuppbörden i samband med uttagande av *preliminär A-skatt* anför riksskattenämnden.

Utredningsmännen ha föreslagit, att sjukförsäkringsavgifterna skola inräknas i den preliminära A-skatten med vissa genomsnittliga, av vederbörande tillsynsmyndighet årligen fastställda belopp. Såsom utredningsmännen påpekat kommer härvid i vissa fall avgift att uttagas ehuru så icke bort ske eller med högre belopp än som slutligen skall utgå. Motsvarande förhållande föreligger redan nu i fråga om folkpensionsavgifterna. Det kan visserligen synas betänkligt att man på detta sätt medvetet uttager för hög preliminär skatt av vissa skattskyldiga och att detta förhållande nu kommer att skärpas för folkpensionärernas del genom uttagande även av full sjukförsäkringsavgift. För att källskattesystemet skall fungera tillfredsställande i tillämpningen är det dock nödvändigt att skatteuttaget schabloniseras på detta sätt. Riksskattenämnden biträder sålunda förslaget i denna del och delar även utredningsmännens uppfattning att — för den händelse statliga och kommunala tjänstemän skulle komma att helt eller delvis undantagas från sjukpenningförsäkringen — en dubblering av kolumnerna i skattetabellerna icke bör komma i fråga.

Riksräkenskapsverket framhåller, att om man ansåge särskilda beräkningsgrunder för uttagande av preliminär A-skatt böra tillämpas för de stats- och kommunalanställda, därest dessa undantoges från sjukförsäkringen, den av utredningsmännen antydda utvägen syntes vara den bästa. I stället för att belasta samtliga skattetabeller med dubbla kolumner kunde emellertid förfaras så, att en mindre upplaga tabeller avsedda enbart för fall, då sjukförsäkringsavgift icke skulle erläggas, tillhandahölles vederbörande statliga eller kommunala myndigheter exempelvis på postanstalterna.

Föreningen Sveriges kronokamrerare uttalar att det efter höjningen av folkpensionsavgifterna och tillkomsten av sjukförsäkringsavgifterna vore mera påkallat än tidigare att till prövning upptaga frågan om avgiftsbefrielse vid existensminimum i de fall, den skattskyldige på grund av nedsatt skatteförmåga helt befriats från statlig och kommunal inkomstskatt.

Beträffande debiteringen av *preliminär B-skatt för åren 1955 och 1956* anser *länsstyrelsen i Värmlands län* att skatten borde i de fall, den ej skulle beräknas med ledning av preliminär taxering, utgå med summan av den slutliga skatten enligt 1954 respektive 1955 års taxering och vederbörlig sjukförsäkringsavgift enligt den av tillsynsmyndigheten fastställda avgiftsskalan. De debiteringsåtgärder, som härför erfordrades, syntes icke medföra så stort merarbete, att avgiftspåföringen av denna anledning borde underlåtas.

Departementschefen. Enligt tidigare fattat beslut skall avgifterna för den obligatoriska sjukförsäkringen uppbäras vid den allmänna skatteuppbörden. Därvid förutsattes att avgifterna skulle ingå i slutlig skatt och förskottsvis erläggas i samband med preliminär skatt.

Genom avgiftsuppbördens anknytning till den allmänna skatteuppbörden kommer nya arbetsuppgifter att åläggas framför allt de lokala skattemyndigheterna. Arbetsbördan för dessa myndigheter är redan för närvarande betungande. Då härtill kommer att de nytillkommande arbetsuppgifterna i stor utsträckning måste utföras under speciellt arbetstyngda tider av året, är det synnerligen angeläget att avgiftsuppbörden m. m. utformas så enkelt som möjligt. Förefintliga möjligheter till förenklingar måste i största utsträckning tillvaratagas, även om förenklingarna innebär att man får arbeta med schablonregler som i enskilda fall kan medföra vissa olägenheter för de avgiftspliktiga. Denna allmänna synpunkt har jag funnit angeläget söka tillgodose i de förslag beträffande avgiftsuppbörden m. m., som i det följande framlägges.

Givet är att vissa olägenheter är förenade med att belasta den allmänna skatteuppbörden med uppbörden av sociala avgifter av skilda slag. Redan tidigare har till denna uppbörd knutits uppbörden av folkpensionsavgifter och olycksfallsförsäkringsavgifter. I fortsättningen tillkommer sjukförsäkringsavgifter, bidrag från arbetsgivarna till sjukförsäkringen samt byggnadsforskningsavgifter. Även om det torde vara ställt utom tvivel att denna gemensamma uppbörd av skatter och socialavgifter hittills inneburit avsevärda kostnadsbesparingar för det allmänna, måste emellertid betonas att uppbördssystemet med därtill hörande organisation icke uppbyggt med tanke på de sociala avgifterna utan närmast anpassats för den egentliga skatteuppbörden. Det kan därför i en framtid finnas anledning att, om ytterligare sociala avgifter skulle ifrågakomma, undersöka huruvida icke samtliga sociala avgifter bör uppbäras för sig i särskild ordning vid sidan av den allmänna skatteuppbörden. Ju flera sociala uppbördstitlar som tillkommer och ju större totalsumman av de sociala avgifterna blir, desto mer framträder självfallet de olägenheter, som är förenade med uppbörden av sådana avgifter i samband med de allmänna skatterna. Frågan kommer att få bedömas på grundval av en avvägning mellan olägenheterna och de

kostnads- och arbetsbesparingar, som vinnes genom en starkt centraliserad uppbörd.

Såsom riksförsäkringsanstalten framhållit äger tillsynsmyndigheten för sjukkassorna att i fall, där enligt vad i 122 § sjukförsäkringslagen sägs äldre bestämmelser om sjukhjälp skall övergångsvis tillämpas för medlemmar i erkända sjukkassor, meddela särskilda föreskrifter om beloppet av de avgifter som den försäkrade har att erlägga. Nämnda avgifter får jämföras med avgifter till den frivilliga sjukförsäkringen och bör följaktligen uppbäras annorledes än i samband med skatteuppbörden.

Sjukförsäkringsavgifterna bör på sätt utredningsmännen föreslagit inräknas i skattetabellerna med vissa genomsnittliga, av tillsynsmyndigheten årligen fastställda belopp.

Avgifternas inarbetning i skattetabellerna kan, som utredningsmännen framhåller, medföra för höga skatteuttag beträffande skattskyldiga som icke har att erlägga sjukförsäkringsavgift eller skall slutligen erlägga sådan avgift med lägre belopp än som inräknats i tabellerna. Eftersom grundavgiften är förhållandevis låg, får emellertid vad nyss sagts större praktisk betydelse endast om den i tabellskatten ingående sjukförsäkringsavgiften innefattar en relativt hög tilläggsavgift. Det bör dock beaktas att det för höga skatteuttaget ofta utjämnas genom att den skattskyldige har biinkomster, för vilka preliminär skatt ej erlägges. Endast i ett förhållandevis fåtal fall torde därför sjukförsäkringsavgifternas inarbetning i skattetabellerna leda till överskjutande preliminär skatt av någon betydelse. Att vid utformningen av skattetabellerna taga hänsyn till detta fåtal fall torde ej kunna komma i fråga; i ömmande fall eller då eljest särskilda omständigheter föreligger får korrigerings av det för höga skatteuttaget ske genom jämkning av preliminärskatten.

I viss mån annorlunda kan förhållandet bli, därest de stats- och kommunalanställda skulle komma att undantagas från sjukpenningförsäkringen. Med hänsyn till omfattningen av denna grupp av avgiftsskyldiga kan det te sig mer angeläget att i ett sådant läge vidtaga särskilda åtgärder, exempelvis att i skattetabellerna införa ytterligare kolumner, avsedda enbart för ifrågasvarande skattskyldiga, eller att som riksräkenskapsverket ifrågasatt trycka speciella skattetabeller att användas av statliga och kommunala myndigheter. Att avsevärda olägenheter är förenade med de antydda åtgärderna är emellertid uppenbart.

Båda de nämnda åtgärderna förutsätter ändring i uppbördsförordningen och sådan ändring bör icke göras, innan man vet om förenämnda persongrupper skall undantagas från sjukpenningförsäkringen. Då frågan härom ännu ligger under utredning, torde tills vidare få anstå med att taga ställning till förevarande spörsmål beträffande skattetabellernas utformning. Härav följer då att om de stats- och kommunalanställda skulle

komma att undantagas från sjukpenningförsäkringen, de vanliga källskatttabellerna får användas år 1955, varefter man får överväga huruvida ett eventuellt undantagande utgör skäl för en ändring av källskatttabellerna till följande år.

Skattebeloppen i skattetabellerna uträknas för närvarande under förutsättning bland annat att de skattskyldiga vid inkomsttaxeringen icke medges andra avdrag än ortsavdrag och, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, avdrag för kommunalutskylder. Tidigare fanns därjämte i skattetabellerna inarbetat ett avdrag å 200 kronor, som var avsett att genomsnittligen motsvara den skattskyldiges avdragsgilla utgifter för inkomstens förvärvande, folkpensionsavgifter och avgifter för sjukförsäkring m. m. Avdraget avskaffades från och med år 1951 i syfte att åstadkomma bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten. Verkställda undersökningar hade nämligen givit vid handen, att avdraget för den stora mängden arbetstagare var för stort vid jämförelse med de avdrag som kunde komma i fråga vid taxeringen. Tillika framhölls i detta sammanhang att det erfarenhetsmässigt vore ur de skattskyldigas synpunkt bättre att uttaga en något för hög preliminär skatt med återbetalning som följd än att uttaga en något för låg preliminär skatt, varav föranleddes kvarstående skatt (prop. nr 244/1950 s. 47).

Vid den höjning av folkpensionsavgifterna med 80 procent, som beslöts förra året och som fick sin författningsmässiga reglering i samband med översynen av uppördssystemet (prop. nr 100/1953), ifrågasattes icke återinförande, helt eller delvis, av förenämnda avdragsbelopp. Denna fråga får emellertid nu förnyad aktualitet genom att även sjukförsäkringsavgifterna skall inarbetas i skattetabellerna. Tages vid uträkningen av skattebeloppen i skattetabellerna icke någon som helst hänsyn till att folkpensions- och sjukförsäkringsavgifterna får avdragas vid taxeringen, torde det ökade preliminärskatteuttag, som följer av de höjda pensionsavgifterna och av sjukförsäkringsavgifterna, medföra att det stora flertalet arbetstagare kommer att få överskjutande preliminär skatt. Jag anser därför erforderligt att ett schablonavdrag ånyo inarbetas i skattetabellerna. Med hänsyn till tidigare erfarenheter av verkningarna av ett dylikt avdrag synes försiktigheten bjuda att detta avdrag icke bestämmes till för högt belopp. Avdraget synes, i allt fall tills vidare, böra begränsas till förslagsvis 100 kronor.

I propositionen nr 64 till innevarande års riksdag med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) föreslås att avdrag skall vid inkomsttaxeringen medgivas för sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift enligt sjukförsäkringslagen, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, i den mån avgiften rymmes inom ramen för det till 200 kronor respektive 400 kronor maximerade avdraget för försäkringsavgifter m. m. Sjukförsäkringsavgift

kommer första gången att debiteras i samband med slutlig skatt under år 1956. Avdrag för sjukförsäkringsavgift som uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden kommer följaktligen, om riksdagen antager propositionen, första gången att medgivnas vid 1957 års taxering. Från den slutliga skatten enligt sistnämnda års taxering avräknas den preliminära skatten för inkomståret 1956. Det avdrag å 100 kronor, som jag nyss föreslagit skola inarbetas i skattetabellerna, bör därför första gången beaktas vid upprättandet av skattetabellerna för år 1956.

I övrigt biträder jag vad utredningsmännen föreslagit beträffande avgiftsuppbörden i samband med preliminär skatt.

C. Debitering av sjukförsäkringsavgifterna i samband med slutlig skatt, m. m.

Utredningsmännen. Utredningsmännen framhåller, att storleken av den sammanlagda sjukförsäkringsavgift, som en sjukkassemédlem hade att erlägga, vore i princip beroende på omfattningen av hans obligatoriska sjukförsäkring. Försäkringens omfattning stode inte i något direkt samband med storleken av den taxerade inkomsten. För den slutliga debiteringen av sjukförsäkringsavgifterna vore det sålunda nödvändigt, att den lokala skattemyndigheten erhöile uppgifter från sjukkassa om de avgifter, som enligt för kassan tillgängliga uppgifter skulle debiteras för kassans räkning. Detta borde, såsom socialförsäkringsutredningen föreslagit, ske genom överlämnande av en förteckning över kassans medlemmar med uppgift om det av kassan uträknade avgiftsbeloppet för varje medlem. I fråga om lokalsjukkassa borde de sammanlagda avgifterna för lokalsjukkassan och centralsjukkassan angivas. I detta hänseende erinrades om att, i enlighet med ett av pensionsstyrelsen framlagt förslag, inom en lokalsjukkassa torde komma att tillämpas en enda avgiftstariff, i vilken varje avgiftsbelopp innefattade avgifter till såväl lokal- som centralsjukkassan. Avgiftsförteckning borde sålunda upprättas av centralsjukkassa för enbart stad och av lokalsjukkassa. Inom lokalsjukkassa som omfattade mer än en kommun borde särskild avgiftsförteckning upprättas för varje kommun. Vidare anföres följande.

Vissa medlemmar är emellertid befriade från avgifter. Detta gäller i fråga om avgift för sjukvårdsförsäkringen alla medlemmar, som vid utgången av det år avgiften avser fyllt 67 år eller uppbär folkpensionsförmån i annan form än ålderspension samt i fråga om såväl avgifter för sjukvårdsförsäkringen som försäkringen för grundsjukpenning sådana medlemmar, vilkas till statlig inkomstskatt taxerade inkomst vid taxering året näst efter det år avgiften avser inte uppgår till 1 200 kronor. I detta sammanhang bör också tvåprocentsregeln uppmärksammas.

En sjukkassa bör vid angivandet av avgifterna i avgiftsförteckning taga hänsyn till den avgiftsbefrielse, som föreligger på grund av utgående folkpensionsförmån. Det är att märka att såsom folkpensionsförmån räknas även hustrutillägg till folkpension. En hustru, som uppbär sådant tillägg,

är emellertid inte befriad från erläggande av folkpensionsavgift och lokal skattemyndighet får ej från länsstyrelsen (länsbyrån för folkbokföringen) meddelande om att tillägget utgår, vilket eljest är fallet beträffande annan folkpension än ålderspension.

En sjukkassa kan å andra sidan med hänsyn till den tid, inom vilken förteckningen måste avlämnas, vid förteckningens upprättande inte ha kännedom om den avgiftsbefrielse eller den nedsättning av grundavgift, som kan föranledas av storleken av den taxerade inkomsten för året närmast efter det avgiften avser. De av en sjukkassa i avgiftsförteckning upptagna sjukförsäkringsavgifterna kan sålunda inte läggas till grund för den slutliga debiteringen. De ändringar av dessa avgifter, som föranledes av den taxerade inkomstens storlek, måste göras av den lokala skattemyndigheten. Dessa ändringar skulle i och för sig kunna göras i samband med att de i förteckningen angivna avgifterna överföres till debiteringslängden. Emellertid må härvid följande beaktas.

Enligt 37 § sjukförsäkringslagen äger allmän sjukkassa att i den ordning Konungen bestämmer av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som debiterats för kassans räkning. Med hänsyn till vad ovan sagts om den taxerade inkomstens inverkan på avgifterna kommer det för kassans räkning debiterade beloppet aldrig att överensstämma med den avgiftssumma, som kassan upptagit i sin förteckning. De debiterade avgifterna måste sålunda särskilt redovisas till kassan. Vidare utgår till kassan ett särskilt statsbidrag, det s. k. avgiftslindringsbidraget, med det belopp, varmed sjukförsäkringsavgift nedsatts på grund av tvåprocentsregeln, och ett annat statsbidrag, det s. k. avgiftsersättningsbidraget, med tio kronor för varje medlem, som inte erlägger avgift för sjukvårdsförsäkringen till följd av att han uppbär folkpensionsförmån eller har en taxerad inkomst understigande 1 200 kronor. För uträkning och kontroll av nu nämnda statsbidrag erfordras sålunda uppgifter om dels det sammanlagda belopp, varmed avgifterna nedsatts enligt tvåprocentsregeln, dels det antal medlemmar som befriats från avgift för sjukvårdsförsäkringen. Frånsett avgiftsbefrielse på grund av utgående folkpension bör dessa uppgifter lämnas av lokal skattemyndighet.

Bestämmelsen i 35 § sista stycket sjukförsäkringslagen att sjukförsäkringsavgift, som för ett kalenderår ej uppgår till fem kronor, ej skall påföras, bör då så är möjligt iakttagas av sjukkassorna vid avgiftsförteckningens uppgörande. I vissa fall kan emellertid endast den lokala skattemyndigheten avgöra om bestämmelsen är tillämplig. Detta är exempelvis fallet, då en person, som vid utgången av det år avgiften avser fortfarande är sjukkassemédlem, varit tilläggsförsäkrad allenast under en del av året i så låg sjukpenningklass, att tilläggsavgiften inte uppgår till fem kronor. Sjukkassan debiterar i sådant fall — om medlemmen ej är folkpensionär — sjukförsäkringsavgift, ev. också avgift för försäkringen för grundsjukpenning samt tilläggsavgiften. Om den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten sedermera visar sig understiga 1 200 kronor skall grundavgift inte utgå och till följd härav enligt 35 § sista stycket sjukförsäkringslagen ej heller tilläggsavgiften.

Såsom socialförsäkringsutredningen föreslagit (s. 215) synes avgiftsförteckningen sålunda böra så utformas att den jämväl kan tjäna som redovisningshandling angående för kassans räkning debiterade avgifter och som underlag för uträkandet av statsbidrag.

I promemorian (s. 22—30) framlägges förslag till kolumnindelning av avgiftsförteckningen samt till vissa arbetsrutiner m. m. för sjukkassorna och de lokala skattemyndigheterna. Av vad utredningsmännen härutinnan anfört, torde följande få här återgivas.

Utredningsmännen erinrar om att öretal inte kunde förekomma i de för sjukkassans noteringar avsedda beloppskolumnerna i avgiftsförteckningen. Enligt 34 § sjukförsäkringslagen skulle nämligen avgifterna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för grundsjukpenning, vilka avgifter beräknades för kalenderår, fastställas till hela krontal. Vidare skulle, därest en medlems avgift för kalenderår för tilläggssjukpenning ej slutade å helt krontal, öretal bortfalla om det uppginge till högst femtio och eljest höjas till närmaste hela krontal. Genom tillämpningen av tvåprocentsregeln kunde emellertid brutet krontal uppkomma. Enär de i slutlig skatt ingående beloppen skulle påföras i hela krontal, syntes det önskvärt att man även i fråga om sjukförsäkringsavgifterna genomgående rörde sig med sådana tal. Med hänsyn härtill föresloges, att i 35 § sjukförsäkringslagen infördes en motsvarighet till nyssnämnda avrundningsregel i 34 § tredje stycket.

I likhet med socialförsäkringsutredningen förordar utredningsmännen, att stomme till avgiftsförteckning trycktes av länsbyrå för folkbokföringen. Utredningsmännen framhåller att det med hänsyn till den lokala skattemyndighetens arbetsuppgifter vid sjukförsäkringsavgifternas debitering måste anses nödvändigt att en kassas i avgiftsförteckningen angivna medlemmar, d. v. s. i princip den inom kassans område mantalsskrivna vuxna befolkningen, vore ordnade i samma följd som i inkomst- och debiteringslängderna.

Den av länsbyrån tryckta stommen till avgiftsförteckning för ett kalenderår kunde vara en kassa tillhanda senast under april månad samma år. Vid nämnda tid borde arbetet med ett föregående kalenderårs avgiftsförteckning vara avslutat. Arbetet med avgiftsförteckningen för det innevarande kalenderåret kunde då omedelbart påbörjas. Kassans samtliga avgifter borde kunna vara angivna i förteckningen vid utgången av avgiftsåret. Vissa förhållanden, som påverkade avgifterna för nämnda år, kunde dock komma till kassans kännedom först i början av nästkommande år. De härav föranledda avgiftsändringarna ävensom summering och avstämning av de olika avgiftskolumnerna syntes hinna utföras före utgången av februari månad under taxeringsåret. I administrativ ordning borde föreskrivas, att sjukkassa skulle överlämna avgiftsförteckningen till lokal skattemyndighet senast den 1 mars under taxeringsåret.

Lokal skattemyndighet skulle åligga att överföra varje sjukkassemedlems avgift från den mottagna avgiftsförteckningen till debiteringslängden för slutlig skatt. Avgiftsöverföringen borde ske under de ur arbetssynpunkt lugnare månaderna före den 20 maj och till följd därav påbörjas omedelbart efter det avgiftsförteckningarna inkommit från sjukkassan. Under angivna

tid behövde emellertid även länsstyrelsen ha tillgång till debiteringslängderna för landet för att införa den preliminära skatt, som skulle avräknas från den slutliga skatten. Det bleve därför nödvändigt att varje länsstyrelse, efter samråd med postens skatteavdelning i residensstaden och de lokala skattemyndigheterna på landet, fastställde den ordning mellan kommunerna, i vilken debiteringslängderna skulle användas dels av nämnda lokala skattemyndigheter och dels av länsstyrelsen själv. Sedan inkomstlängderna inkommit till den lokala skattemyndigheten hade myndigheten att i förekommande fall göra den omräkning av de till debiteringslängderna överförda avgifterna, som föranleddes av vederbörande medlems till statlig inkomstskatt taxerade inkomst, och att göra härav erforderliga ändringar m. m. i debiteringslängderna och avgiftsförteckningarna.

Utredningsmännen erinrar om att det av 5 och 10 §§ sjukförsäkringslagen framginge att barn skulle inskrivas som medlem i sjukkasse från och med kalendermånaden efter den, varunder barnet fyllt 16 år. Alla som vid utgången av inkomståret uppnått denna ålder skulle således i regel erlägga sjukförsäkringsavgift. Av denna anledning borde dessa personer återfinnas i debiteringslängden. Då debiteringslängden av tryckningstekniska skäl alltid måste omfatta samma personbestånd som inkomstlängden, bleve det nödvändigt att i såväl debiteringslängden som inkomstlängden medtaga alla fysiska personer, som under inkomståret fyllde 16 år. På statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen borde ankomma att meddela föreskrift härom.

Vidare anför utredningsmännen följande.

Enligt 86 § fjärde stycket taxeringsförordningen skall i inkomstlängden särskilt bl. a. antecknas — då beskattningsbar inkomst ej fastställts — beräknad taxerad inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt för envar, som vid taxeringsårets början uppnått sjutton men ej sextiosex års ålder, därest sådan inkomst uppgår till minst 1 200 kronor (för makar sammanlagt nämnda belopp); uppgiften är avsedd att tjäna till ledning för påföring av pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering.

Såsom framgår av den ovan i detta avsnitt inledningsvis lämnade redogörelsen kan grundavgift komma att påföras sjukkassememlemmar tillhörande andra åldersklasser än dem som äro aktuella vid påföring av pensionsavgift, nämligen medlemmar som vid utgången av det år avgiften avser, d. v. s. vid taxeringsårets början, uppnått sexton års ålder samt medlemmar som uppnått högre ålder än sextiosex år. För att det skall vara möjligt att bedöma, huruvida av sjukkasse i avgiftsförteckning angiven grundavgift skall påföras, eller huruvida tvåprocentsregeln är tillämplig, måste den beräknade taxerade inkomsten antecknas i inkomstlängden för alla som vid taxeringsårets början fyllt sexton år. Det torde därför vara nödvändigt att ovannämnda författningsrum ändras i överensstämmelse därmed.

Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida det under sådana förhållanden är lämpligt att bibehålla ett undantag från införingen av taxerad inkomst i inkomstlängden för taxerade personer som är yngre än sexton år. Ur prak-

tisk synpunkt torde det vara till mera besvär än nytta att vid längdföringen i varje särskilt fall behöva konstatera om en person uppnått en viss ålder eller ej. Enär antalet fall, då anteckning i längden av ifrågavarande anledning ej skulle ske, torde vara relativt litet, synes en särbestämmelse för dessa utan olägenhet kunna undvaras.

Med hänsyn till det anförda föreslår utredningsmännen *dels* sådan ändring av omförmälda bestämmelse i 86 § fjärde stycket taxeringsförordningen, att i inkomstlängden skall antecknas beräknad taxerad inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt, därest sådan inkomst uppgår till minst 1 200 kronor och icke införts på grund av tidigare i samma stycke intagen föreskrift, och *dels* att i femte stycket av samma paragraf orden »till ledning för påföring av pensionsavgift» uteslutes, och uttrycket »varom ovan sägs» utbytes mot »varom sist förmåles».

Vidkommande den debitering som åligger lokal skattemyndighet föreslår utredningsmännen intagande i 27 § 1 mom. uppbördsförordningen av en bestämmelse, att sjukförsäkringsavgift skulle debiteras med belopp som uträknats av allmän sjukkassa, dock med beaktande av vad i 33 och 35 §§ lagen om allmän sjukförsäkring stadgades angående avgiftsplikt och nedläggning av avgift med hänsyn till vederbörandes till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. Härav borde följa att den i 35 § sista stycket sjukförsäkringslagen intagna regeln, att avgift under fem kronor ej skulle påföras, i förekommande fall skulle iakttagas jämväl av lokal skattemyndighet.

Beträffande *avgiftsdebitering för makar* erinrar utredningsmännen om följande uttalande av socialförsäkringsutredningen (SOU 1952: 39 s. 217).

Grundavgiften för en gift person, som inte åsatts taxerad inkomst, bör påföras andre maken i den mån denne åsatts taxerad inkomst. Har båda makarna åsatts taxerad inkomst bör således vardera maken i princip påföras sin avgift. Om emellertid den ene makens inkomst är låg, skulle han kunna komma att påföras en i förhållande till skatten oproportionerligt hög avgift och en slutlig och ev. kvarstående skatt, som enbart utgöres av grundavgift. För att undvika detta kan man överväga en bestämmelse, som innebär att, om ene makens taxerade inkomst är lägre än den andre makens och tillika understiger ett visst belopp, exempelvis 2 000 kr., bådars grundavgifter skall påföras den make som åsatts den högre taxerade inkomsten. Något makeansvar i vidare bemärkelse föreslås ej. En avgift, som påförts den ene maken, skall alltså inte kunna utkrävas av den andre maken. Är makarna mantalsskrivna inom olika sjukkasseområden, vilka dessutom tillhör olika debiteringsförrättares tjänstgöringsområden, måste debiteringsförrättarna utväxla underrättelser om hur debiteringen verkställs.

Vidare erinras om att i propositionen nr 178 till 1953 års riksdag med förslag till lag angående ändring i sjukförsäkringslagen, m. m. (s. 192 och 193) föredragande departementschefen uttalade, att vissa ändringar syntes böra vidtagas i fråga om den för äkta makar föreslagna avgiftsskyldigheten.

Sålunda syntes vad i 33 och 35 §§ föreslagits om gift medlem böra avse medlem som taxerades enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser. Departementschefen anförde vidare.

Beträffande sådan medlem synes vidare i princip böra gälla, att ena maken skall anses ansvarig jämväl för andra makens avgift. Med en sådan regel möjliggöres att, där så av särskilda skäl finnes påkallat, debitera båda makarnas avgifter på debetsedel, utfärdad för en av dem. Så synes exempelvis böra ske, då utfärdandet av debetsedel för den ena maken skulle för-anledas allenast av sjukförsäkringsavgift. Vidare kan övervägas huruvida ena makens sjukförsäkringsavgift bör debiteras å andra makens debetsedel även i fall, då förstnämnda makes inkomst allenast är av viss mindre storleksomordning. Till följd härav torde i sjukförsäkringslagen böra upptagas ett stadgande av innebörd att i de fall så föreskrives i uppbördsförordningen medlem, som taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skall svara för andra makens sjukförsäkringsavgift.

Därefter framhåller utredningsmännen, att den i 33 § andra och tredje styckena sjukförsäkringslagen stadgade förutsättningen, att medlems till statlig inkomstskatt taxerade inkomst skulle ha bestämts till minst 1 200 kronor för att grundavgift skulle erläggas, gällde enligt femte stycket i samma paragraf, såvitt anginge medlem som taxerades enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, makarnas sammanlagda taxerade inkomst. Bestämmelsen inkluderade det fall att endast den ena maken blivit taxerad. Därest endast en make vore medlem i allmän sjukkasse, torde bestämmelsen likaledes vara tillämplig på denna make, oavsett om han eller andra maken eller båda åsatts taxering. Jämlikt 35 § första stycket samma lag skulle vid nedsättning av grundavgift enligt tvåprocentsregeln på vardera maken anses belöpa hälften av makarnas sammanlagda taxerade inkomst. Om ena maken icke vore medlem, måste bestämmelsen anses vara tillämplig å andra maken. I enlighet med departementschefens förenämnda uttalande hade i 33 § sista stycket sjukförsäkringslagen föreskrivits att medlem, som taxerades enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skulle i den mån så stadgades i uppbördsförordningen svara jämväl för andra makens sjukförsäkringsavgift. Make, som icke vore sjukkasemedlem, bleve däremot ej ansvarig för andra makens sjukförsäkringsavgift.

Därefter anføres.

Enligt nuvarande lydelse av 20 § lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering svarar äkta make jämväl för andra maken påford pensionsavgift för tid under äktenskapet, då makarna är mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll. I samband med antagandet av den nya uppbördsförordningen har nämnda stadgande borttagits beträffande pensionsavgift, som påföres för år 1954 och därefter (1953: 291). Samtidigt har 19 § folkpensioneringslagen ändrats bl. a. såtillvida, att principen om uttagande av pensionsavgift endast av taxerade personer blir tillämplad även beträffande äkta makar med avseende å pensionsavgift, som påföres för år från och med år 1954.

I fråga om motiven till ändringarna i folkpensioneringslagen hänvisas till det av 1949 års uppördssakkunniga avgivna betänkandet II med förslag till vissa ändringar i uppördsförfarandet, s. 92—99 (SOU 1952: 1) och propositionen nr 100 till 1953 års riksdag, s. 87—94.

Med hänsyn till de olika förutsättningarna för uttagande av folkpensionsavgift och sjukförsäkringsavgift är det icke möjligt att, såsom i något remissyttrande föreslagits, bringa bestämmelserna om makars sjukförsäkringsavgifter i överensstämmelse med folkpensioneringslagens bestämmelser om pensionsavgifter.

Beträffande folkpensionsavgifter, som påförts för år 1953 och tidigare, gäller att ansvaret är ömsesidigt makarna emellan, i det att ena maken alltid svarar för andra makens avgift, oavsett om båda makarna påförts avgift eller endast en av dem, för tid under äktenskapet då makarna är mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll. Med denna bestämmelse, vilken var avpassad för det uppördssystem som tillämpades före år 1947, blev det möjligt att göra makeansvaret gällande i efterhand, då indrivning av kvarstående skatt blivit aktuell. Ett makeansvar med denna vidsträckta innebörd har sedermera vid nuvarande uppördsförfarande befunnits förenat med så avsevärda nackdelar ur indrivnings- och redovisningssynpunkt att det, som nämnts, avskaffats. Att nu återinföra samma olägenheter genom ett stadgande om oinskränkt ansvar mellan makar, då båda är sjukkasemedlemmar, torde icke komma i fråga. I detta sammanhang förtjänar uppmärksammas att makeansvar icke föreligger för medel som ingår i slutlig skatt, trots att beloppet därav i allmänhet vida överstiger pensionsavgift eller sjukförsäkringsavgift. Av nyssnämnda skäl torde det vara nödvändigt att i fråga om sjukförsäkringsavgifterna införa ett särskilt makeansvar av begränsad omfattning.

Vid bedömandet av frågan om makeansvar måste, fortsätter utredningsmännen, hänsyn tagas till risken för avgiftsförluster, därest makeansvar ej skulle föreligga, och graden av denna risk. Ansvar borde komma i fråga endast där ena maken antoges sakna förmåga att med egna medel erlægga sin sjukförsäkringsavgift. Vidare borde hänsyn tagas till önskemålet att undvika nyssberörda nackdelar i fråga om indrivning och redovisning.

Ur sistnämnda synpunkt syntes det nödvändigt att ansvaret fastställdes på förhand innan fråga om indrivning uppkomme, något som uppenbarligen ej kunde ske annat än i samband med avgiftsdebiteringen. I sin tur innebure detta att ansvaret finge taga sig uttryck i att ena maken påfördes andra makens avgift jämte sin egen. Vidare torde få förutsättas att make, vars avgift påfördes andra maken, befriades från ansvar för såväl egen som andra makens avgift. Vad sedan beträffade omfattningen av ett efter dessa linjer uppbyggt makeansvar borde följande beaktas.

Enligt 7 § andra stycket sjukförsäkringslagen är en medlems hustru i regel sjukpenningförsäkrad även om hennes årsinkomst av förvärvsarbete ej uppgår till 1 200 kronor. Förutsättningen härför är att hon själv är medlem, sammanlever med sin make och själv ej har folkpension. På grund härav skall sådan sjukpenningförsäkrad hustru erlægga såväl avgift för sjukvårdsförsäkringen som avgift för försäkringen för grundsjukpenning.

Det synes naturligt att mannen såsom den huvudsakliga familjeförsörjaren i hithörande fall får svara för hustruns grundavgift, om han äsatts till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Skulle hustrun vara den huvudsakliga familjeförsörjaren, bör ett motsvarande ansvar åligga henne. (Till undvikande av omskrivningar kallas i fortsättningen den make, som ifrågasättes svara för andra makens avgift, för »familjeförsörjaren».)

Har make som ej är familjeförsörjare erlagt preliminär skatt som täcker den slutliga skatten jämte sjukförsäkringsavgift, föreligger ej i och för sig skäl att göra familjeförsörjaren ansvarig för avgiften. Emellertid kan detta sakläge fastslås först när den slutliga skatten redan färdigdebiterats och debetsedlar utskrivits. Det skulle därvid bli nödvändigt att anordna en extra kontroll av debiteringen och i åtskilliga fall verkställa omdebiteringar, något som i icke ringa mån skulle komplicera och fördröja slutförandet av arbetet med debitering av slutlig skatt. Att för bestämningen av avgiftsansvaret välja mellan fall då tillräcklig preliminärskatt erlagts och då kvarstående skatt uppkommer, måste betecknas som uteslutet.

En annan möjlighet skulle vara att bygga på inkomstlängdens inkomst-uppgifter vid makeansvarets bestämmande. Avgörandet måste därvid stödja sig på en praktiskt tillämpbar generell regel, med andra ord fastställandet av en inkomstnivå, under vilken en skattskyldig i allmänhet anses sakna betalningsförmåga och där risken för avgiftsbortfall alltså bedömes som särskilt framträdande. I sakens natur ligger att en dylik nivå eller inkomstgräns endast kan representera ett erfarenhetsmässigt genomsnittstal. Valet av gräns måste därjämte influeras av beloppet av den slutliga skatt som normalt utgår för inkomsten vid gränsläget. Om nämligen den slutliga skatten i detta läge skulle i mera betydande grad överstiga sjukförsäkringsavgiften, vilken ju i regel blir tämligen blygsam, kommer det att framstå såsom föga rationellt att påföra familjeförsörjaren den andra makens sjukförsäkringsavgift samtidigt som för sistnämnda make utfärdas debetsedel å slutlig skatt till icke oväsentligt högre belopp. Inkomstgränsen måste avpassas å ena sidan så att nyssnämnda effekt i möjligaste mån undviks, och å andra sidan så att de flesta fallen av bristande betalningsförmåga faller under gränsen.

Sedan de sakkunniga framhållit att vad nu återgivits överensstämde med den metod socialförsäkringsutredningen övervägt, erinras om att utredningen ifrågasatt en gränsdragning vid en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst av 2.000 kronor. Detta skulle innebära, att ena maken skulle påföras jämväl den andra makens avgift endast därest hans taxerade inkomst beräknats till minst 2.000 kronor samt den andra maken antingen icke alls taxerats eller ock äsatts lägre taxerad inkomst än 2.000 kronor. Något makeansvar härutöver skulle däremot icke föreligga.

Härefter anföres vidare.

Om gränsen anknytes till den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten, kommer resultatet ofta att bli att familjeförsörjaren påföres den andra makens sjukförsäkringsavgift, trots att avgiften skulle utgöra endast en mindre del av sistnämnda makes slutliga skatt. (Detsamma inträffar i princip om inkomstgränsen i stället bundits till den kommunala taxeringen.) En skattskyldig kan sålunda påföras slutlig skatt till belopp, som

två eller tre gånger överstiger grundavgiften, utan att vara statligt taxerad för inkomst på 2 000 kronor. Det skulle också kunna inträffa att familjeförsörjarens slutliga skatt, fränsett egen grundavgift, blev lägre än den andra makens. Uteslutet är icke heller att en make som taxerats till högre belopp än 2 000 kronor, likväl ej påföres slutlig skatt, emedan extra avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga beviljats.

Låter man inkomstgränsen gälla såväl för den statliga som den kommunala taxeringen eller för den sammanräknade nettoinkomsten, kan dylika verkningar väl något mildras men icke undanröjas; priset är en ytterligare komplicerings av debiteringsförfarandet. Oavsett till vilket vid taxeringen fastställt belopp inkomstgränsen bindes, blir dock verkningarna, åtminstone i normalfallen, givetvis mindre ju lägre man sätter gränsen.

Enligt utredningsmännens mening måste metoden att bedöma betalningsförmågan efter en viss till taxeringen anknuten inkomstgräns betraktas som otillfredsställande. Skulle ena makens ansvar för andra makens sjukförsäkringsavgift fastställas i och med debiteringen, syntes man vara nödsakad inskränka sig till de fall då endast en av makarna åsatts till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Därigenom undveke man i allmänhet avgiftspåföring å make, för vilken annan slutlig skatt ej skulle debiteras.

De sakkunniga har grundat sitt förslag i enlighet med vad sist återgivits.

Utredningsmännen framhåller, att socialförsäkringsutredningen icke ifrågasatt att makeansvar kunde förekomma beträffande avgift för tilläggsjukpenningförsäkringen. Anledningen syntes vara att endast den skulle vara tilläggsjukpenningförsäkrad som uppbure årsinkomst av förvärvsarbete, och att tilläggsavgift på grund därav förutsatts ha blivit erlagd preliminärt, varför frågan om makeansvar icke syntes vara aktuell. Tänkbart vore emellertid att tilläggsavgift undantagsvis kunde komma att påföras make som ej taxerats. Svarade ej andra maken för tilläggsavgiften, skulle följden bli att ena maken påfördes sin egen tilläggsavgift, medan samma makes grundavgift skulle påföras andra maken. Enär någon principiell olikhet i fråga om ansvaret för grundavgift och tilläggsavgift ej syntes motiverad, borde makeansvaret i nu avsedda fall gälla sjukförsäkringsavgift i dess helhet.

Beträffande avgiftsdebiteringen för makar, vilka vore mantalsskrivna i kommuner inom olika lokala skattemyndigheters tjänstgöringsområden, hade socialförsäkringsutredningen (s. 217), framhåller de sakkunniga härefter, utgått från att nämnda myndigheter skulle utväxla underrättelser om hur debiteringen borde verkställas. I ett flertal remissyttranden hade anmärkning framställts mot detta förfaringssätt, vilket ansetts alltför invecklat och onödigt arbetskrävande. Ehuru skriftväxling mellan de lokala skattemyndigheterna bortföle beträffande personer som inginge äktenskap under inkomståret — dessa skulle numera alltid taxeras såsom av varandra oberoende skattskyldiga — vore det enligt utredningsmännens mening tydligt att förefintligheten av en bestämmelse av ifrågavarande art komme att inverka störande på debiteringsarbetet. Vore makarna mantalsskrivna på

olika håll torde det väl i regel vara så att båda makarna hade egna inkomster av den storleksordning att de, om de varit skrivna tillsammans, blivit påförda var och en sin avgift. Genom den av utredningsmännen ifrågasatta begränsningen av makeansvaret nedginge det antal fall, då ansvar komme i fråga, i jämförelse med socialförsäkringsutredningens förslag. Skriftväxlingsförfarandet, som ju måste omfatta samtliga sjukkasemedlemmar vilka taxerades enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser och vore bosatta å annan ort än maken, skulle då båda makarna taxerats till statlig inkomstskatt icke tjäna annat ändamål än ett naket konstaterande av sakläget. På grund av den ringa vinsten av ett dylikt förfarande syntes ett avsteg från reglerna om makeansvar kunna godtagas när makarna vore för inkomståret mantalsskrivna inom olika lokala skattemyndigheters tjänstgöringsområden.

Då make hade att erlægga såväl egen som andra makens sjukförsäkringsavgift, borde avgifterna lämpligen sammanläggas och påföras i en summa. I sådana fall utsattes i avgiftsförteckningen en klammer om avgiftsbeloppen (därest makarna ej funnes upptagna invid varandra i förteckningen eller upptagits i skilda förteckningar, gjordes i stället en hänvisning från den ena maken till den andra) och infördes summan därav i debiteringslängden. Härigenom vunnes vissa förenklingar i redovisningen och inbesparades en kolumn i debiteringslängden.

Utredningsmännen föreslår med hänsyn till det återgivna att till 2 § uppbördsförordningen fogas ett tredje moment av innehåll, att den som vore pliktig erlægga sjukförsäkringsavgift och taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skulle, därest andra maken ej taxerats till statlig inkomstskatt och om makarna blivit för inkomståret mantalsskrivna inom samma lokala skattemyndighets tjänstgöringsområde, svara för den andra makens sjukförsäkringsavgift för inkomståret och skulle den sistnämnda maken vara fri från betalningsskyldighet för avgiften. Vidare föreslås att 27 § 1 mom. uppbördsförordningen kompletterades med en bestämmelse, att makars sjukförsäkringsavgifter skulle i fall, varom i 2 § 3 mom. vore fråga, i en gemensam post påföras den av makarna, för vilken beräknats till statlig inkomstskatt taxerad inkomst.

I fråga om *sjukförsäkringsavgifternas redovisning m. m.* föreslår utredningsmännen att avgiftsförteckningarna skulle överlämnas till vederbörande centralsjukkassa senast den 10 december under taxeringsåret. Centralsjukkassan hade att i förekommande fall fördela summan av de debiterade avgifterna mellan centralsjukkassan och lokalsjukkassorna samt att med ledning av avgiftsförteckningarna uträkna de avgiftslindringsbidrag och de avgiftsersättningsbidrag, som skulle utgå. Vidare borde enligt utredningsmännens mening utbetalning till centralsjukkassorna av förskott på debiterade avgifter samt avräkning mellan utbetalade förskott och debiterade

avgifter ankomma på länsstyrelserna. Ett avräkningssystem av samma typ som för redovisningen av kommunalskatt borde således inrättas. Härigenom komme länsstyrelsernas räkenskaper i uppördshänseende att korrespondera med länsstyrelsernas bokföring av kassornas mellanhavande med statsverket, varjämte avstämning mot kassornas egen bokföring av förskott och debiterade avgifter kunde erhållas. Erforderliga bestämmelser i förenämnda hänseenden borde utfärdas i administrativ ordning.

Slutligen framhåller utredningsmännen att eftersom sjukförsäkringsavgift inginge i preliminär skatt, bestämmelserna i 27 § 3 mom. uppördsförordningen om ränta å kvarstående skatt och i 69 § 1 mom. samma förordning om ränta å överskjutande preliminär skatt borde gälla även sådan avgift. Någon ändring av nämnda författningsrum erfordrades ej.

Remissyttrandena. Utredningsmännens förslag har i flertalet remissyttrandena tillstyrkts eller lämnats utan erinran. I huvudsak har erinringar gjorts endast i fråga om de föreslagna avgiftsförteckningarna samt utformningen av makeansvaret och avräkningsförfarandet mellan statsverket och sjuk-kassorna.

Från remissyttrandena torde följande få här återgivas.

Beträffande *avgiftsförteckningarna* framhåller *statistiska centralbyrån* att åtskilliga fördelar skulle vinnas om förteckningarna kombinerades med debiteringslängden för slutlig skatt. Stomme till debiteringslängd trycktes på våren året före taxeringsåret; under mellantiden kunde längden användas av vederbörande sjuk-kassa för avgiftspåföringen. Med den ifrågasatta kombinationen av avgiftsförteckning och debiteringslängd bortföle hos den lokala skattemyndigheten arbetet med överföring, kollationering och summering av de av sjuk-kassan uträknade avgifterna. Därjämte behöfde länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna icke konkurrera om debiteringslängderna. Vidare komme kombinationen att enbart i fråga om blankett- och tryckningskostnader medföra en årlig besparing av omkring 25 000 kronor i förhållande till övriga tänkbara alternativ. Å andra sidan medförde kombinationen avgiftsförteckning och debiteringslängd vissa problem med hänsyn till att utredningsmännen räknat med att sjuk-kassorna behöfde för redovisningsändamål m. m. återfå avgiftsförteckningarna. Huruvida och på vilket sätt dessa svårigheter kunde övervinnas tillhörde icke centralbyråns bedömande. Centralbyrån fäste dock stor vikt vid försöken att finna en lösning som tillgodosåge sjuk-kassornas längdbehov med minsta möjliga arbetsbelastning för länsbyråerna för folkbokföring. Jämte värdet av de kostnadsbesparingar, som därvid kunde göras, ville centralbyrån framhålla, att det intresse, som ämbetsverket på denna punkt fullföljde, framför allt gällde den lämpliga hushållningen med länsbyråernas arbetstid och maskinpark, så att deras övriga arbetsuppgifter kunde fullgöras i rätt tid utan att mindre tillfredsställande arbetsformer måste tillgripas.

Även länsstyrelsen i Östergötlands län förordar att sjukkassorna borde införa sjukförsäkringsavgifterna direkt i debiteringslängden. Förfores på angivna sätt hade vederbörande lokala skattemyndighet att vid fall av avgiftsbefrielse eller nedsättning av avgiften med hänsyn till storleken av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten ändra den verkställda avgiftspåföringen med skrift i avvikande färg. Sådan omräkning torde, som utredningsmännen framhållit, icke behöva verkställas i något större antal fall. Beräkningen av avgiftslindringsbidragen och avgiftsersättningsbidragen — de former av statsbidrag vilka i förevarande sammanhang vore av betydelse — kunde praktiskt taget lika lätt verkställas med ledning av anteckningar i debiteringslängd som på grundval av en särskild avgiftsförteckning. Erforderliga uppgifter för uträkningen kunde lämnas av den lokala skattemyndigheten. En annan möjlighet vore att de lokala skattemyndigheterna låte centralsjukkassorna under kortare tid få disponera debiteringslängderna. I övrigt hänvisade länsstyrelsen till en länsstyrelsens yttrande vidfogad, av häradskrivaren i Linköpings fögderi verkställd utredning med förslag till arbetsrutin m. m. Denna utredning bestyrkte enligt länsstyrelsens mening tillfullo möjligheten att påföra sjukförsäkringsavgifterna direkt i debiteringslängden utan anlitan av särskild avgiftsförteckning. Slutligen framhåller länsstyrelsen att fördelarna av det av länsstyrelsen ifrågasatta förfarandet vore uppenbara. Sålunda komme bl. a. arbetskraft att inbesparas såväl för länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar som framför allt för de lokala skattemyndigheterna.

Skulle sjukkassorna icke ha behov av särskilda avgiftsförteckningar, anser jämväl *Sveriges häradskrivarförening* lämpligt att avgiftspåföringen skedde direkt i debiteringslängden.

Statens organisationsnämnd erinrar om att med utredningsmännens förslag uppkomme dubbelarbete bland annat i så måtto att de av sjukkassorna uträknade och i avgiftsförteckning redovisade avgiftsbeloppen i många fall icke direkt kunde påföras de skattskyldiga vid debiteringen av slutlig skatt utan genom lokal skattemyndighets försorg måste genomgå och justeras med hänsyn till den taxerade inkomstens storlek. Ett dylikt förfarande medförde risk för att värdet av att ernå en ur såväl den enskildes som det allmännas intresse rättvis avvägning av sjukförsäkringsavgiftens storlek i förhållande till den försäkrades ekonomiska resurser icke stode i rimlig proportion till de olägenheter och kostnader som uppkomme genom ett omfattande arbete vid avgifternas uträkning och debitering. Organisationsnämnden ville med hänsyn härtill framhålla, att en icke oväsentlig arbetsbesparing i debiteringsarbetet skulle erhållas både för sjukkassorna och skattemyndigheterna, därest tvåprocentsregeln kunde slopas.

I fråga om *makeansvaret* ifrågasätter länsstyrelsen i Värmlands län om icke detta borde inskränkas till sådana fall, då makarna blivit för inkomst-

året mantalsskrivna inom samma kommun. *Sveriges hädadsskrivarförening* föreslår till förenkling av debiteringsarbetet, att sammanföring av äkta makars sjukförsäkringsavgifter skulle ske endast om makarna blivit för inkomståret mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll.

Föreningen Sveriges kronokamrerare erinrar om att enligt utredningsmännens förslag skulle den make, vars avgift påfördes den andre maken, vara fri från betalningsskyldighet för avgiften. Frikallelse från betalningsansvar inträdde även om den andre makens inkomst vore obetydlig. Föreningen ifrågasatte om en sådan regel vore rationell.

Vidkommande *redovisningen m. m. av debiterade sjukförsäkringsavgifter* anför *statens organisationsnämnd*.

I promemorian föreslås att det bör ankomma på länsstyrelserna att utbetala förskott till centralsjukkassorna samt att verkställa därav betingad avräkning med dessa vad avser de vid skattedebiteringen påförda sjukförsäkringsavgifterna. Organisationsnämnden ifrågasätter om icke dessa arbetsuppgifter böra handhavas av tillsynsmyndigheten för den allmänna sjukförsäkringen. Bortsett från det ökade arbete som vid promemorians förslag skulle uppkomma för länsstyrelsernas del må sålunda gentemot vad i promemorian framhållits nämnas, att vidtagna ändringar i debiteringen av sjukförsäkringsavgifterna i någon form måste bringas till tillsynsmyndighetens kännedom i alla de fall där ändringarna påverka storleken av en sjukkassas avgiftsersättningsbidrag och avgiftslindringsbidrag, eftersom dessa bidrag avses skola tillhandahållas centralsjukkassorna genom tillsynsmyndighetens försorg. Vissa debiteringsändringar kunna för övrigt vara föranleda av tillsynsmyndighetens beslut. Därest förskotteringen och avräkningen av de debiterade sjukförsäkringsavgifterna från statsverkets sida ombesörjes av tillsynsmyndigheten ernås vidare den fördelen att centralsjukkassorna för sin medelsanskaffning äro hänvisade och redovisningsskyldiga till en statlig myndighet. Tillsynsmyndigheten kan vidare i sådant fall samordna de nämnda arbetsuppgifterna med övriga av samma natur, som den avses skola ombesörja, t. ex. i fråga om arbetsgivarebidrag och medlemsbidrag till sjukkassorna. Vidare må nämnas att möjligheterna till kontroll av att centralsjukkassorna i sin bokföring riktigt redovisa sin avgiftsuppbörd knappast torde försämrast för det fall förskotteringen och avräkningen av sjukförsäkringsavgifterna handhavas av tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen i Västerbottens län förordar att sådan höjning eller nedsättning av sjukförsäkringsavgift, som på grund av ändrad taxering eller av annan orsak verkställdes efter den 20 november under taxeringsåret, icke borde inverka på avräkningen mellan centralsjukkassorna och statsverket. Härav skulle följa att regleringen av kassornas och statsverkets mellanhavanden kunde avsevärt förenklas samt att förskottsutbetalning och avräkning med fördel kunde anförtros åt tillsynsmyndigheten. Den vinst eller förlust för sjukkassorna, som i de särskilda fallen skulle uppkomma genom ett sådant summariskt förfarande, torde vara obetydlig och därför sakna praktisk betydelse.

Departementschefen. För debitering av sjukförsäkringsavgifterna i samband med slutlig skatt måste den lokala skattemyndigheten få uppgifter från vederbörande sjukkasse om de avgifter som skall debiteras för kassans räkning. Enligt utredningsmännens förslag skulle sjukkassan införa dessa uppgifter i en särskild avgiftsförteckning, vartill stomme borde tryckas av länsstyrelsens folkbokföringsavdelning i samband med tryckningen av inkomst- och debiteringslängder. De i avgiftsförteckningen antecknade avgifterna skulle av den lokala skattemyndigheten överföras till debiteringslängden. Sedan inkomstlängderna inkommit till den lokala skattemyndigheten, hade myndigheten att i debiteringslängden och avgiftsförteckningen verkställa de ändringar av avgifterna, som föranleddes av storleken av den avgiftspliktiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. Sedan arbetet med debiteringen av den slutliga skatten slutförts, skulle den korrigerade avgiftsförteckningen överlämnas till vederbörande centralsjukkasse.

Mot utredningsmännens förslag har i ett par remissyttranden invänts, att det vore onödigt arbetskrävande. I stället för att införa avgifterna i en särskild avgiftsförteckning borde sjukkassorna anteckna avgifterna direkt i debiteringslängden. Härigenom vunnes bland annat, att särskilda avgiftsförteckningar ej behövde tryckas och att det omfattande arbetet hos de lokala skattemyndigheterna med att föra över avgifterna till debiteringslängderna bortföle.

Förfarandet att införa avgifterna direkt i debiteringslängden har även enligt min mening påtagliga förtjänster. Dess genomförbarhet beror på om sjukkassorna har behov av särskilda avgiftsförteckningar för rekvisition av statsbidrag, m. m. Utredningsmännen har utgått från att så skulle vara fallet. Gjorda undersökningar har emellertid visat att det för sjukkassornas del är tillfyllest, om de från de lokala skattemyndigheterna erhåller vissa uppgifter för rekvisitionen av statsbidrag, m. m.

Sammanställandet av nyssnämnda uppgifter kommer att orsaka de lokala skattemyndigheterna visst merarbete. Härjämte må nämnas att det nuvarande formatet för debiteringslängden kan behöva ökas på grund av att ytterligare kolumner måste tillföras längden. För avgiftsdebiteringen torde sålunda krävas fyra kolumner, nämligen en för varje slag av avgift och en summakolumn. Angivna olägenheter av att införa avgifterna direkt i debiteringslängden är dock så obetydliga i förhållande till fördelarna därmed, att jag anser detta förfarande böra genomföras i stället för det av utredningsmännen föreslagna.

Som utredningsmännen framhållit, kan vid tillämpningen av den s. k. tvåprocentsregeln uppkomma brutet krontal. Eftersom sjukförsäkringsavgifterna alltid bör påföras i helt krontal, bör i 35 § sjukförsäkringslagen införas en avrundningsregel motsvarande den som finnes i 34 § tredje stycket samma lag.

I detta sammanhang får jag beröra ytterligare en fråga avseende tillämpningen av tvåprocentsregeln.

Vid avgiftsnedsättning på grund av nämnda regel skall enligt 35 § sjukförsäkringslagen nedsättningen i fråga om den, som är medlem i såväl lokal- som centralsjukkassa, i första hand avse avgift till centralsjukkassan; inom en och samma kassa skall nedsättningen i första hand avse avgift för sjukvårdsförsäkringen. Enligt dessa bestämmelser skall man således i första hand reducera den sjukvårdsförsäkringsavgift, som belöper på centralsjukkassan, i andra hand centralsjukkassans avgift för grundsjukpenning, i tredje hand lokalsjukkassans sjukvårdsförsäkringsavgift och i sista hand lokalsjukkassans avgift för grundsjukpenning.

För sjukkassornas del är det utan betydelse i vilken ordning avgifterna reduceras. Kassorna får nämligen genom avgiftslindringsbidraget full ersättning av statsverket för de belopp som bortfaller till följd av tvåprocentsregeln. På grund härav och då det nyss beskrivna förfarandet kräver en avsevärd arbetsinsats, förordar jag i förenklingssyfte att förevarande, i 35 § sjukförsäkringslagen intagna bestämmelser om turordningen vid avgiftsnedsättning enligt tvåprocentsregeln ersättes med en föreskrift att nedsättningen skall i första hand avse avgift för sjukvårdsförsäkringen. Den föreslagna föreskriften är påkallad ur debiteringssynpunkt. Skall som jag förut förordat sjukkassorna införa avgifterna direkt i debiteringslängden i olika kolumner för varje slag av avgift, bör den lokala skattemyndigheten veta, huruvida avgiftsnedsättningen skall i första hand avse sjukvårdsförsäkringsavgiften eller grundsjukpenningavgiften eller fördelas på bådadera.

Förslag till de ändringar av 35 § sjukförsäkringslagen, som föranledes av vad jag nyss anfört, kommer att framläggas av chefen för socialdepartementet i samband med förslag till vissa andra ändringar i sjukförsäkringslagen.

Jag har icke något att erinra mot utredningsmännens förslag att alla fysiska personer, som under inkomståret fyller 16 år, skall medtagas i inkomst- och debiteringslängderna. Vidare bör de förordade ändringarna av 86 § fjärde och femte styckena taxeringsförordningen och 27 § 1 mom. uppborðsförordningen genomföras. Förslag till nyss omförmälda ändringar av 86 § taxeringsförordningen har tidigare underställts innevarande års riksdag i propositionen nr 79 med förslag till lag om ändrad lydelse av 60 § samt anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

Vidkommande spørsmålet om äkta makars ansvarighet för varandras sjukförsäkringsavgifter delar jag utredningsmännens mening, att sådan ansvarighet bör föreligga allenast i de fall då endast den ene av makarna påförts till ställig inkomstskatt taxerad inkomst. För att förenkla debiteringsarbetet föreslår utredningsmännen därjämte såsom förutsättning för

makeansvaret, att makarna skall för inkomståret ha blivit mantalsskrivna inom samma lokala skattemyndighets tjänstgöringsområde. Som i ett remissyttrande framhållits skulle ytterligare förenkling av debiteringsarbetet vinnas, om för ansvarigheten krävdes att makarna blivit för inkomståret mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll. Jag förordar att utredningsmännens förslag ändras i överensstämmelse därmed. I övrigt har jag icke något att erinra mot vad utredningsmännen förordat i fråga om avgiftsdebiteringen för äkta makar.

Enligt 37 § sjukförsäkringslagen äger allmän sjukkassa i den ordning, Kungl. Maj:t bestämmer, av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som debiterats för kassans räkning. Vidare äger allmän sjukkassa att i avräkning å de sjukförsäkringsavgifter, som kommer att debiteras för visst kalenderår, av statsverket erhålla förskott enligt av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter. 43 och 44 §§ samma lag innehåller stadgande av innebörd att statsbidrag i form av avgiftslindringsbidrag utgår med belopp, varmed sjukförsäkringsavgift nedsatts till följd av att tvåprocentsregeln tillämpats, samt att statsbidrag i form av avgiftsersättningsbidrag utgår till sjukkassa med 10 kronor för varje medlem som icke är skyldig erlägga avgift för sjukvårdsförsäkringen på grund av att hans till statlig inkomstskatt taxerade inkomst understiger 1 200 kronor eller att han uppbär folkpension.

Av nyssnämnda bestämmelser följer bland annat att alla ändringar av sjukförsäkringsavgifterna, som göres efter det arbetet med debiteringen av den slutliga skatten slutförts, skall beaktas vid regleringen av sjukkassornas fordringar på debiterade avgifter och i förekommande fall även på avgiftslindrings- och avgiftsersättningsbidragen. Sänkes avgiften, minskas fordringen på debiterade avgifter och ökas i förekommande fall statsbidraget; en höjning av avgiften har motsatt verkan. Detta medför självfallet åtskilligt arbete för såväl sjukkassorna som de statliga myndigheter, vilka skall handha avräkningsförfarandet. Skall sjukkassorna på sätt tidigare föreslagits införa avgifterna direkt i debiteringslängderna, uppkommer även merarbete för de lokala skattemyndigheterna med att lämna sjukkassorna uppgifter på vidtagna ändringar av avgifterna. Eftersom de tillkommande och avgående posterna är förhållandevis små och därjämte i stort sett torde komma att utjämna varandra, synes den beskrivna detaljregleringen icke rimlig. I arbetsbesparande syfte får jag därför föreslå, att mellanhavandena mellan statsverket och sjukkassorna i berörda hänseenden skall grunda sig enbart på de uppgifter om debiterade sjukförsäkringsavgifter m. m., som återfinnes i debiteringslängderna för slutlig skatt. De ändringar av sjukförsäkringsavgifterna, som vidtages efter det arbetet med debiteringen av den slutliga skatten avslutats, bör således icke påverka avräkningsförfarandet. Härav föranledda förslag till ändringar av 37, 43 och 44 §§ sjukför-

säkringslagen kommer att framläggas av chefen för socialdepartementet i samband med förslag till vissa andra ändringar i samma lag.

Godtages vad jag nyss förordat, bör tillsynsmyndigheten handha utbetalningarna av förskotten på avgifterna samt avräkningen mellan de debiterade avgifterna och de utbetalade förskotten. Genom att tillsynsmyndigheten skall ombesörja utbetalningarna av statsbidragen och arbetsgivarbidragen till sjukkassorna vinnes med en sådan anordning, att en och samma myndighet kommer att svara för samtliga statsverkets mellanhavanden med sjukkassorna och att till följd därav utbetalningarna av avgifterna och bidragen kan samordnas. De uppgifter, som tillsynsmyndigheten behöver för regleringen av avgiftsförskotten samt avgiftslindrings- och avgiftsersättningsbidragen, kan lämnas av de lokala skattemyndigheterna. Eftersom dessa ändå måste lämna centralsjukkassorna motsvarande uppgifter, behöver uppgiftsskyldigheten till tillsynsmyndigheten icke medföra något extra besvär.

D. Ändring av debiterad sjukförsäkringsavgift.

Utredningsmännen. Utredningsmännen erinrar om att socialförsäkringsutredningen (SOU 1952: 39 s. 217) anfört följande beträffande förfarandet, då ändrad taxering påverkar sjukförsäkringsavgiftens storlek eller då påförd avgift av annan orsak skulle omräknas.

Om en i en avgiftsförteckning angiven grundavgift skall ändras till följd av ändring av taxeringen eller debiteringen, bör det ankomma på debiteringsförrättaren att underrätta centralsjukkassan härom. Denna kassa bör då ombesörja, att ett tillkommande avgiftsbelopp avkräves vederbörande eller att ett för högt debiterat belopp återbetalas, samt vidtaga de justeringar av berörda kassors statsbidragsfordringar och räkenskaper, som föranledes av avgiftsändringen. En sjukkassa kan inte ha kännedom om i vad mån en ursprungligen debiterad sjukförsäkringsavgift erlagts. Ett belopp, som skall återbetalas, bör därför tillställas utmätningsmannen, som antingen vidarebefordrar beloppet till vederbörande eller avräknar det från den grundavgift, som eventuellt ingår i restförd kvarstående skatt. För att undvika att transaktioner av här berört slag påkallas lång tid efter det avgiften ursprungligen debiterats, kan övervägas att inte ändra grundavgift på grund av beslut, som fattats av annan instans än prövningsnämnd eller länsstyrelse.

Utredningsmännen framhåller att uträkningen och påföringen av sjukförsäkringsavgift vore en verkställighetsåtgärd. Underlaget för åtgärden utgjordes av beslut, varigenom grunden för avgiftens uträkning och påföring fastställdes, nämligen dels sjukkassas beslut rörande omfattningen av en medlems sjukförsäkring och dels taxeringsnämnds beslut om medlemmens taxering till statlig inkomstskatt. Ändrades grunden för avgiftsberäkningen genom beslut av tillsynsmyndigheten eller den högre instans, hos vilken klagan över myndighetens beslut finge föras, eller genom beslut av pröv-

ningsnämnd, kammarrätten eller regeringsrätten, måste beslutet föranleda omdebitering av sjukförsäkringsavgiften.

Dessutom borde själva verkställighetsåtgärden kunna bli föremål för ändring, nämligen om lokal skattemyndighet eller sjukkassa gjort ett fel vid uträkningen av sjukförsäkringsavgift eller påfört avgiften fel person eller uraktlåtit påföra avgift, då så bort ske. Såvitt anginge fel som förorsakats av lokal skattemyndighet, funnes stadganden varigenom rättelse kunde åstadkommas genom beslut av den lokala skattemyndigheten eller av länsstyrelsen, kammarrätten eller Kungl. Maj:t. Däremot saknades bestämmelser i sjukförsäkringslagen om klagan över debiteringsåtgärd. Även omständigheter av nu avsedd art måste föranleda omdebitering av sjukförsäkringsavgift.

För att undvika omdebitering lång tid efter det att grundavgift ursprungligen påförts hade socialförsäkringsutredningen ifrågasatt, att sådan avgift ej skulle ändras på grund av beslut som fattades av annan instans än prövningsnämnd eller länsstyrelse. Därmed torde, uttalar utredningsmännen, ha avsetts prövningsnämndsbeslut före den 1 juli året efter taxeringsåret och sådant beslut av länsstyrelse som meddelats med anledning av besvär över lokal skattemyndighets debiteringsbeslut; länsstyrelses beslut i dylikt ärende kunde meddelas ända till mer än ett år efter taxeringsårets utgång. Ehuru den ifrågasatta inskränkningen av de tider, inom vilka omdebitering skulle få äga rum, åsyftade allenast grundavgifter och således skulle komma att gälla tämligen små belopp, syntes det enligt utredningsmännens mening ur principiell synpunkt tveksamt, huruvida en dylik inskränkning borde komma till stånd. Liksom i fråga om annan skatt vore det här fråga om att reglera en faktiskt uppkommen fordran hos eller skuld till den avgiftspliktige, varför en bestämmelse om avbrytande av den tid, inom vilken rättelse eljest skulle åvägabringas, realiter verkade såsom en av administrativa skäl införd speciell preskriptionsregel. Med hänsyn till att i hithörande fall den avgiftspliktiges skatt i övrigt ändå i allmänhet måste omräknas, syntes vinsten av att undslippa det med omdebitering av grundavgifter förenade arbetet bli ganska betydelselös. Utredningsmännen funne därför att de administrativa skälen för en begränsning av det ifrågasatta slaget borde stå tillbaka för de materiella skälen mot en dylik begränsning och föresloge därför icke införandet av någon bestämmelse i förevarande hänseende.

Förfarandet vid omdebitering av sjukförsäkringsavgift måste, fortsätter utredningsmännen, bli i princip detsamma, vare sig åtgärden berodde på ändring av debiteringsgrunden eller på feldebitering. Förfarandet kunde indelas i två stadier, det ena uträkning av den nya avgiften, det andra förfarandet i övrigt för avgiftens omdebitering och därmed sammanhängande åtgärder. Med »uträkning» torde i förevarande hänseende böra jämföras sådan ändring som måste vidtagas i det tänkbara ehuru mindre sannolika

fall att avgift, som angivits rätt i debiteringslängden, från denna överförs till fel debetsedel eller till rätt debetsedel men med oriktigt belopp.

I likhet med vad som gällde i fråga om skatt borde sjukförsäkringsavgift, som skulle omdebiteras på grund av provningsnämnds före den 20 november taxeringsåret meddelade beslut eller av annan orsak, som före nämnda dag komme till lokal skattemyndighets kännedom, ingå i den slutliga skatten med det nya beloppet. Förfarandet komme således ej att avvika från det för skattedebiteringen normala, d. v. s. den lokala skattemyndigheten svarade såväl för uträkningen av den nya avgiften som för dennas påföring.

Då omdebitering skulle verkställas efter den 20 november taxeringsåret, borde det ej åläggas lokal skattemyndighet att svara för uträkningen av den nya avgiften. Orsakades omdebitering av ändring i försäkringspliktens omfattning eller av feldebitering genom sjukkassas förvållande, vore avgiftsuträkningen uppenbarligen en angelägenhet som låge inom sjukkassans verksamhetsfär. Omdebitering kunde ej heller utföras utan tillgång till avgiftsförteckningen, som enligt utredningsmännens förslag skulle avlämnas till vederbörande centralsjukkassa senast den 10 december. Avgiftsuträkning i nu avsedda fall torde därför böra åläggas centralsjukkassa, och föreskrift härom intagas i tillämpningsbestämmelser till sjukförsäkringslagen. Därefter anföres.

För ifrågavarande ändamål måste centralsjukkassan underrättas dels om beslut rörande ändrad taxering till statlig inkomstskatt, dels om beslut angående ändring av annan debiteringsgrund, och dels om feldebitering.

Beslut om ändrad taxering till statlig inkomstskatt påverkar endast beräkningen av grundavgift; ändringen av ortsavdrag eller avdrag för nedsatt skatteförmåga eller av enbart den kommunala taxeringen saknar uppenbarligen betydelse för avgiftsberäkningen. Ändringsbeslut kan vidare beröra allenast fall då tvåprocentsregeln i 35 § sjukförsäkringslagen tillämpats eller skall tillämpas, eller då den avgiftspliktige icke taxerats eller blir taxerad till statlig inkomstskatt för minst 1 200 kronor (makar sammanlagt 1 200 kronor). Omräkning kan följaktligen komma i fråga *dels* då grundavgift ursprungligen påförts med reducerat belopp eller ej påförts, men den taxerade inkomsten höjts så att avgift skall utgå med fullt belopp eller med mindre reduktion än tidigare, resp. skall påföras, då så ej förut skett, och *dels* då grundavgift ursprungligen debiterats oavkortad eller med reducerat belopp, men den taxerade inkomsten nedsatts så att avgift skall utgå med reducerat resp. ytterligare reducerat belopp, eller icke skall påföras. De fall som påverkas av ändrad taxerad inkomst återfinnes inom en ganska smal zon, där övre gränsen utgöres av ett inkomstbelopp som är femtiofaldigt större än grundavgiften. Om exempelvis grundavgiften uppgår till 48 kronor, kommer tvåprocentsregeln att för ensamstående gälla taxerade inkomster mellan 2 400 och 1 200 kronor och — på grund av avrundning av öretalen — få effekt i inkomstlägena mellan 2 370 och 1 220 kronor, samt föranleda ändring av grundavgiften med högst 24 kronor; innehär ändringsbeslutet, att taxerad inkomst å minst 1 200 kronor åsättes, då så ej förut var fallet, eller helt undanröjes, uppgår skillnaden till 48 kronor.

Socialförsäkringsutredningen förutsätter att de lokala skattemyndigheterna skall sända centralsjukkassorna meddelanden om beslut rörande ändrad taxering till statlig inkomstskatt. Enligt gällande föreskrifter ombesörjer länsstyrelsernas taxeringssektioner att de lokala skattemyndigheterna erhålla kännedom om alla beslut angående ändring av skattskyldigs taxering. Om sådana beslut skall taxeringssektionerna emellertid därjämte underätta bl. a. de därav berörda skattskyldiga och taxeringsnämnderna, vilket sker genom att avskrift av besluten tillställas vederbörande. Även nu ifrågasvarande meddelanden till sjukkassorna synes lämpligen böra lämnas medelst beslutsavskrifter. Det mest arbetsbesparande sättet torde vara att taxeringssektionerna framställer ytterligare ett avskriftsexemplar och vidarebefordrar detta till vederbörande kassa samtidigt med att de lokala skattemyndigheterna får del av besluten. Därigenom vinner man tillika att kassorna omedelbart kan uträkna de nya avgifterna och att de efterföljande åtgärderna kan vidtagas utan den försening som skulle uppkomma, därest de lokala skattemyndigheterna först skulle göra avskrift av ändringsbesluten och expediera avskrifterna till kassorna. Utredningsmännen anser sålunda att det bör ankomma på länsstyrelserna att underrätta centralsjukkassorna om beslut rörande ändrad taxering till statlig inkomstskatt.

Någon utgallring av just de beslut som kan föranleda ändring av grundavgift bör ej fordras, utan alla beslut om ändring i taxering till statlig inkomstskatt torde tillställas vederbörande centralsjukkassa. Besluten kan f. ö. bli till viss nytta för bedömningen av sjukkasemedlemmars inplacering i sjukpenningklass. Föreskrift om länsstyrelsernas förevarande uppgift bör intagas i tillämpningsbestämmelser till sjukförsäkringslagen.

Beslut rörande ändring i omfattningen av en medlems försäkring, som meddelas av tillsynsmyndigheten eller högre instans och som kan föranleda omdebitering av sjukförsäkringsavgift, bör likaledes meddelas centralsjukkassa. Skall omdebitering verkställas till följd av feldebitering, bör ankomma på den lokala skattemyndigheten eller lokalsjukkassan att därom underrätta centralsjukkassan; underrättelse bör lämnas icke endast då sjukkasemedlem begärt rättelse, utan även då den lokala skattemyndigheten eller sjukkasen själv upptäckt feldebitering. Anmälan om felet göres på särskild blankett. Föreskrifter om delgivning av beslut och anmälan i ovan nämnda fall bör likaledes inflyta i tillämpningsbestämmelser till sjukförsäkringslagen.

Den av centralsjukkassan i ovan nämnda fall uträknade nya sjukförsäkringsavgiften torde för ändamål som nedan beröres böra angivas på särskilt fastställd blankett i två exemplar. Därvid bör specificeras dels den ursprungligen påförda sjukförsäkringsavgiften, fördelad på avgift för sjukvårdsförsäkringen, avgift för försäkringen för grundsjukpenning och tilläggsavgift, samt dels motsvarande uppgifter om den nya sjukförsäkringsavgiften, ävensom skillnaden mellan den ursprungligen påförda och den nya avgiften.

Beträffande förfarandet i övrigt framhåller utredningsmännen, att åtgärderna skilde sig från varandra beroende på om den nya avgiften vore större eller mindre än den ursprungliga. Vore den nya avgiften större skulle skillnaden påföras den avgiftspliktige sjukkasemedlemmen; vore den nya avgiften lägre skulle skillnaden tillgodogöras medlemmen. Det borde över-

vägas, huruvida ifrågavarande åtgärder lämpligen skulle åläggas lokal skattemyndighet eller sjukkassa. Något ytterligare alternativ syntes ej komma i fråga. Sålunda torde det icke vara lämpligt eller praktiskt att vid feldebitering låta de lokala skattemyndigheterna handlägga sådana ärenden, som uppkommit genom fel från deras sida, och sjukkassorna handlägga ärenden, vilka kassorna själva förorsakat. Samma organ borde svara för alla de efter avgiftsuträkningen följande åtgärderna.

Om de lokala skattemyndigheterna skulle vidtaga åtgärderna komme förfarandet, såvitt anginge dessa myndigheter, att följa uppbördsförordningens bestämmelser och i övrigt gällande uppbördsföreskrifter samt att i stora drag gestalta sig sålunda.

Centralsjukkassan överlämnar till lokala skattemyndigheten ett exemplar av den blankett, varpå den nya avgiften antecknats. Är den nya avgiften högre än den ursprungliga, tillgodoför sig samtidigt kassan skillnadsbeloppet såsom fordran hos statsverket. Är den nya avgiften lägre än den ursprungliga, gottskrives statsverket i stället skillnadsbeloppet. Såsom verifikation till dylik omföring användes det andra exemplaret av ovannämnda blankett.

Den lokala skattemyndigheten lägger det av centralsjukkassan angivna skillnadsbeloppet till grund för ett omdebiteringsbeslut, i förekommande fall i samband med ändring av andra i den slutliga skatten ingående belopp. Omdebiteringsbeslutet avfattas, i likhet med vad nu sker vid omdebitering av skatt, på särskild blankett och resulterar antingen i att ytterligare skatt skall erläggas eller i att den slutliga skatten skall nedsättas; med skatt avses således även sjukförsäkringsavgift. Omdebiteringsbeslutet expedieras till länsstyrelsen, som vidtager erforderliga bokföringsåtgärder. Det må härvid erinras om att utredningsmännen förutsatt att länsstyrelsen skall svara för avräkning med de inom länet befintliga centralsjukkassorna på samma sätt som gäller för statsverkets mellanhavande med kommunerna.

I omdebiteringen ingår vidare rättelse av den tidigare påförda slutliga skatten; det vanliga tillvägagångssättet vid rättelse av slutlig skatt tillämpas härvid. Även i övriga nu ej nämnda hänseenden kommer de ifrågavarande skillnadsbeloppen att behandlas enligt uppbördsförordningens regler, bl. a. i fråga om uppbörd, indrivning, förmånsrätt, avskrivning, avkortning samt efterkrav och preskription.

Vid utgången av varje kalenderår verkställer länsstyrelsen avräkning med centralsjukkassorna, därvid varje kassas skuld till resp. fordran hos statsverket redovisas. Kassans skuld skall motsvara vad kassan i sin bokföring gottskrivit sig enligt avgiftsförteckning och avgiftsuträkningar vid ändrad debitering, och kassans fordran den summa varmed kassan belastat statsverket enligt nyssnämnda handlingar.

Valdes däremot att låta sjukkassa svara icke blott för uträkning av den nya avgiften utan även för förfarandet i övrigt, bleve det kassans uppgift att verkställa tilläggsdebitering av skillnadsbeloppet vid avgiftshöjning och återbetalning av beloppet vid avgiftsnedsättning. Tillvägagångssättet kunde då tänkas bli följande.

Vid tilläggsdebitering ankommer på kassan att framställa krav och fastställa förfallodag för betalningen. Influtna avgifter bokföres som inkomst utan att kassans avräkningskonto med statsverket därav beröres. Om indrivning av obetalda tilläggsavgifter gör kassan framställning på sätt i 38 § kungörelsen den 16 oktober 1953 med vissa föreskrifter angående tillämpningen av uppbördsförordningen (1953: 628) är stadgat. Indrivna belopp redovisas av utmätningssmannen direkt till kassan. Belopp, som ej kan indrivnas, redovisas av utmätningssmannen till kassan med hindersbevis och torde få avskrivas. På kassans kvarstående fordringsanspråk torde 1862 års förordning om tioårig preskription bli tillämplig.

Skall det av centralsjukkassan uträknade skillnadsbeloppet tillgodoföras sjukkassemedlemmen, bokför kassan avgiftsbeloppet som utgift, utan att detsamma inverkar på avräkningskontot med statsverket. Om skillnadsbeloppet utan vidare återbetalas till medlemmen, kan det inträffa att den ursprungligen påförda avgiften ej till fullo erlagts; om i sådant fall det resterande beloppet ej kan indrivnas blir resultatet att medlemmen gör en obehörig vinst, vilket ej bör förekomma. Till undvikande härav kan kassan hos vederbörande utmätningssman efterhöra, huruvida medlemmen erlagt den ursprungliga avgiften, och om detta är fallet återbetala skillnadsbeloppet direkt till honom, men i motsatt fall tillstålla utmätningssmannen beloppet. Eller också kan kassan utan föregående undersökning översända skillnadsbeloppet till utmätningssmannen, som har att konstatera om den ursprungliga avgiften erlagts och då vidarebefordra skillnadsbeloppet till medlemmen, eller, i den mån den ursprungliga avgiften ej erlagts, avräkna skillnadsbeloppet mot medlemmens skuld. Enligt båda alternativen pålägges centralsjukkassan eller utmätningssmannen visst merarbete.

Utredningsmännen framhåller att det senast skisserade förfarandet i fråga om restitutionsfallen kunde bland annat medföra som konsekvens, att en sjukkassemedlem samtidigt finge mottaga återbetalning av för mycket erlagd sjukförsäkringsavgift från centralsjukkassan och för mycket erlagd annan skatt från länsstyrelsen, eller att för mycket erlagd sjukförsäkringsavgift girerades till utmätningssmannen innan en kvarstående skatt, vari den ursprungligen påförda avgiften inginge, förfallit till betalning; i sistnämnda fall bleve utmätningssmannen tvungen att i räkenskaperna balansera beloppet till dess det visat sig om kvarskatten helt eller delvis blivit restförd, ehuru en annan del av kvarskatten kunnat anmälas till avkortning — stundom flera månader — tidigare.

En parallell till nu omförmälda restitutionsförfarande återfunnes i 89 § 2 mom. uppbördsförordningen den 31 december 1945. I nämnda författningsrum föreskrevs, att återbetalning av för mycket erlagd olycksfallsförsäkringsavgift skulle ske genom riksförsäkringsanstalten. Bestämmelsen hade ändrats i den nya uppbördsförordningen; dylikt belopp skulle från och med den 1 januari 1954 återbetalas av länsstyrelsen i likhet med vad som gällde för annan skatt. Ändringen hade tillkommit på förslag av 1949 års uppbördssakkunniga och motiverades av de olägenheter som varit förenade med den dittillsvarande ordningen.

Att socialförsäkringsutredningen föredragit ett förfarande, enligt vilket de med omdebitering av sjukförsäkringsavgift förenade göromålen skulle ankomma på centralsjukkassorna, syntes sammanhånga med önskemålet att i möjligaste mån befria de i skatteuppbördsväsendet verksamma myndigheterna från ytterligare arbete med dessa avgifter. Utredningsmännen hade emellertid, såvitt anginge de åtgärder vilka i omdebiteringsfallen erfordrades sedan centralsjukkassa uträknat det nya beloppet, kommit till den slutsatsen att dessa åtgärder borde ingå i det normala uppbördsförfarandet, trots den i och för sig beklagliga merbelastning som därigenom åsamkades uppbördsmyndigheterna. Ur principiell synpunkt syntes det oegentligt att en sjukförsäkringsavgift till viss del kunde betraktas som skatt i uppbördsförordningens mening och till annan del kunde behandlas som en fristående avgift samt till följd därav lyda skilda regler exempelvis i fråga om avskrivning, preskription och förmånsrätt. Den omständigheten att en sjuk-kassa skulle nödgas avskrivna debiterat avgiftsbelopp syntes också stå i strid med föreskriften i 37 § sjukförsäkringslagen att kassan ägde uppbära hela beloppet av de avgifter, som debiterats för kassans räkning.

Med det sagda åsyftade utredningsmännen att sjukförsäkringsavgifterna borde i debiterings-, uppbörds- och redovisningshänseende behandlas lika, oavsett tidpunkten för deras påföring.

Med avseende å förfarandet vid omdebitering av sjukförsäkringsavgift innebure utredningsmännens förslag sålunda att de åtgärder, som skulle vidtagas efter avgiftens uträknande, skulle ombesörjas av lokal skattemyndighet i enlighet med uppbördsförordningens bestämmelser. Förslaget torde icke kräva ändring av definitionen å begreppet tillkommande skatt i 2 § 2 mom. uppbördsförordningen. Ej heller syntes 65—67 §§ samma förordning om avkortning och avskrivning av skatt behöva ändras. Då en av sjuk-kassa uträknad sjukförsäkringsavgift i dessa fall förutsattes aldrig skola ändras av lokal skattemyndighet — i motsats till avgiftsdebitering enligt 27 § 1 mom. uppbördsförordningen — torde emellertid stadgandet i 31 § första stycket nämnda förordning angående debitering av tillkommande skatt böra ändras på sådant sätt att orden »samma grunder» ej komme att innefatta sjukförsäkringsavgift. I överensstämmelse därmed syntes i paragrafens första stycke böra tillfogas, att om sjukförsäkringsavgift skulle ingå i den tillkommande skatten, avgiften skulle debiteras med belopp som uträknats av centralsjukkassa.

Remissyttrandena. Utredningsmännens förslag att omdebitering av påförd sjukförsäkringsavgift alltid skulle göras, då avgiftens storlek påverkades av ändrad taxering m. m., biträdades allmänt i remissyttrandena. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anför dock, att starka administrativa skäl talade emot ändring av grundavgiften vid beslut av annan instans än prövningsnämnd och länsstyrelse. Vidare framhåller *rikskattenämnden* att det med

hänsyn till den ökade arbetsbelastning för skattemyndigheterna och den kompliceradhet av deras uppgifter, som avgiftsuppbördens anknytning till den allmänna skatteuppbörden måste medföra, vore av särskild vikt att förfarandet gjordes i möjligaste mån enkelt. Det kunde därför ifrågasättas om det verkligen skulle vara nödvändigt att generellt verkställa omdebiteringar av sjukförsäkringsavgifter på grund av ändringar i påförda taxeringar. Med hänsyn till den ringa betydelse, som taxeringen hade för avgiftens storlek, syntes det tillräckligt att omdebitering skedde endast efter ansökan.

Utredningsmännens förslag att omdebiteringen av sjukförsäkringsavgifterna skulle verkställas av de lokala skattemyndigheterna har ej föranlett erinran i något remissyttrande. Däremot har i flera remissyttranden invändningar gjorts mot förslagen att centralsjukkassorna skulle ombesörja omräkningen av avgifterna och genom vederbörande länsstyrelses försorg tillställas avskrifter av samtliga beslut rörande ändrad taxering till statlig inkomstskatt.

Sålunda ifrågasätter *riksskattenämnden* nyttan av att alla beslut om ändring av skattskyldigas taxeringar — alltså även utslag av skattedomstolarna och eventuellt även beslut om eftertaxeringar — skulle expedieras till sjuk-kassorna. Den omfattande registrering och kontroll, som detta skulle medföra hos sjuk-kassorna, syntes icke stå i proportion till vad man skulle vinna med ett sådant förfarande.

Föreningen Sveriges kronokamrerare anför.

Utredningsmännen ha bl. a. föreslagit, att samtliga omdebiteringar efter den 20 november under taxeringsåret skola verkställas av centralsjukkassan. Denna ståndpunkt synes delvis grunda sig på det förhållandet, att centralsjukkassan enligt utredningsmännens förslag skall erhålla avgiftsförteckningen från de lokala skattemyndigheterna senast den 10 december och att omdebiteringarna anses icke kunna utföras utan tillgång till förteckningen. Det framlagda förslaget medför emellertid, att taxeringssektionerna måste expediera prövningsnämndens beslut om ändring i taxering till statlig inkomstskatt även till centralsjukkassorna samt att lokala skattemyndigheterna måste avvakta centralsjukkassornas omräkningsbeslut av avgifterna, innan omräkning av skatten kan företagas. Detta torde i sin tur komma att innebära, att tidsperioden mellan länsprövningsnämndens beslut samt lokala skattemyndighetens omräkningsbeslut förlänges. En sådan förlängning kommer att medföra ökade ränteutgifter eller ränteförluster för statsverket. Förfarings sättet medför även, att centralsjukkassorna åsamkas onödigt merarbete. Det må tillika framhållas, att det för de skattskyldiga är angeläget, att under den tid löneavdrag för kvarstående skatt verkställas omräkningarna (vid taxeringssänkningar) vidtagas så fort som möjligt.

Till undvikande av berörda olägenheter synas de lokala skattemyndigheterna även efter den 20 november under taxeringsåret i samband med omräkningen av skatten böra verkställa de omdebiteringar av sjukförsäkringsavgifterna, som föranledas av taxeringsändringar. Härför talar även den omständigheten, att de åtgärder, vilka i omdebiteringsfallen erfordras sedan

centralsjukkassan uträknat det nya beloppet, av utredningsmännen föreslås bära ingå i det normala uppbördsförfarandet. Föreningen förutsätter, att ifrågavarande omdebiteringar skola kunna utföras även sedan avgiftsförteckningen överlämnats till centralsjukkassan genom inhämtande i förekommande fall, skriftligen eller telefonledes, av nödiga upplysningar från centralsjukkassan eller genom tillfälligt lån av förteckningen. Möjligen skulle avgiftsförteckningen kunna utskrivas i två exemplar och en kopia kvarligga hos lokala skattemyndigheten, ett förfaringssätt som med hänsyn till uppkommande merarbete dock icke utan tvingande skäl torde bära tillgripas. De ändringar, som vidtagits i avgiftsförteckningen efter den 20 november taxeringsåret, finge rapporteras till centralsjukkassorna, eventuellt årsvis. Den nytta sjukkassorna eventuellt (ex.vis för placering i sjukpenningssklass) skulle ha av att direkt få ändringarna redovisade i form av protokollsavskrifter, torde vara obetydlig.

Liknande uttalanden göres av *riksräkenskapsverket, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet och länsstyrelsen i Värmlands län.*

Departementschefen. Av skäl som anförts av utredningsmännen bör någon inskränkning icke göras i skyldigheten att i förekommande fall verkställa omdebitering av sjukförsäkringsavgift.

Förut har jag förordat, att sjukkassorna skall införa avgifterna direkt i debiteringslängderna. Godtages vad jag sålunda föreslagit, kommer centralsjukkassorna icke att få tillgång till några avgiftsförteckningar, utvisande storleken i varje särskilt fall av den avgift som debiterats. Detta utgör ännu ett skäl, utöver de av utredningsmännen anförda, för att sjukkassorna icke bör framställa krav på det ytterligare avgiftsbelopp, som skall erläggas, eller restituera för mycket erlagd avgift. Men därav följer också, att även själva omräkningen av avgifterna bör göras av de lokala skattemyndigheterna; av de hos dessa myndigheter förvarade debiteringslängderna framgår hur i varje individuellt fall de tidigare påförda avgifterna beräknats. 31 § uppbördsförordningen bör därför ej ändras på sätt utredningsmännen föreslagit. Genom att centralsjukkassorna icke behöver anlitas för omräkningen av avgifterna torde det ej heller bli erforderligt att underrätta kassorna om beslutade taxeringsändringar.

E. Tillämpningsbestämmelser m. m.

Utredningsmännen. Utredningsmännen framhåller, att det föreslagna debiterings- och uppbördsförfarandet förutsatte införandet av åtskilliga nya bestämmelser. Av praktiska skäl syntes samtliga hithörande regler, som icke intoges i sjukförsäkringslagen, uppbördsförordningen eller taxeringsförordningen, bära sammanföras i en enda författning. Sådana bestämmelser, vilka avsåge förfarandet enligt uppbördsförordningen, kunde meddelas med stöd av 89 § samma förordning. Med hänsyn till den nuvarande avfattningen av 36 § sjukförsäkringslagen torde däremot stadgandet i 125 § samma lag

icke inbegripa bemyndigande att utfärda tillämpningsföreskrifter, såvitt anginge sjukkassornas medverkan vid debitering av sjukförsäkringsavgifter. Med anledning härav syntes 36 § sjukförsäkringslagen böra ändras så att 125 § samma lag komme att åsyfta även dylika föreskrifter. I enlighet därmed förordades att 36 § sjukförsäkringslagen kompletterades med en föreskrift, att sjukförsäkringsavgift uträknades av sjukkassa.

Vidare erinrar utredningsmännen om att försäkringspliktig skulle jämlikt 9 § sjukförsäkringslagen för varje år vara medlem i sjukkassan för den kommun, där han för samma år blivit mantalsskriven. Om försäkringspliktig icke vore mantalsskriven inom riket, skulle han vara medlem i sjukkassan för den kommun, där han vore bosatt vid ingången av kalenderåret eller vid den senare tidpunkt, då försäkringsplikt inträdde. I nämnda lag finnes däremot icke intagen någon bestämmelse i vilken kommun sjukförsäkringsavgift skulle påföras sjukkassemédlem. Ehuru detta kunde synas självklart, torde en uttrycklig bestämmelse i sjukförsäkringslagen icke kunna undvaras; ett motsvarande stadgande rörande pensionsavgift återfinnes i 22 § folkpensioneringslagen. Utredningsmännen föreslår därför att i 36 § sjukförsäkringslagen intages en bestämmelse av innehåll, att sjukförsäkringsavgift skulle påföras inom området för den sjukkassa, i vilken den avgiftspliktige vore medlem vid utgången av det år avgiften avsåge, samt att avgiftspåföringen, därest området omfattade två eller flera kommuner, skulle verkställas i den kommun, där den avgiftspliktige blivit mantalsskriven för nämnda år, eller eljest där han varit bosatt vid ingången av samma år eller vid den senare tidpunkt under året, då försäkringsplikt inträtt. I anslutning härtill anföres.

Beträffande förenämnda stadgande i 9 § sjukförsäkringslagen om tillhörighet till viss sjukkassa må i detta sammanhang erinras, att föredragande departementschefen i propositionen nr 312/1946 med förslag till lag om allmän sjukförsäkring uttalade följande:

»Såsom mantalsskrivningsort torde böra anses den ort, där någon för visst år slutgiltigt blivit mantalsskriven. Om mantalsskrivningsförrättarens beslut härutinnan efter besvär blivit ändrat genom beslut av högre instans, bör alltså det senare beslutet vara avgörande. Mantalsskrivningsförrättarens beslut bör dock interimistiskt vara bestämmande. Skulle i fall som här avses sjukkassa ha uppburit försäkringsavgift från försäkrad, som rätteligen skolat vara medlem av annan sjukkassa, eller utgivit sjukhjälp till sådan försäkrad, torde kassorna utan svårighet kunna reglera de mellanhanden, som därigenom uppkomma.»

Utredningsmännen har, såsom framgår av det här ovan tidigare anförda i fråga om sjukkassornas mellanhavande med statsverket, föreslagit att länsstyrelserna skall svara för avräkningen mellan kassorna och statsverket. Därest sådant beslut om ändring av mantalsskrivningsorten, som meddelas efter mantalsårets utgång, skulle medföra överflyttning av medlemskapet till annan sjukkassa, skulle till följd härav avräkningsförfarandet kompliceras, särskilt om, som ofta blir fallet, den nya mantalsskrivningsorten är

belägen i annat län och den ursprungligen påförda avgiften helt eller delvis redan erlagts vid tidpunkten för beslutet. Sagda omständighet talar för att medlemskapet vid utgången av det år avgiften avser, d. v. s. mantalsåret, skall vara utslagsgivande för i vilken kommun sjukförsäkringsavgift skall påföras. Det kan visserligen härvid inträffa att en medlems slutliga skatt överflyttas till den nya mantalsskrivningsorten, i vilket fall sjukförsäkringsavgiften skulle komma att ensam utgöra slutlig och kvarstående skatt i den tidigare orten, men olägenheterna därav torde ha mindre betydelse än den nyssnämnda komplicereringen av avräkningsförfarandet.

Enligt utredningsmännens mening torde vidare uttalandet att en reglering av de ekonomiska mellanhavandena mellan olika sjukkassor inbördes icke skulle bereda svårigheter, knappast äga giltighet efter de under år 1953 vidtagna ändringarna i sjukförsäkringslagen. I detta hänseende må bl. a. framhållas att kassorna numera skall kunna utgiva olika prestationer (se 18 § sjukförsäkringslagen), samt att statsbidrag i form av avgiftslindringsbidrag och avgiftsersättningsbidrag tillkommit, vilka bidrag jämväl skulle behöva regleras vid retroaktivt verkande ändring av kassatillhörigheten. Även i fråga om kassatillhörigheten torde man därför vid tolkning av 9 § sjukförsäkringslagen enbart böra taga hänsyn till sådan ändring av mantalsskrivningsorten som beslutas före mantalsårets utgång.

Rörande spørsmålet om avgiftsbefrielse för dödsbo uttalar utredningsmännen följande.

I likhet med vad som stadgades i 75 § 1 mom. kommunalskattelagen, 15 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt och 15 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt hade genom lag den 5 juni 1953 om ändring i lagen om folkpensionering (1953:291) stadganden införts i 20 § sistnämnda lag om befrielse under vissa omständigheter för dödsbo från pensionsavgift, som inginge i kvarstående eller tillkommande skatt. Ändringen hade tillkommit på förslag av 1949 års uppbördssakkunniga. Såsom skäl för ändringen hade dessa sakkunniga framhållit (SOU 1952: 1, s. 402—403) att verkställigheten av beslut om skattebefrielse vore onödigt tillkrånglad, där kvarskatt omfattade även pensionsavgift, samt att starka skäl talade för att pensionsavgift i förevarande avseende likställdes med skatt och att skattebefrielsen borde omfatta jämväl sådan avgift.

Mellan pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift föreläge, anför utredningsmännen, den principiella skillnaden att pensionsavgiften realiter vore en speciell skatt, medan sjukförsäkringsavgiften hade annan karaktär. Sistnämnda avgift stode i relation till omfattningen av sjukkassemedlemmens försäkring; en avliden medlem hade faktiskt varit tillförsäkrad och ofta även kommit i åtnjutande av de förmåner hans försäkring avsåg att bereda. Beaktas borde även att grundavgift påfördes endast den som vore försäkringspliktig vid årets utgång och att sådan avgift alltså ej påfördes för dödsåret; för sistnämnda år kunde det endast bli fråga om påföring av tilläggsavgift. Sjukförsäkringsavgifterna torde i omförmått hänseende närmast vara att likställa med de nuvarande olycksfallsförsäkringsavgifterna.

beträffande vilka avgiftsbefrielse för dödsbo ej medgåves. Enligt utredningsmännens mening borde därför bestämmelser icke införas om befrielse för dödsbo från sjukförsäkringsavgift.

Vidare erinrar utredningsmännen om att sjukförsäkringslagen ej innehölle bestämmelser om klagan över debiteringsåtgärd. Sjukförsäkringsavgifternas inordnande i skatteuppbörden kunde befaras medföra en komplikation i det avseendet, att klagomål över slutlig debitering av sådan avgift ofta kunde komma att i själva verket avse, icke debiteringsåtgärden som sådan, utan försäkringen eller dess omfattning, och således taga sikte på förhållanden som prövades av tillsynsmyndigheten såsom besvärinstans. Därest klagan över debitering av sjukförsäkringsavgift skulle föras i särskild ordning och förhållande av nyssnämnda art visa sig föreligga, kunde ärendet komma under två olika myndigheters prövning eller klaganden av ena myndigheten hänvisas att anhängiggöra sin talan hos den andra; i tveksamma fall kunde ärendet vidare föranleda osäkerhet om den ena eller andra myndighetens behörighet. Till förekommande av dylika konsekvenser, vilka skulle vålla myndigheter och enskilda olägenheter och ur de klagandes synpunkt komme att te sig svårförklarliga, torde en och samma instansordning böra inrättas för klagan över avgiftsdebiteringen och klagan som anginge själva försäkringen. Då något alternativ till den i sjukförsäkringslagen stadgade ordningen härvid icke gärna kunde komma i fråga, syntes 101 § i lagen böra ändras så att författningsrummet inbegrepe besvär över debitering av sjukförsäkringsavgift. För sådan avgift borde emellertid liksom för annan skatt enligt uppbördsförordningen gälla, att klagan över debitering icke befriade från skyldighet att betala avgiften annat än då beslut om anstånd meddelats. Till förekommande av att tillsynsmyndigheten onödigtvis besvärades med bagatellärenden rörande avgiftsdebitering, borde vidare en med föreskriften i 84 § uppbördsförordningen analog bestämmelse införas om rättelse av feldebitering.

Utredningsmännen föreslår sålunda *dels* att till 101 § sjukförsäkringslagen fogades ett nytt andra stycke med föreskrifter, att om någon förmenade att i slutlig eller tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift påförts honom obehörigen eller med oriktigt belopp, han däri ägde söka rättelse hos centralsjukkassan, att över centralsjukkassans beslut besvär finge anföras i den ordning som i paragrafens första stycke sades, och att anförda besvär icke befriade klaganden från att i behörig ordning erlagga avgiften, såvida icke anstånd med inbetalningen medgivits enligt vad i uppbördsförordningen stadgades, *dels* att paragrafens nuvarande andra stycke, d. v. s. det blivande tredje stycket, omformulerades så att bestämmelsen däri hänvisade till såväl det första som det föreslagna andra stycket, *dels* att i 36 § samma lag intoges erinran, att om rättelse i eller besvär över debitering av sjukförsäkringsavgift gällde vad i 101 och 103 §§ sades, *samt*

dels att i 84 § uppbördsförordningen tillfogades ett andra stycke med föreskrift bland annat att bestämmelserna i första stycket icke gällde i fråga om rättelse i debitering av sjukförsäkringsavgift.

Remissyttrandena. Utredningsmännens förslag tillstyrkes eller lämnas utan erinran i flertalet remissyttranden.

Från remissyttrandena torde följande få här återgivas.

Beträffande frågan om tillämpningsföreskrifter, såvitt angår sjukkas-sornas medverkan vid debiteringen av sjukförsäkringsavgifterna, anser *riks-försäkringsanstalten* i motsats till utredningsmännen att sjukförsäkrings-lagen redan med nuvarande utformning inbegrepe bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda sådana föreskrifter.

I anledning av utredningsmännens förslag att sådan ändring av mantals-skrivningsorten, som beslutats efter mantalsårets utgång, icke skulle på-verka kassatillhörigheten eller medföra ändring av debiteringsorten, ifråga-sätter *statens organisationsnämnd* lämpligheten av att för sjukförsäkrings-avgifterna införa en bestämmelse om debiteringsort som avveke från vad som gällde för slutlig skatt i övrigt. I samma fråga anför *kronokamreren i Hälsingborg*.

Enligt utredningsmännen bör medlemskapet vid utgången av det år, av-giften avser, d. v. s. mantalsåret vara avgörande för i vilken kommun sjuk-försäkringsavgift skall påföras. Förslaget synes innebära, att en person, vars mantalsskrivningsort ändras under mantalsåret, skall överföras till annan sjukkassa (om de båda kommunerna icke äro belägna inom samma kassas område), men att sådan överföring ej skall ske, om mantalsskriv-ningen ändras efter mantalsårets utgång. Enligt motiveringen till förslaget är denna ordning att föredraga framför att låta avgiftspåföringen utan sådan tidsbegränsning följa samma regler som taxering och skattedebite-ringen vid ändrad mantalsskrivning. Huruvida de av utredningsmännen anmärkta komplikationerna vid avräkningen innefatta tillräckligt skäl att avstå från detta senare alternativ har jag svårt att bedöma. De olägenheter, som äro förknippade med förslaget, äro mera uppenbara. För att i någon mån mildra dessa olägenheter borde det enligt min mening föreskrivas, att om skattskyldig, vars mantalsskrivning ändrats efter mantalsårets utgång, erlagt preliminär skatt, som uppgår till minst sjukförsäkringsavgiftens be-lopp, av skatten skall å den tidigare mantalsskrivningsorten innehållas vad som erfordras för gäldande av avgiften. Vidare må framhållas, att om man-talsskrivning ändras efter mantalsårets utgång och den avgiftspliktige på grund härav taxeras inom annan lokal skattemyndighets tjänstgörings-område än den, inom vilken avgiften skall påföras, den senare myndigheten ej kommer att hava omedelbar tillgång till de taxeringsuppgifter, som er-fordras för avgiftens bestämmande. Slutligen är att märka, att den av ut-redningsmännen förordade regeln lär komplicera frågan om arbetsgiva-res ansvarighet för arbetstagares kvarstående skatt.

Riksförsäkringsanstalten, som tillstyrkt utredningsmännens förslag med hänsyn till de komplikationer i skilda hänseenden som en ändring av kassa-

tillhörigheten efter mantalsårets utgång skulle medföra, framhåller att om ett uttryckligt stadgande i ämnet icke ansåges erforderligt i 9 § sjukförsäkringslagen, ett uttalande rörande spörsmålet borde göras i den proposition om ändringar i samma lag som kunde komma att föreläggas riksdagen. Gåves nämnda paragraf genom ändring eller eljest den innebörden, att ändring av den försäkringspliktiges mantalsskrivningsort påverkade kassatillhörigheten endast om ändringen beslutats före mantalsårets utgång, syntes också spörsmålet om debiteringsort bli tillfredsställande löst utan att de av utredningsmännen föreslagna bestämmelserna härom i 36 § första stycket sjukförsäkringslagen behövde införas. Det torde nämligen utan uttrycklig lagbestämmelse vara klart, att sjukförsäkringsavgift skulle påföras en avgiftspliktig inom området för den sjukkasse han tillhörde.

Beträffande spörsmålet om avgiftsbefrielse för dödsbo uttalar *överstållhållarämbetet* att övervägande skäl talade för att skattebefrielse för dödsbo även borde omfatta sjukförsäkringsavgift i likhet med vad som numer gällde för folkpensionsavgift. Dessa båda avgifter hade en gemensam karaktär på så sätt att desamma uttoges för att säkerställa förmåner för den avgiftspliktige själv, medan däremot olycksfallsförsäkringsavgift, beträffande vilken avgiftsbefrielse ej ifrågasattes, uttoges för att bereda ekonomiskt skydd åt annan än den avgiftspliktige.

Riksräkenskapsverket framhåller att sjukförsäkringsavgifterna knappast vore i förevarande hänseende fullt jämförbara med olycksfallsförsäkringsavgifterna, i den mån sistnämnda avgifter utgjorde en utgift i rörelse. Att särskilja sjukförsäkringsavgiften för inkassering eller för undantagande från restitution skulle därjämte vålla besvär av det slag, som motiverat att dödsbobefrielse nyligen beslutats i fråga om pensionsavgift.

Även *länsstyrelsen i Östergötlands län* och *Föreningen Sveriges kronokamrerare* förordar, att dödsbo borde kunna befrias från den avlidne påförd sjukförsäkringsavgift. Utom billighetsskäl talade härför, att påtagliga fördelar ur uppbörds- och redovisningssynpunkt vunnos.

I fråga om klagan över debitering av sjukförsäkringsavgift ifrågasätter *länsstyrelsen i Värmlands län* och *Föreningen Sveriges kronokamrerare* om icke sådana debiteringsfel, som gjorts av lokal skattemyndighet, borde kunna omedelbart rättas av den lokala skattemyndigheten enligt bestämmelserna i 84 § uppbördsförordningen.

Riksräkenskapsverket anser övervägande skäl tala för att klaganden skulle vända sig till den lokala skattemyndigheten, som i åtskilliga fall torde kunna vidtaga erforderlig rättelse. Visade sig den ifrågasatta felaktigheten kunna sammanhänga med åtgärd hos sjukkassan, borde den lokala skattemyndigheten hänskjuta ärendet till vederbörande centralsjukkasse. — Liknande uttalande göres av *statens organisationsnämnd*.

Riksförsäkringsanstalten anför.

Riksförsäkringsanstalten anser sig icke kunna biträda det av utredningsmännen i 101 § andra stycket sjukförsäkringslagen framlagda förslaget om rättelse i debitering av sjukförsäkringsavgift. Det står icke i överensstämmelse med sjukförsäkringslagens principer att tillerkänna centralsjukkassa här avsedd befogenhet, såvitt angår avgift till lokalsjukkassa. Lämpligare synes vara, att klaganden i första hand söker rättelse i den ordning som gäller beträffande skatt. Därest det därvid befinnes, att klagomålet avser åtgärd, som vidtagits av allmän sjukkassa, bör klaganden hänvisas till kassan. Om rättelse icke erhålles, kunna därefter besvär över sjukkassans beslut anföras i den ordning, som härför gäller enligt 101 § första stycket.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser anstalten, att de föreslagna ändringarna i 36 och 101 §§ sjukförsäkringslagen samt 84 § uppbördsförordningen icke böra vidtagas.

I några remissyttranden erinras om att ökat personalbehov hos de lokala skattemyndigheterna torde uppkomma genom avgiftsuppbördens anknytning till den allmänna skatteuppbörden.

Sålunda framhåller *Sveriges härads-skrivarförening* att nämnvärd hänsyn till de nya arbetsuppgifterna icke tagits vid den omorganisation av härads-skrivarkontoren, som genomfördes under år 1953. Enligt föreningens uppfattning torde en omprövning av den nya organisationen bli nödvändig för att sjukförsäkringsreformen skulle kunna genomföras på ett lyckligt sätt.

Länsstyrelsen i Malmöhus län understryker vikten av att uppmärksamhet ägnas det ökade personalbehov, som den föreslagna lagstiftningen kommer att medföra för de lokala skattemyndigheterna.

Vidare anför *länsstyrelsen i Stockholms län* bland annat följande.

De rättelser av avgiftsbeloppen, som måste vidtagas med hänsyn till såväl tvåprocentsregeln som avgiftsbefrielse på grund av att vederbörande påförts taxerad inkomst understigande 1 200 kronor, förutsätter en fullständig genomgång av avgiftsförteckningarna mot inkomstlängderna. Även de kompletterande ändringar och införingar i avgiftsförteckningarnas olika kolumner, som skall vidtagas av de lokala skattemyndigheterna, kommer att bli mycket tidsödande. Då härtill kommer att detta arbete måste utföras under tid, då de lokala skattemyndigheterna redan med nuvarande uppgifter är så hårt arbetsbelastade, att en del av arbetet måste utföras på övertid, synes bestyret med sjukförsäkringsavgifterna komma att medföra en sådan ökning av arbetsuppgifterna, att en förstärkning av personalen oundgängligen blir erforderlig för att icke debetsedlarnas färdigställande skall äventyras. Att debiteringen sker så snabbt som möjligt är angeläget icke minst med hänsyn till den nya metoden för återbetalning av överskjutande preliminär skatt. Denna metod förutsätter, att lokal skattemyndighet snarast debiterar den slutliga skatten distrikt för distrikt och, då debitering verkställts för ett uppbördsdistrikt, omgående skriver ut debetsedlarna för distriktet.

Statens organisationsnämnd framhåller att det med hänsyn till den betydande arbetsböda, som uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna torde kom-

ma att medföra för såväl skattemyndigheterna som sjukförsäkringsorganen, vore önskvärt med en översyn av uppbördssystemet sedan viss tids erfarenhet vunnits rörande den allmänna sjukförsäkringen. Härvid syntes framför allt två spörsmål böra närmare prövas, nämligen dels huruvida icke avgifterna definitivt skulle kunna uträknas av sjukkassorna för att sedan direkt utan vidare justering påföras de skattskyldiga genom skattemyndigheternas försorg i samband med debiteringen av slutlig skatt, dels ock huruvida icke avgifterna skulle kunna inarbetas i den statliga inkomstskatten. Vid prövning av sistnämnda fråga borde självfallet beaktas jämväl frågan om uppbörden av avgifter för övriga obligatoriska socialförsäkringar.

Departementschefen. Enligt 125 § sjukförsäkringslagen äger Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, tillsynsmyndigheten utfärda de närmare föreskrifter som finnes erforderliga för lagens tillämpning. På grund av att lagen icke innehåller annat stadgande beträffande debiteringen och uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna än den i 36 § intagna hänvisningen till uppbördsförordningens bestämmelser i ämnet, anser utredningsmännen den i 125 § givna fullmakten icke innefatta bemyndigande att utfärda föreskrifter beträffande sjukkassornas medverkan vid debiteringsförfarandet. Utredningsmännen föreslår därför införande i 36 § av en bestämmelse, att sjukförsäkringsavgift uträknas av sjukkassa. Vidare föreslås att i samma paragraf intages en föreskrift om i vilken kommun sjukförsäkringsavgift skall debiteras, innebärande i sak att avgiften skall påföras inom området för den sjukkassa, i vilken vederbörande är medlem.

De sålunda föreslagna kompletteringarna av 36 § sjukförsäkringslagen synes icke vara erforderliga. Även utan ändring av nämnda paragraf torde det sålunda få anses klart, att redan givna bemyndiganden medger Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter även i fråga om sjukkassornas medverkan vid avgiftsuppbörden samt att debiteringsorten är direkt avhängig av den i 9 § sjukförsäkringslagen reglerade kassatillhörigheten.

Enligt utredningsmännens förslag borde kassatillhörigheten icke påverkas av beslut om ändrad mantalsskrivning, som fattats efter mantalsårets utgång. Den avgiftspliktige borde alltså i sådant fall fortfarande tillhöra sjukkassan i den ort, där han var mantalsskriven enligt det överklagade beslutet. Som en följd härav borde avgiften debiteras å nämnda ort.

Utredningsmännen har själva påpekat att viss olägenhet följde av en så utformad bestämmelse. På grund av att den avgiftspliktige i angivna fall taxeras och påføres inkomstskatt m. m. å den ort, där han blivit *slutligen* mantalsskriven, komme sålunda sjukförsäkringsavgiften, å ena sidan, och inkomstskatten m. m., å andra sidan, att debiteras inom olika kommuner samt den avgiftspliktige alltid att få antingen två debetsedlar å slutlig skatt eller en debetsedel å slutlig skatt och en å tillkommande skatt, därvid den

slutliga skatten (försäkringsavgiften) å den ursprungliga mantalsskrivningsorten tillika utgjorde kvarstående skatt. Såsom i något remissyttrande framhållits är ur uppördssynpunkt även andra olägenheter förenade med utredningsmännens förslag.

Som skäl för sitt förslag åberopar utredningsmännen angelägenheten att undvika komplikationer i avräkningsförfarandet mellan statsverket och sjukkassorna samt i regleringen sjukkassorna inbördes av utgivna prestationer m. m.

I fråga om avräkningsförfarandet har jag förut föreslagit en anordning, som är väsentligen enklare än vad utredningsmännen förordnat. Godtages mitt förslag, är det i stort sett utan betydelse för nämnda förfarande, hur kassatillhörigheten regleras. De ändrade regler för kassatillhörigheten, som utredningsmännen ifrågasatt, torde således icke medföra någon ytterligare förenkling av avräkningsförfarandet.

Vad därefter angår regleringen sjukkassorna emellan av utgivna prestationer m. m. får till en början framhållas, att man även med utredningsmännens förslag icke helt kommer ifrån en sådan reglering, nämligen i de fall mantalsskrivningen ändrats före mantalsårets utgång och förmåner dessförinnan utgivits till vederbörande. Skall man helt undslippa angivna reglering, borde kassatillhörigheten anknytas till den kommun, där den försäkringspliktige är mantalsskriven enligt mantalslängden; inga ändringar av mantalsskrivningsorten borde således påverka kassatillhörigheten. Med hänsyn till de förut påtalade nackdelarna av dubbla debetsedlar m. m. synes det emellertid lämpligt att slutgiltigt pröva denna fråga först sedan närmare erfarenheter vunnits av nu gällande bestämmelser för kassatillhörigheten. Det är sålunda möjligt att olägenheterna icke blir så stora som befarats eller att sjukkassorna sinsemellan överenskommer att avstå från regleringen, därför att de tillkommande och avgående beloppen i längden torde komma att utjämnas kassorna emellan. Jag anser således icke påkallat att nu föreslå ändrade regler för kassatillhörigheten.

Vidkommande frågan om befrielse för dödsbo att erlægga i kvarstående eller tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift erinrar utredningsmännen om att möjlighet till sådan befrielse, såvitt gäller folkpensionsavgift, infördes genom beslut av föregående års riksdag. Därvid ansågs av skilda skäl pensionsavgift böra i förevarande hänseende jämställas med skatt. Enligt utredningsmännens mening bör emellertid skattebefrielse för dödsbo icke omfatta sjukförsäkringsavgift. Sistnämnda avgift hade nämligen en annan karaktär än pensionsavgiften. Sålunda hade en sjukkassemédlem faktiskt varit tillförsäkrad och ofta även kommit i åtnjutande av de förmåner hans försäkring avsett att bereda.

Samma skäl som utredningsmännen anfört mot avgiftsbefrielse skulle kunna anföras även mot skattebefrielse över huvud taget. Jag kan ej heller

finna någon anledning föreligga för att sjukförsäkringsavgifterna, såvitt här är fråga, skulle intaga någon särställning i förhållande till skatt. En annan ståndpunkt måste från de skattskyldigas sida te sig svårförståelig. Ytterligare ett skäl för avgiftsbefrielse är att verkställigheten av beslut om skattebefrielse kommer att avsevärt förenklas. Jag förordar således att beskattningsnämnd skall under motsvarande förutsättningar, som beträffande befrielse från statlig inkomstskatt angives i 15 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, äga befria dödsbo även från i kvarstående och tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift. Den minskade avgiftsintäkt, som föranledes av medgiven befrielse, bör icke medföra nedsättning av vederbörande sjukkasas fordran på debiterade avgifter. Förlusten bör med andra ord stanna på statsverket i likhet med vad som gäller, när ogulden avgift icke kan indrivras.

Vad som sålunda föreslagits medför viss ändring i sjukförsäkringslagen. Förslag härtill kommer att framläggas av chefen för socialdepartementet i samband med förslag till vissa andra ändringar i samma lag.

Vad härefter angår utredningsmännens förslag beträffande klagan över debitering av sjukförsäkringsavgift, får jag anföra följande. Enligt min mening bör den, som anser att sådan avgift blivit honom påförd obehörigen eller med för högt belopp, vända sig till den lokala skattemyndigheten. Myndigheten har att undersöka om den på debetsedeln angivna avgiften överensstämmer med den i debiteringslängden antecknade. Godtages mitt förut framlagda förslag, att sjukkassa skall införa avgifterna direkt i debiteringslängden, kan den lokala skattemyndigheten jämväl kontrollera, huruvida avgiftsreducering på grund av den taxerade inkomstens storlek försumrats eller blivit oriktigt verkställd. Föreligger icke feldebitering av den lokala skattemyndigheten, bör myndigheten efterhöra hos vederbörande sjukkassa, om kassan uträknat avgiften fel. Har ej heller sådant fel begåtts och finnes anledning antaga, att klagomålen icke avser själva debiteringsåtgärden utan försäkringen eller dess omfattning, bör den lokala skattemyndigheten överlämna ärendet till sjukkassan för fortsatt behandling och härom underrätta klaganden. Förfares på angivna sätt torde sådana kompetenskonflikter, som utredningsmännen befarat och som föranlett dem att föreslå ändringar av 36 och 101 §§ sjukförsäkringslagen samt 84 § uppbördsförordningen, i hudsak kunna undgås. Det synes icke erforderligt att meddela särskilda författningsföreskrifter härom.

Som jag inledningsvis framhöll, är de lokala skattemyndigheterna redan för närvarande hårt arbetsbelastade. De nya arbetsuppgifter, som påläggas dem genom att uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna anknytes till den allmänna skatteuppbörden, torde komma att medföra visst ökat behov av arbetskraft å häradskrivarkontoren. Frågan om personalbehovet torde få

upptagas till närmare behandling i samband med prövningen av anslagsbehovet för häradsskrivarna m. fl. avseende budgetåret 1955/56.

Med hänsyn till det betydande arbete som uppbörderna av sjukförsäkringsavgifterna torde komma att kräva, är det, som statens organisationsnämnd framhållit, angeläget att överse uppördssystemet sedan närmare erfarenhet vunnits av den allmänna sjukförsäkringen. Därvid bör förutsättningslöst prövas, vilka ytterligare förenklingsåtgärder som kan genomföras i kostnads- och arbetsbesparande syfte.

III. Debitering och uppörd av arbetsgivares bidrag och avgifter till de obligatoriska sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna m. m.

A. Gällande bestämmelser m. m.

I propositionen nr 60 till innevarande års riksdag har riksdagen underställt förslag till *lag om yrkesskadeförsäkring*. Lagen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1955, från och med vilken dag bland annat lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete föreslås upphävd.

Bestämmelser om avgifter till yrkesskadeförsäkringen har intagits i 38—42 §§ i lagförslaget. Enligt 41 § tredje stycket bestämmer Konungen med riksdagen angående debitering och uppörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten och om utbetalning till anstalten av dylika avgifter. Ett häremot svarande stadgande finnes i 19 § tredje stycket olycksfallsförsäkringslagen. Beträffande olycksfallsförsäkringsavgifterna har sådana särskilda bestämmelser om uppörd m. m., som nyss nämnts, meddelats i *förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete*. Innehållet i nämnda förordning — i det följande betecknad UOL — är i korthet följande.

Försäkringsavgift skall uppöras vid den allmänna skatteuppörden, för såvitt ej arbetsgivaren i regel sysselsätter minst fem arbetare. I sistnämnda fall skall avgiften uttagas genom postförskott eller erläggas genom inbetalning till anstaltens postgirokonto eller på annat sätt direkt till anstalten. Även om arbetarantalet är mindre än fem kan riksförsäkringsanstalten, om särskilda skäl föreligger, uttaga avgiften genom postförskott eller föreskriva inbetalning på annat sätt.

Det åligger lokal skattemyndighet att årligen upprätta förteckning över arbetsgivare och insända denna till riksförsäkringsanstalten i början av året näst efter det, som förteckningen avser. Med ledning av uppgifterna i arbetsgivarförteckningen skall riksförsäkringsanstalten i förteckningen införa de avgifter, som skall erläggas vid den allmänna skatteuppörden. Förteckningen skall återsändas till den lokala skattemyndigheten i augusti månad eller, såvitt gäller Stockholm, i juni månad. Samtidigt äger anstalten

att från vederbörlig inkomsttitel tillgodogöra sig beloppet av de påförda avgifterna. Den lokala skattemyndigheten verkställer debiteringen av avgifterna med ledning av anteckningarna i arbetsgivarförteckningen. Erläggas ej påförd avgift, indrivs avgiften i samma ordning som ogulden skatt.

Skall försäkringsavgift uppbäras av riksförsäkringsanstalten, åligger det anstalten att tillställa den avgiftspliktige en räkning å avgiften med angivande av tid och sätt för avgiftens inbetalning. Erläggas ej avgiften, skall riksförsäkringsanstalten lämna vederbörande länsstyrelse uppgift härom. varefter länsstyrelsen har att låta indriva avgiften i den ordning som gäller för indrivning av ogulden skatt. Anstalten äger att från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten tillgodogöra sig dylik obetald avgift.

Vidare innehåller UOL bestämmelser om uppdelning av avgiftsinbetalningen, om anmälan som arbetsgivaren äger ingiva, därest han anser avgiften vara obehörigen eller oriktigt påförd, samt om uppbörd av avgift för frivillig försäkring jämlikt olycksfallsförsäkringslagen.

UOL innehåller icke någon bestämmelse om debitering och uppbörd av avgifter till de ömsesidiga bolag, vilka vid sidan av riksförsäkringsanstalten äger meddela försäkring jämlikt nämnda lag.

Föreskrifter om bidrag från arbetsgivare till den allmänna sjukförsäkringen återfinnes i 38 och 39 §§ *lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring*. I 38 § andra stycket stadgas, att angående debitering och uppbörd av bidragen gäller vad Konungen med riksdagen därom förordnar. Enligt 39 § andra stycket äger centralsjukkassa att enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t utfärdar erhålla förskott i avräkning å de bidrag, som kommer att debiteras för visst kalenderår.

På förslag av chefen för socialdepartementet har Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat förelägga riksdagen proposition med förslag till *lag om moderskapshjälp*. Enligt propositionen skall moderskapshjälpen anknytas till den allmänna sjukförsäkringen och finansieras i samband med denna.

I 3 § *förordningen den 22 maj 1953 (nr 269) om byggnadsforskningsavgift* föreskrives, att sådan avgift påföres av riksförsäkringsanstalten samt att beträffande avgiften skall i tillämpliga delar gälla vad som är stadgat i UOL. därvid dock i fråga om byggnadsforskningsavgift som pålægges arbetsgivare, för vilken försäkring icke är gällande i riksförsäkringsanstalten, skall iakttagas vad i UOL stadgats rörande avgift, som uttages från arbetsgivare vilken i regel sysselsätter minst fem arbetare.

B. Debitering och uppbörd av avgifter och bidrag från arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten.

Utredningsmännen. Liksom socialförsäkringsutredningen (SOU 1952:39 s. 218—219) har utredningsmännen funnit det mest ändamålsenligt, att be-

stämmelserna om debitering och uppbörd av avgifter till yrkesskadeförsäkringen och av arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen sammanfördes i en gemensam ny förordning, vilken skulle ersätta UOL. För att möjliggöra att debiterings- och uppbördsföreskrifterna för ifrågavarande avgifter och bidrag skulle så långt möjligt få lika innehåll och kunna intagas i samma författningsrum, föreslår utredningsmännen att för försäkringsavgift och arbetsgivarbidrag skulle införas den gemensamma beteckningen *arbetsgivaravgift*. Beteckningen borde enligt utredningsmännen begränsas att gälla sådana avgifter och bidrag som bestämdes av riks-försäkringsanstalten. Härigenom undantoges dels sådana försäkringsavgifter jämlikt yrkesskadeförsäkringslagen och sådana arbetsgivarbidrag jämlikt sjukförsäkringslagen, vilka uppbures av annan försäkringsinrättning än riks-försäkringsanstalten, dels ock sådana arbetsgivarbidrag enligt sistnämnda lag som skulle utgivas av staten i egenskap av arbetsgivare.

Utredningsmännen har övervägt i vilken utsträckning uppbörd borde ske *i samband med skatt* och i vilken utsträckning uppbörd borde äga rum *genom riks-försäkringsanstalten*.

Enligt UOL uppdelades arbetsgivarna i »större» och »mindre» med hänsyn till omfattningen av vederhörandes försäkring. Med större arbetsgivare avsåges den som i regel använde minst fem arbetare. För mindre arbetsgivare skulle avgifterna uppbäras på sätt i uppbördsförordningen stadgades och för större arbetsgivare genom inbetalning direkt till riks-försäkringsanstalten. Anstalten ägde emellertid, då omständigheterna därtill föranledde, föreskriva att även mindre arbetsgivare skulle inbetala sin avgift till anstalten.

Utredningsmännen förordar att grupperingen av arbetsgivarna i större och mindre bibehålles. Emellertid syntes behov föreligga av en maximigräns för de avgiftsbelopp, som skulle uppbäras enligt bestämmelserna i uppbördsförordningen och som därigenom komme att ingå i den slutliga skatten utan att ha medräknats i den preliminära skatten. Detta behov kunde förväntas bli ytterligare accentuerat för framtiden därigenom att arbetsgivarbidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter skulle uppbäras tillsammans med avgifterna till yrkesskadeförsäkringen.

Utredningsmännen erinrar om att 1949 års uppbördssakkunniga i sitt andra betänkande (SOU 1952: 1 s. 105) hade föreslagit att olycksfallsförsäkringsavgift, som uppginge till minst 100 kronor, skulle uppbäras genom riks-försäkringsanstaltens försorg. I yttrande över uppbördssakkunnigas förslag avstyrkte riks-försäkringsanstalten detsamma. Anstalten anförde att antalet fall, där avgiften uppginge till minst 100 kronor för år, måste beräknas till minst 30 000 och kunde förväntas komma att stiga. Härtill komme emellertid, att en arbetsgivares avgifter ofta växlade avsevärt år från år. Om 100-kronorsregeln alltid skulle strikt tillämpas, komme detta att innebära, att vissa arbetsgivare omväxlande bleve föremål för direkt debitering

och avgiftspåföring på debetsedlarna. Detta kunde uppenbarligen icke vara lämpligt, utan det torde bli nödvändigt att konsekvent direktdebitera ifråga- varande arbetsgivare. På grund därav hade man att räkna med ett avsevärt mycket större antal direktdebiteringsfall än de nyssnämnda 30 000. Anstalten antog, att den av de uppbördssakkunniga föreslagna anordningen skulle bli mycket arbetskrävande och sannolikt erfordra anställandet av uppskattningsvis åtminstone ett par amanuenser och ett 20-tal biträden.

Inom riksförsäkringsanstalten hade på begäran av utredningsmännen företagits en undersökning i syfte att utröna antalet fall, som kunde antagas bli berörda av en maximering av arbetsgivaravgiften till 100, 200, 300 eller 500 kronor för uppbörd i samband med skatt. Av undersökningen framginge — anför utredningsmännen — att antalet arbetsgivaravgifter, som skulle överstiga 100 kronor, kunde uppskattas till 55 000; motsvarande antal vid en maximering till 200, 300 respektive 500 kronor vore 25 000, 13 000 respektive 5 000. I undersökningen, vilken grundat sig på materialet i 1952 års arbetsgivarförteckningar, hade hänsyn ej tagits till byggnadsforskningsavgiften. Om sådan hänsyn tagits, skulle antalet poster överstigande nyss angivna belopp ha blivit större. Hade alla sådana arbetsgivare inräknats, för vilka sammanlagda avgiftsbeloppet år från år omväxlande under- och överstigit någon av förenämnda gränser, skulle antalet ökats än mer.

Vad riksförsäkringsanstalten redan i sitt förut återgivna yttrande över uppbördssakkunnigas betänkande anförut talade enligt utredningsmännens mening emot en gräns bestämd till 100 kronor. Behovet av en maximigräns för de avgiftsbelopp, som skulle ingå i slutlig skatt, syntes emellertid öka ytterligare genom att arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifterna skulle uppbäras tillsammans med avgifterna till yrkesskadeförsäkringen. Infördes ej någon maximigräns, bleve således risken för disproportion mellan preliminär och slutlig skatt större för de arbetsgivare, som hade att erlægga avgiften enligt uppbördsförordningens regler. Vidare framhålles att det icke kunde vara lämpligt att ändra inbetalningssättet för en arbetsgivare från det ena året till det andra endast därför att avgiften omväxlande över- eller understeg ett visst gränsbelopp. Inte heller vore det lämpligt att för framtiden tillämpa annat inbetalningssätt därför att arbetsgivarens avgift någon enstaka gång överstigit gränsbeloppet.

De olägenheter, som ur uppbördsteknisk synpunkt uppkomme om arbetsgivaravgift skulle påföras såsom slutlig skatt oavsett avgiftsbeloppets storlek, skulle enligt utredningsmännen otvivelaktigt mildras, även om avgiftsmaximum bestämdes till så relativt högt belopp som 500 kronor. Till undvikande av de berörda växlingarna av inbetalningssättet borde föreskrivas, att även avgiften för nästföregående år måste ha överstigit angivna belopp för att uppbörd skulle ske genom riksförsäkringsanstalten. Den arbetsökning för anstalten, som en bestämmelse av denna innebörd skulle medföra,

kunde antagas motsvara ett personalbehov av uppskattningsvis en kontors-skrivare och två à tre biträden.

Utredningsmännen förordar sålunda att arbetsgivare, hos vilken i regel minst fem arbetstagare funnes anställda, borde erlægga arbetsgivaravgiften till riksförsäkringsanstalten samt att detsamma skulle gälla även annan arbetsgivare, om arbetsgivaravgiften uppginge till minst 500 kronor och avgiften för nästföregående år ej understigit angivna belopp eller om riksförsäkringsanstalten på ansökan av arbetsgivaren eller eljest funne lämpligt att avgiften inbetalades till anstalten.

Utredningsmännen föreslår, att till grund för debiteringen av de mindre arbetsgivarnas avgifter fortfarande skall ligga *arbetsgivarförteckningar*, upprättade av de lokala skattemyndigheterna på grundval av uppgifter som lämnas vid mantalsskrivningen. Förteckningarna borde insändas till riksförsäkringsanstalten, som skulle påföra avgifter för de mindre arbetsgivare vilka beträffande yrkesskadeförsäkringen vore försäkrade hos anstalten. Förteckningarna skulle därefter återställas till de lokala skattemyndigheterna, vilka vid debitering av slutlig skatt hade att påföra de avgiftspliktiga de i förteckningarna angivna beloppen. Riksförsäkringsanstalten skulle äga att från vederbörlig inkomsttitel i riksstaten tillgodoföra sig de i förteckningarna antecknade arbetsgivaravgifterna.

Beträffande *uträkningen av arbetsgivaravgifterna* har utredningsmännen utgått från vad departementschefen därvidlag anfört i propositionen nr 178 till 1953 års riksdag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring, m. m. samt vad riksförsäkringsanstalten anfört i sitt yttrande över socialförsäkringsutredningens betänkande. Departementschefen uttalade, att arbetsgivarbidrag borde beräknas för samtliga hos arbetsgivaren anställda, arbetstagare som inte omfattades av sjukförsäkringen inberäknade. Riksförsäkringsanstalten framhöll att man, såvitt anginge de mindre arbetsgivarna hos anstalten, i regel torde få tillämpa ett summariskt tillvägagångssätt i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag. För att ytterligare förenkla arbetet med debiteringen och uppbörden av bidragen för dessa arbetsgivare torde man lämpligen böra inräkna bidragen i försäkringsavgiften per årsarbetare. Därvid syntes redovisningen till sjukförsäkringen av ifrågavarande arbetsgivarbidrag få ske efter en erfarenhetsmässigt bestämd genomsnittskvot.

I fråga om *tiden för debitering av försäkringsavgifter i samband med slutlig skatt* gäller för närvarande att debiteringen sker året näst efter det år avgifterna avser. Utredningsmännen redogör för ett av 1949 års upp-bördssakkunniga framlagt förslag (SOU 1952: 1 s. 105 och 106) att ifrågavarande avgifter skulle debiteras ett år senare än för närvarande och sålunda uppbäras ett helt år senare än nu. De sakkunniga framhöll att vissa olägen-

heter visserligen skulle följa av angivna förskjutning i avgiftsbetalningen, men att dessa icke torde vara av större betydelse om avgifterna vore låga. Uppginge avgifterna till högre belopp, 100 kronor eller mera, kunde metoden dock inte förordas.

Förslaget tillstyrktes eller lämnades utan erinran i flertalet remissyttranden. Länsstyrelserna i Västmanlands samt Göteborgs och Bohus län uttalade emellertid viss tveksamhet rörande förslagets lämplighet. Riksräkenskapsverket framhöll, att det ville synas som om riksförsäkringsanstalten komme att åsamkas ett betydande merarbete och att det därför kunde ifrågasättas om det bleve någon besparing för statsverket. Riksförsäkringsanstalten avstyrkte förslaget bestämt samt framhöll att förslagets genomförande skulle bl. a. medföra försämrat uppbördsresultat, enär avgifterna komme att uppbäras ungefär $2\frac{1}{3}$ år efter utgången av det år, under vilket arbetskraften sysselsatts, mot $1\frac{1}{3}$ år för närvarande. För arbetsgivarna skulle olägenheter uppstå, enär uppgift om premien erhöles vid en så sen tidpunkt, att det för många mindre arbetsgivare bleve svårt att bedöma om avgiften kunde anses vara av rimlig storlek. Därtill komme att arbetsgivare, som överflyttat sin försäkring till ömsesidigt holag, bleve nödsakad att betala premie till riksförsäkringsanstalten under mer än två år efter försäkringens överflyttning. För riksförsäkringsanstalten skulle svårighet uppstå att erhålla utredning i anledning av klagomål över påfordrad avgift, enär lång tid komme att förflyta mellan redovisningsåret och klagotidens utgång. Även en betydande ränteförlust liksom vissa registreringssvårigheter och nackdelar ur skaderegleringssynpunkt skulle uppkomma.

Förslaget avstyrktes likaledes av länsstyrelserna i Uppsala och Gotlands län. Länsstyrelsen i Älvsborgs län förordade att frågan om avgiftsdebiteringen gjordes till föremål för en allsidig utredning.

Vid anmälan av propositionen nr 100 till 1953 års riksdag med förslag till vissa ändringar i uppbördsförfarandet m. m. anförde jag (s. 72) att, då ställning ännu icke tagits till socialförsäkringsutredningens betänkande, uppbördssakkunnigas förslag i ifrågavarande del torde få prövas i ett senare sammanhang.

Utredningsmännen framhåller för sin del, att eftersom uppbördssakkunniga utgått från att avgifter över 100 kronor skulle uppbäras av riksförsäkringsanstalten, men utredningsmännen förordat denna gräns höjd till 500 kronor, förslaget om senareläggning av uppbörden redan från de sakkunnigas egen utgångspunkt torde få anses ha förfallit. Även remissinstansernas, framför allt riksförsäkringsanstaltens, erinringar syntes utredningsmännen väga tungt emot förslaget.

Beträffande *kontrollen av att arbetsgivarna fullgör sin skyldighet att redovisa använd arbetskraft* anför utredningsmännen att denna med avseende på de *mindre arbetsgivarna*, vilka hade att i mantalsuppgifterna lämna er-

forderliga uppgifter till grund för avgiftsberäkningen, finge betraktas som bristfällig. Uppgifterna, som lämnades redan två à tre månader före årets utgång, måste delvis grundas på uppskattningar. Härtill komme att uppgifterna ofta visat sig vara ofullständiga eller felaktiga även i vad de avsett tiden före avlämnandet. Särskilt då det gällde huslig arbetskraft torde också förekomma, att arbetsgivare försummat lämna någon som helst uppgift om använd arbetskraft. En förbättring av kontrollen syntes därför i och för sig önskvärd. En annan sak vore, fortsätter utredningsmännen, huruvida och på vilket sätt en förbättrad kontroll kunde åstadkommas. Utredningsmännen hade diskuterat olika möjligheter i detta hänseende.

Vad beträffade ett av länsstyrelsen i Västernorrlands län i yttrande över socialförsäkringsutredningens betänkande framlagt förslag att anordna kontroll under medverkan av kronombuden i taxeringsnämnderna, framhåller utredningsmännen, att en sådan kontroll endast skulle låta sig göra i fråga om arbetsgivare, vilka vid taxering vore berättigade till avdrag för löneutgifterna. I fall då sådan rätt ej föreläge, kunde arbetsgivarnas uppgifter ej kontrolleras på denna väg. En endast via taxeringen anordnad kontroll skulle dessutom förorsaka, att arbetsgivarförteckningarna, vilka enligt nu gällande bestämmelser tillställdes riksförsäkringsanstalten i regel före den 15 januari året efter det under vilket arbetstagare använts, kunde inlevereras till anstalten först åtskilliga månader senare. Detta skulle i sin tur medföra att arbetsgivaravgifterna inte hunne medräknas i den slutliga skatten för samma år.

En annan möjlighet vore enligt utredningsmännen att ålägga de mindre arbetsgivarna skyldighet att lämna uppgifter om anlitad arbetskraft både som nu i mantalsuppgifterna och dessutom i bilaga till deklarationerna. I de fall, då den vid deklarationen fogade uppgiften befundes oriktig, skulle riksförsäkringsanstalten underrättas genom att bilagan med åtecknad rättelse översändes till anstalten. Utredningsmännen framhåller emellertid att en stor del av de i riksförsäkringsanstalten försäkrade mindre arbetsgivarna — omkring 65 % eller över 400 000 arbetsgivare — använde arbetskraft under högst 75 dagar per år. Med beaktande härav och då riksförsäkringsanstalten även framdeles torde komma att beräkna minimiavgift, förefölle det sannolikt, att en proportionsvis stor mängd av taxeringsnämndernas anmärkningar skulle komma att avse arbetsgivare, för vilka minimiavgift beräknats och beträffande vilka anmärkningen skulle innebära så liten höjning av dagsverksantalet, att någon ändring i avgiftsberäkningen ej bleve aktuell. För att ett kontrollsystem av angivet slag skulle få nämnvärd effekt erfordrades vidare att samtliga ifrågavarande bilagor, som fogades vid deklarationerna, översändes till riksförsäkringsanstalten för jämförelse med arbetsgivarnas uppgifter. Ett sådant jämförelsearbete skulle uppenbarligen bli betungande och inte utan personalökning kunna medhinnas inom rimlig tid. En utväg vore att begränsa materialets användning till stickprovsundersökningar.

En viss kontroll av arbetsgivarnas uppgifter skulle ernås om sjukkassorna till riksförsäkringsanstalten vidarebefordrade meddelanden om sådana arbetsgivare, i vilkas anställning skador inträffat. Kontrollen skulle dock få en begränsad räckvidd. Sjukkassorna skulle därjämte bli tvungna att, med undantag av allmänt kända stora företag, till anstalten anmäla alla arbetsgivare, hos vilka skadefall inträffat. Angivna utväg torde därför icke böra komma i fråga.

Utredningsmännen framhåller, att enligt en inom riksförsäkringsanstalten verkställd beräkning uppskattades för år 1955 anstaltens sammanlagda uppbörd av försäkringsavgifter och arbetsgivarbidrag från de mindre arbetsgivarna till omkring 27 milj. kronor. En allenast blygsam procentuell ökning skulle därför kunna representera ett betydande belopp. Enär å andra sidan en kontroll i samband med taxeringen syntes ställa sig mycket tids- och personalkrävande, torde endast en ingående utredning kunna ge besked om en dylik kontroll skulle bli ekonomiskt lönande. Utredningsmännen förordade att en utredning med angivna syfte komme till stånd.

Beträffande *de närmare bestämmelserna rörande debitering för uppbörd i samband med skatt* föreslås vissa huvudsakligen redaktionella ändringar. Bland förslagen må här endast nämnas följande. Enligt stadgande i UOL äger riksförsäkringsanstalten tillgodogöra sig de i arbetsgivarförteckningarna upptagna avgifterna redan när avgifterna antecknats i förteckningarna. I överensstämmelse med rådande praxis förordar utredningsmännen att anstalten borde äga tillgodogöra sig avgifterna vid den stundom senare tidpunkt då förteckningarna i och för debiteringen översändes till de lokala skattemyndigheterna.

Även beträffande *de större arbetsgivarna* föreslår utredningsmännen i stort sett samma förfarande som tillämpas för närvarande. Riksförsäkringsanstalten borde sålunda utsända underrättelse om det avgifts- och bidragsbelopp, som arbetsgivaren hade att erlägga. Beloppet borde inbetalas inom fyra veckor efter mottagandet av sådan uppgift. Om beloppet icke erlades trots anmaning, skulle indrivning ske genom uppbördsmyndigheternas försorg, men hela det på indrivning beroende beloppet tillgodoföras anstalten från vederbörlig inkomstitel. Debiteringsarbetet förutsattes pågå hela året liksom för närvarande. På samma sätt som nu skedde borde en provisorisk debitering verkställas redan under det år, på vilket avgiften och bidraget belöpte, samt det slutliga beloppet bestämmas efter årets utgång.

Vad beträffade *kontrollen* över att de större arbetsgivarna fullgjorde skyldigheten att redovisa använd arbetskraft gällde f. n. enligt utredningsmännen följande. Inom riksförsäkringsanstalten funnes sedan ett tjugotal år en revisionsavdelning, som hade till uppgift att kontrollera dagsverks- och löneuppgifter samt andra uppgifter, som lämnades av arbetsgivare för

försäkringsavgifternas bestämmande. Inom avdelningen, som förestodes av en förste aktuarie, sysselsattes en aktuarie och fyra biträden. Ett stort antal uppgifter av angivna slag granskades årligen, särskilt sådana som avsåge mera högriskiga företag. Kontrollen tillginge så att det härför erforderliga materialet — avlöningslistor och andra originalhandlingar — antingen infordrades till och granskades inom riksförsäkringsanstalten eller genomgicks vid besök hos arbetsgivarna av någon av tjänstemännen inom revisionsavdelningen. Dylik kontroll utövades i den omfattning, vartill den härför avdelade personalen räckte.

Enligt vad utredningsmännen inhämtat ansåges det inom riksförsäkringsanstalten önskvärt att utöka kontrollen utöver vad revisionsavdelningens nuvarande personaltillgång medgäve. För egen del förordade utredningsmännen att det nuvarande kontrollsystemet för de större arbetsgivarna skulle bibehållas. I vad mån kontrollen bleve tillräckligt effektiv och omfattande berodde uppenbarligen på tillgången på personal inom revisionsavdelningen. Enligt utredningsmännen syntes en personalökning vara behöflig redan med avseende å kontrollen av de nu utgående avgifterna. Efter införandet av arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen komme betydligt större belopp att uttagas av arbetsgivarna; kontrollen bleve därför i fortsättningen än viktigare. Då frågan om en utbyggnad av redovisningsavdelningen för detta ändamål emellertid vore av organisatorisk natur, föreslår utredningsmännen att den göres till föremål för särskild utredning.

De närmare bestämmelserna angående debitering och uppbörd genom riksförsäkringsanstalten föreslås ändrade i vissa avseenden på grund av redaktionella skäl eller för att bringa bestämmelserna i överensstämmelse med praxis. Av förslagen torde följande få här återgivas.

I den av utredningsmännen föreslagna föreskriften att arbetsgivaravgift skulle påföras och uppbäras i den ordning riksförsäkringsanstalten bestämde, finge enligt utredningsmännen anses ligga befogenhet för anstalten att meddela bestämmelser om uppdelning av avgiftsbetalningen. Behov föreläge emellertid därjämte att i förordningen reglera anstaltens befogenhet att i sådana fall, då arbetsgivare anhölle därom, uppdelas påförd avgift på två eller flera inbetalningstillfällen.

Riksförsäkringsanstalten påförde i regel större arbetsgivare en provisoriskt beräknad försäkringsavgift under det kalenderår, som avgiften avsåge. Samtidigt reglerades den provisoriska avgiften för det nästföregående året i förhållande till den då uträknade definitiva avgiften för samma år. Avgiftsbelopp påfördes således arbetsgivaren i regel en gång om året. Eftersom debiteringsarbetet påginge året runt, finge en del arbetsgivare erlægga avgiften i början, andra först i slutet av året. Anstalten sökte att såvitt möjligt påföra envar arbetsgivare avgift vid ungefärligen samma tidpunkt varje år.

Utredningsmännen framhåller att möjligheten att erhålla uppdelning av

avgiften borde vara större för arbetsgivare, som påförts avgift i början av året, än för arbetsgivare som debiterats avgiften mot slutet av året; inbetalningen av provisorisk avgift borde nämligen icke gärna förskjutas in på ett senare år än det avgiften avsåge. Den nuvarande bestämmelsen om avgiftsuppdelning vore så avfattad, att den ej lämnade stöd för avslag på framställning om uppdelning av avgift, som förfölle till betalning så sent, att en uppdelning skulle medföra en förskjutning av inbetalningen in på nästa år. Avslag uppfattades av de sökande i många fall som ett uttryck för oginhet. Det vore därför önskvärt, att en i den nya förordningen intagen bestämmelse om avgiftsuppdelning formulerades så att den gäve anstalten stöd för avslag i dylika fall.

För närvarande gällde att uppdelning av avgift endast finge medgivas för det fall att avgiften uppginge till 1 000 kronor. Denna bestämmelse infördes år 1922. Med hänsyn till penningvärdets fall och då det belopp, som komme att uttagas, avsåge även annat än avgift till yrkesskadeförsäkringen, borde enligt utredningsmännen gränsen höjas till 2 000 kronor.

Även i fråga om lägre arbetsgivaravgifter borde emellertid riksförsäkringsanstalten beredas möjlighet att medgiva lättnad i inbetalningen. Utredningsmännen föreslår därför att i den nya förordningen intages en bestämmelse, enligt vilken riksförsäkringsanstalten ägde, där särskilda skäl föreläge, medgiva anstånd med inbetalning av arbetsgivaravgift för större arbetsgivare. Något villkor om avgiftens storlek borde således i detta fall ej föreskrivas.

I fråga om indrivning av arbetsgivaravgifter, som ej behörigen inbetalats, förordar utredningsmännen, att riksförsäkringsanstalten skulle upprätta förteckningar över de försumliga arbetsgivarna med uppgift om oguldna avgiftsbelopp m. m. Förteckning borde upprättas periodvis, enligt riksförsäkringsanstaltens bestämmande, för varje utmätningsmansdistrikt och översändas till vederbörande länsstyrelse för indrivning. Dessförinnan borde emellertid riksförsäkringsanstalten förvissa sig om att de avgiftspliktiga verkligen nåtts av det tidigare översända beskedet om avgiften och bereda dem möjlighet att i annat fall inbetala denna utan indrivningsåtgärd. I detta syfte borde riksförsäkringsanstalten översända en anmaning till de avgiftspliktiga i rekommenderat brev. Förteckningarna borde ej översändas till länsstyrelserna förrän två veckor förflutit sedan anmaningarna skickats till de avgiftspliktiga.

I fråga om den nu gällande bestämmelsen (§ 4 mom. 5 UOL), att olycksfallsförsäkringsavgifter som avser de större och med dem likställda arbetsgivarna skall indrivnas i den ordning som om resterande skatt är stadgat i uppbördsförordningen, framhåller utredningsmännen, att nämnda bestämmelse tolkats så, att även uppbördsförordningens bestämmelser om de efter indrivningen följande åtgärderna, redovisning, avkortning, avskrivning m. m., vore tillämpliga på avgifterna. Vad sålunda tillämpades i fråga om

olycksfallsförsäkringsavgifterna borde gälla också arbetsgivaravgifter enligt den nya förordningen. Till undvikande av osäkerhet borde uttryckligen föreskrivas att vad i uppbördsförordningen och kungörelsen med vissa föreskrifter angående tillämpningen av nämnda förordning stadgades angående indrivning och redovisning av restförd skatt, avkortning och avskrivning av skatt samt upprättande av balanslängd ävensom efterkrav och preskription av skatt skulle äga motsvarande tillämpning i fråga om oguldna arbetsgivaravgifter av nu förevarande slag.

De nu gällande bestämmelserna om restavgift å ogulden arbetsgivaravgift (§ 4 mom. 6 UOL), vilka delvis har annan innebörd än enligt uppbördsförordningen, föreslås av utredningsmännen ej medtagna i den nya förordningen. Även i fråga om restavgiften borde samma regler gälla för ogulden arbetsgivaravgift som för ogulden skatt.

På sätt nu gällde (§ 6 UOL) borde avgiftspliktig som förmenade, att arbetsgivaravgift blivit obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd, äga söka rättelse däri hos riks-försäkringsanstalten. Enligt UOL skulle anmälan om rättelse göras inom ett år efter det avgiften senast bort ha erlagts. Då arbetsgivaravgift, liksom olycksfallsförsäkringsavgift, i det största antalet fall komme att ingå i slutlig skatt, syntes klagotiden — i likhet med vad som gällde beträffande annat i den slutliga skatten ingående delbelopp — böra räknas från det klaganden erhållit debetsedel. Att för arbetsgivaravgifter, som uppbores direkt av riks-försäkringsanstalten, tillämpa samma princip syntes icke medföra någon olägenhet. För dessa syntes därför tiden böra räknas från det klaganden erhållit uppgift eller anmaning, som avsåges i 5 § 1 och 2 mom. i författningsförslaget.

Ansökan om rättelse borde ingivas till riks-försäkringsanstalten eller, i fråga om avgift som påförts av lokal skattemyndighet, till denna. Till lokal skattemyndighet inkommen anmälan hade myndigheten att efter utredning med eget yttrande översända till anstalten.

Över beslut i ärende angående debitering av olycksfallsförsäkringsavgift kunde klagan föras hos försäkringsrådet. Rätten att klaga över beslut angående debitering av arbetsgivaravgift syntes böra regleras i samband med frågorna om klagan över beslut enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och enligt lagen om allmän sjukförsäkring, vilka frågor ännu ej vore avgjorda. Med anledning härav framlade utredningsmännen icke något förslag i ämnet.

Remissyttrandena. Beträffande frågan om *införande av viss beloppsgräns för avgiftsuppbördens anknytning till den allmänna skatteuppbörden* uttalar *riksförsäkringsanstalten* att anstalten ej ville motsätta sig utredningsmännens förslag att arbetsgivaravgifter överstigande 500 kronor alltid skulle erläggas till anstalten. Ej heller *statens organisationsnämnd* motsätter sig

förslaget men framhåller, att detta inte syntes medföra samma fördelar ur uppbördsteknisk synpunkt som 1949 års uppbördssakkunnigas förslag att gränsen borde sättas vid 100 kronor. I samband därmed föreslår nämnden att arbetsgivaravgift understigande 5 kronor inte skulle debiteras med hänsyn till att kostnaderna för debitering och uppbörd av sådana avgifter inte torde stå i rimlig proportion till intäkterna.

Länsstyrelsen i Stockholms län anser gränsen böra sättas vid 100 kronor. Länsstyrelsen framhåller, att de skattskyldigas intresse av att kvarstående skatt i görligaste mån undvekes torde vara av sådant värde, att mycket tungt vägande skäl måste föreligga för att motivera åtgärder, varigenom kvarstående skatt uppkomme. Med ungefär samma motivering förordar *Föreningen Sveriges kronokamrerare* att gränsen sättes vid 100 kronor eller eventuellt högst 200 kronor. Som ett ytterligare skäl för att de avgifter, som skulle uttagas i samband med skatten, hölles inom måttliga gränser, påtalar föreningen det oegentliga i att de lokala skattemyndigheterna betungades med debiteringen av ifrågavarande avgifter. Föreningen framhåller i detta sammanhang också, att den till stad med egen uppbördsförvaltning utgående ersättningen för upprättandet av arbetsgivarförteckningarna vore uppenbart för låg; föreningen förutsatte att ersättningen bleve föremål för en av tidsförhållandena påkallad justering.

Länsstyrelserna i Östergötlands och Västerbottens län anser däremot inte att den ökade risken för disproportion mellan preliminär och slutlig skatt vore av sådan betydelse, att olika uppbördsmetoder behövde tillämpas för de mindre arbetsgivarna. Länsstyrelserna avstyrker därför den föreslagna 500-kronorsgränsen. *Sveriges häradskrivarförening* finner denna gräns godtycklig och för övrigt omöjlig att tillämpa i praktiken. Riktigare och väsentligt enklare vore att bland de större arbetsgivare, vilkas avgifter skulle uppbäras av riksförsäkringsanstalten, inräkna dem hos vilka i regel funnes minst tre anställda.

Utredningsmännens uttalande rörande en *summarisk beräkning av avgifterna* i vissa fall har föranlett *riksräkenskapsverket* att uttala att det förenklade förfarandet, om det komme till användning, borde utformas så att fördelningen av de totalt debiterade arbetsgivaravgifterna på de olika slagen av avgifter komme att klart framgå av statsräkenskaperna.

1949 års uppbördssakkunnigas förslag om *senareläggning av debiteringen*, såvitt gäller avgifter för mindre arbetsgivare, biträdades av *direktionen för Stockholms stads uppbördsväsen*. *Länsstyrelsen i Stockholms län* säger sig helst ha sett att detta förslag genomfördes men ville med hänsyn till vad riksförsäkringsanstalten anfört inte påyrka någon ändring av det nuvarande systemet.

Mot förslaget att de nuvarande *arbetsgivarförteckningarna* skulle bibehållas har erinringar gjorts i flera yttranden. *Statens organisationsnämnd* anför.

Det förhållandet att arbetsgivarnas uppgifter om använd arbetskraft skola lämnas minst ett par månader före utgången av det år uppgifterna avse innebär, att de lämnade uppgifterna alltid komma att vara ungefärliga. Detta får till följd att korrigeringar av de ursprungliga avgifterna genom tillägg eller avdrag vid påförande av avgifter för senare år kunna beräknas komma att ske i större utsträckning än för det fall att mera noggranna uppgifter redan från början kunnat lämnas av arbetsgivarna. I fråga om avgifter, som skola debiteras av de lokala skattemyndigheterna, medför systemet vidare den olägenheten ur uppbördsteknisk synpunkt att avgift kan komma att debiteras i annan kommun än den som gäller för övrig slutlig skatt för det år avgiften avser. För en arbetsgivare, som före den 2.11 det år avgiften avser flyttat från en kommun till en annan, kan sålunda komma att utfärdas två debetsedlar för slutlig skatt, varav den ena (i den senare kommunen) endast upptager arbetsgivaravgift. Bestyret med arbetsgivarförteckningarna synes vidare innebära ett synnerligen omständligt och tidsödande förfarande. Systemet torde även erbjuda begränsade möjligheter till kontroll huru arbetsgivarnas uppgiftsskyldighet fullgöres. Denna kontroll till den del den nu utföres av de lokala skattemyndigheterna i samband med mantalsskrivningen torde vidare komma att än mera försvagas, därest riksförsäkringsanstaltens ortsombud, vilka nu ofta vid mantalsskrivningen lämna upplysningar till vägledning för upprättandet av arbetsgivarförteckningarna, framdeles komma att försvinna, varom förslag framlagts i annat sammanhang.

Organisationsnämnden ifrågasätter om inte arbetsgivarnas uppgifter för arbetsgivaravgiftens beräkning borde lämnas på särskild blankett efter utgången av det år uppgifterna avsåge, förslagsvis före januari månads slut. Uppgiftsblanketten syntes härvid böra utformas på sådant sätt att densamma, sedan den försetts med anteckning om avgiftsbeloppet, direkt kunde tjäna såsom underlag för debiteringen. Härigenom skulle de nu i särskild ordning upprättade arbetsgivarförteckningarna kunna slopas. Det borde vidare övervägas om icke arbetsgivarnas uppgifter skulle ingivas till lokalsjukkassorna; dessa vore de lokala organ som genom sin verksamhet kunde förutsättas få bättre möjligheter än de lokala skattemyndigheterna att kontrollera att uppgifterna lämnades. Vid ett dylikt förfarande skulle arbetsgivaruppgifterna av sjukkassa fortlöpande överlämnas till riksförsäkringsanstalten för avgiftsuträkning. I den mån arbetsgivaravgift skulle uppbäras i samband med skatt borde riksförsäkringsanstalten successivt efter verkställd avgiftsuträkning översända arbetsgivaruppgifterna till den lokala skattemyndigheten i den ort, där vederbörande arbetsgivare skulle debiteras slutlig skatt på grund av taxering till statlig inkomstskatt för det år avgiften avsåge. Efter debiteringen återsändes uppgifterna till riksförsäkringsanstalten.

Den senareläggning av tidpunkten för fullgörandet av arbetsgivarnas uppgiftsskyldighet, som förutsattes vid det av nämnden skisserade förfarandet, kunde — fortsätter nämnden — i viss mån komma att försämra möjligheterna att uträkna och påföra avgifterna inom samma tid som nu

gällde. Olägenheterna härav för riksförsäkringsanstalten och de lokala skattemyndigheterna mildrades emellertid genom att riksförsäkringsanstalten fortlöpande erhöle arbetsgivaruppgifterna och efter avgiftsuträkningen fortlöpande kunde överlämna dessa uppgifter till de lokala skattemyndigheterna. För att avhjälpa antydda svårigheter syntes ej heller böra bortses från möjligheten att beträffande mindre arbetsgivare i vissa fall decentralisera avgiftsuträkningen till vederbörande centralsjukkassa, som i sådant fall skulle erhålla arbetsgivaruppgifterna från anslutna lokalsjukkassor och efter uträkningen direkt överlämna ifrågavarande uppgifter till vederbörande lokala skattemyndighet.

Sveriges häradskrivarförening finner förslaget att tillämpa samma debiteringsförfarande som för närvarande ägnat att förvåna med hänsyn till den allvarliga kritik, som i olika sammanhang riktats mot detta. Denna kritik accentuerades ytterligare då avgifterna efter sjukförsäkringsreformens genomförande komme att väsentligt höjas. Att de vid mantalsskrivningen lämnade uppgifter, som låge till grund för arbetsgivarförteckningarna, vore synnerligen otillfredsställande torde vara alltför välkänt för att behöva närmare utredas. Den kontroll som skulle verkställas av roteombuden torde i de flesta fall vara obetydlig eller rent av obefintlig och även från mantalsskrivningsförrättarens sida bleve kontrollen synnerligen bristfällig på grund av den forcerade takt, varunder mantalsskrivningsarbetet bedrevs. Föreningen anser, att ökad kontroll lämpligast kunde vinnas genom att uppgiftslämnandet kombinerades med avgivandet av deklARATIONERNA till den årliga taxeringen. Man skulle härigenom erhålla en värdefull dubbelkontroll och vidare torde mantalssuppgifterna på landsbygden i stor utsträckning inte längre bli erforderliga. Arbetsgivarförteckningarna skulle därjämte komma att få upprättas på en för de lokala skattemyndigheterna mycket lämpligare tidpunkt än för närvarande.

Frågan om *kontrollen av arbetsgivaruppgifterna från de mindre arbetsgivarna* har i övrigt berörts i flera yttranden. *Riksförsäkringsanstalten* har sålunda intet att erinra emot förslaget om en särskild utredning av frågan. Därvid borde enligt anstaltens mening övervägas straffbeläggande av underlåtelse, helt eller delvis, att i samband med mantalsskrivningen lämna uppgift om anlitad arbetskraft. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* rekommenderar också att den föreslagna undersökningen kommer till stånd. Länsstyrelsen framhåller emellertid, att därest kontroll skulle anordnas under medverkan av taxeringsnämnderna, en förstärkning av dessa myndigheters arbetskraft bleve ofrånkomlig. Länsstyrelsen betonar också vikten av att taxeringsnämndsordförande och kronoombud inte ytterligare betungas med formella åligganden till förfång för det egentliga taxeringsarbetet. En förskjutning av tyngdpunkten vid mantalsskrivningsförrättningarna, åtminstone på landsbygden, från kollationering av folkbeståndet till noggrann

genomgång av den ekonomiskt sett viktiga redovisningen av arbetskraft syntes böra övervägas. Vad länsstyrelsen anfört uteslöte givetvis inte att kontroll ordnades stickprovsvis med hjälp av taxeringsmaterialet, lämpligen genom riksförsäkringsanstaltens revisionsavdelning. *Häradsskrivaren* i *Hörby fögderi* anser likaledes att kontrollmöjligheterna borde utredas. Därvid borde man inte bortse från möjligheten av att tillfälligtvis ställa ytterligare personal till häradsskrivarnas förfogande. Redan vid själva mantalsförrättningen skulle härigenom vinnas ökade kontrollmöjligheter.

I ett par remissvar har framförts starkt kritiska uttalanden mot den av utredningsmännen ifrågasatta anordningen, varigenom kontroll skulle ordnas genom medverkan av taxeringsnämnderna. *Överståthållarämbetet* avstyrker sålunda bestämt en sådan anordning. En ytterligare belastning kunde ej påläggas taxeringsnämnderna utan men för det egentliga taxeringsarbetet. Ämbetet anför å andra sidan att en samordning vore önskvärd med dels den bokföringsgranskning, som utfördes å taxeringsavdelningarna, och dels den granskning av arbetsgivares avlöningsbokföring, som verkställdes genom de lokala skattemyndigheternas försorg. Ämbetet anser att denna fråga borde ägnas uppmärksamhet i samband med en eventuell utredning. *Föreningen Sveriges kronokamrerare* uttalar sig också för att möjligheterna till en sådan samordning borde undersökas. *Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund* framhåller att en medverkan från taxeringsnämndernas sida vid kontrollen måste medföra sådant intrång på det egentliga taxeringsarbetet att allvarliga farhågor måste hysas för att detta arbete icke komme att bli utfört med önskvärd effektivitet.

Tiden för arbetsgivarförteckningarnas insändande till riksförsäkringsanstalten — för närvarande skall förteckningarna i regel vara insända före den 15 januari — föreslås av *länsstyrelsen i Stockholms län* ändrad till den 15 februari och av *Sveriges häradsskrivarförening* till den 31 januari.

Beträffande kontrollen av de större arbetsgivarna anför riksförsäkringsanstalten följande.

Denna kontroll bedrives efter två linjer. Sålunda sker undersökning dels beträffande sådana arbetsgivare, som anmält ett anmärkningsvärt stort antal yrkesskadefall i förhållande till den redovisade mängden arbetskraft, dels ock länsvis beträffande arbetsgivare inom vissa yrkesgrupper. Kontrollen innebär en jämförelse mellan å ena sidan arbetsgivarnas dagsverks- och löneuppgifter samt å andra sidan arbetsgivarnas avlöningslistor m. m. och från dem inkomna anmälningar om yrkesskadefall, som inträffat under redovisningsåret.

Riksförsäkringsanstalten framhåller, att frågan om en utbyggnad av kontrollen i hög grad sammanhängde med den ännu olösta frågan om vilken omfattning, som skulle givas anmälningsskyldigheten till riksförsäkringsanstalten vid yrkesskada. Beskures denna skyldighet, inskränktes därmed

även möjligheterna till en effektiv kontroll i fråga om arbetsgivarnas uppgifter om anlitad arbetskraft. Frågan om utbyggnad av nämnda kontroll borde övervägas samtidigt med frågan om anmälningsskyldighetens omfattning efter samordningen. Sistnämnda fråga hade emellertid i sin tur nära samband med spørsmålet om yrkesskadestatistikens framtida utformning. Man stode således här inför ett problemkomplex, som syntes böra utredas och lösas i ett sammanhang.

Kronokamreraren i Malmö ifrågasätter, om inte anmälningarna till patent- och registreringsverket ävensom handelsregistren skulle kunna komma till användning då det gällde att uppspåra arbetsgivare, som undandragit sig skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för beräkning av arbetsgivaravgift.

I fråga om utredningsmännens förslag till *bestämmelser angående debitering av arbetsgivaravgifter för uppbörd genom riksförsäkringsanstalten* uttalas betänkligheter mot de föreslagna bestämmelserna om uppskov med erläggande av avgift å minst 2.000 kronor. *Riksförsäkringsanstalten* anför.

Förslaget innebär visserligen en förbättring ur arbetsgivarens synpunkt så tillvida att, i olikhet mot vad nu är fallet, anstånd med erläggande av hela avgiften och icke blott en del av denna bör kunna medgivas såväl när särskilda skäl föreligga som ock eljest, när avgiften uppgår till minst 2.000 kronor, men samtidigt betyder förslaget en försämring av arbetsgivarnas betalningsvillkor, eftersom uppdelning av avgiften nu kan beviljas redan vid ett avgiftsbelopp av 1.000 kronor och detta oberoende av vilket år avgiften avser.

Riksförsäkringsanstalten föreslår att det skulle få ankomma på anstalten att medgiva uppskov med erläggande av avgift vid ett eller flera inbetalningstillfällen, där så ansåges skäligt. Sålunda kunde inte gärna heller, såsom utredningsmännen föreslagit, befogenheten att meddela uppskov med inbetalning av avgift å minst 2.000 kronor begränsas till det år avgiften avsåge.

Föreningen Sveriges kronokamrerare framhåller att gränsen för avgift, som skulle kunna uppdelas, borde bibehållas vid 1.000 kronor.

Beträffande vad i 5 § 2 mom. i författningsförslaget sägs om åliggande för riksförsäkringsanstalten att periodvis upprätta förteckningar över arbetsgivare, som ej fullgjort sin betalningsskyldighet inom två veckor efter det de erhållit anmaning, föreslår *riksförsäkringsanstalten* att arbetsgivarna borde erhålla en respittid på förslagsvis fyra veckor för inbetalning av avgiften.

Departementschefen. Enligt lagen om allmän sjukförsäkring i dess år 1953 beslutade lydelse skall arbetsgivarna bidra till sjukförsäkringen. Detta bidrag skall för varje kalenderår utgöra såvitt angår sjukvårdsförsäkringen 0,1 % och beträffande försäkringen för tilläggsjukpenning 1 %,

allt av den lön i penningar eller naturaförmåner, som vederbörande arbetsgivare under året utgivit till arbetstagare anställda hos honom. Hänsyn skall dock ej tagas till arbetstagares lön i vad den överstiger 15.000 kronor för år. I proposition förut denna dag har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om moderskapshjälp. Enligt det i nämnda proposition framlagda förslaget, vilket innebär bland annat att moderskapshjälpen skall utgivas av de allmänna sjukförsäkringarna och finansieras i samband med den allmänna sjukförsäkringen, skall till det nyss angivna arbetsgivarbidraget komma 0,04 % av den lönesumma, å vilken bidraget beräknas, såsom bidrag till kostnaderna för tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp. Det sammanlagda arbetsgivarbidraget kommer således vid genomförande av nämnda lagförslag att utgöra 1,14 %.

Socialförsäkringsutredningen föreslog (SOU 1952:39), att arbetsgivarnas bidrag till sjukförsäkringen skulle erläggas i samma ordning som avgifterna till yrkesskadeförsäkringen och samtidigt med dessa. I lagen om allmän sjukförsäkring har dock i detta hänseende endast föreskrivits, att angående debitering och uppbörd av arbetsgivarbidragen skall gälla vad Konungen med riksdagen därom förordnar (38 §).

I propositionen nr 60 har för innevarande års riksdag framlagts förslag till lag om yrkesskadeförsäkring. Den föreslagna lagen är avsedd att ersätta bland annat 1916 års olycksfallsförsäkringslag. Enligt den föreslagna lagen liksom enligt 1916 års lag skall yrkesskadeförsäkring meddelas av riksförsäkringsanstalten samt i för sådant ändamål bildade ömsesidiga försäkringsbolag. Lagförslaget innehåller i fråga om uppbörden av försäkringsavgifterna allenast den bestämmelsen, att angående debitering och uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten samt om utbetalning till anstalten av dylika avgifter bestämmer Konungen med riksdagen (41 §). En motsvarande bestämmelse finnes i 1916 års lag (19 §). Med stöd av sistnämnda stadgande har den 31 mars 1922 utfärdats en förordning angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Det föreliggande utredningsförslaget innebär i stora drag att uppbörden av de arbetsgivarbidrag och försäkringsavgifter, som avser arbetsgivare med obligatorisk försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen i riksförsäkringsanstalten, skall ske efter samma grunder som nu enligt 1922 års förordning tillämpas i fråga om avgifter till riksförsäkringsanstalten. Man skall sålunda alltjämt skilja på arbetsgivare som i regel sysselsätter mindre än fem årsarbetare (mindre arbetsgivare) och övriga arbetsgivare (större arbetsgivare). Bidragen och avgifterna för de mindre arbetsgivarna skall i regel upptagas tillsammans med de allmänna skatterna, under det att uppbörden i fråga om de större arbetsgivarna skall ske direkt av riksförsäkringsanstalten. Mot förslaget i ifrågavarande del synes intet vara att erinra.

Utredningsmännen har emellertid föreslagit den avvikelser från vad som nu gäller att om sådan mindre arbetsgivare som nyss sagts har att i bidrag och avgift erlägga minst 500 kronor för ett år och om summan för nästföregående år ej understigit detta belopp, bestämmelserna om större arbetsgivare skall vara tillämpliga å honom. Vid remissbehandlingen har skilda uppfattningar kommit till uttryck rörande detta förslag. Det bör enligt min mening observeras, att de ifrågakommande arbetsgivarna regelmässigt torde vara rörelseidkare, varför samstämmighet mellan den preliminära och den slutliga skatten ofta icke torde föreligga. Bestämmelsen skulle medföra ökat behov av debiteringspersonal hos riksförsäkringsanstalten. Med hänsyn till vad nu sagts och då en icke nödvändig komplicerad av bestämmelserna synes böra undvikas, anser jag att den föreslagna bestämmelsen inte bör införas. Någon anledning att ändra gränsen mellan större och mindre arbetsgivare från fem till tre arbetstagare synes mig icke föreligga. Ej heller anser jag ett av organisationsnämnden framställt förslag, att avgifter understigande 5 kronor icke skall debiteras, böra realiseras för närvarande.

Enligt utredningsmännens förslag skall debiteringen av de mindre arbetsgivarnas avgifter fortfarande grundas på s. k. arbetsgivarförteckningar, upprättade av de lokala skattemyndigheterna på grundval av uppgifter lämnade vid mantalsskrivningen. Utredningsmännen har framhållit, att dessa uppgifter icke är så tillförlitliga som vore önskvärdt, och har diskuterat olika möjligheter att förbättra kontrollen. De har ansett, att en ingående utredning fordras för att man skall kunna bedöma huruvida en kontroll i samband med taxeringarna skulle bli lönande.

I remissyttrandena har behovet av en utredning allmänt vitsordats och olika möjligheter att förenkla debiteringen och förbättra kontrollen har diskuterats. Bl. a. har organisationsnämnden ansett det böra övervägas om icke de uppgifter till ledning för debiteringen, som skall lämnas av arbetsgivarna, borde ingivas till de allmänna sjukkassorna, därvid icke heller borde bortses från möjligheten att i vissa fall decentralisera avgiftsuträkningen till vederbörande centralsjukkassa.

För egen del anser jag att alla möjligheter bör utnyttjas att förenkla systemet för uppbörd av förevarande bidrag och avgifter. Emellertid vill det synas som om mera betydande omläggningar av hittills tillämpade arbetsrutiner borde i möjlig mån undvikas i fråga om den första tiden efter genomförandet av sjuk- och yrkesskadeförsäkringsreformerna. Härtill kommer att utformningen av den centrala administrationen av försäkringarna ännu icke är fastställd av statsmakterna samt att, även sedan så skett, erfarenheterna kan motivera omläggningar i olika avseenden. Jag anser mig därför i nuvarande läge böra godtaga huvudprinciperna i utredningsförslaget. Sedan förhållandena på förevarande område blivit lättare

att överblicka, kan dock bli behövt att ompröva frågan, varvid organisationsnämndens uppslag rörande viss decentralisering av avgiftsuträkningen synes böra närmare prövas.

Frågan om kontrollen av att riktiga uppgifter från arbetsgivarnas sida ligger till grund för påföringen av bidrag och avgifter är otvivelaktigt förtjänt av stor uppmärksamhet. Det är tydligt att kontrollfrågan nära sammanhänger med frågan om den tid, då arbetsgivare skall lämna sina uppgifter, och det sätt, varpå detta sker. En anknytning till avgivandet av inkomstdeklarationerna torde ur kontrollsynpunkt innebära avsevärda fördelar men medför, vid den föreslagna organisationen av uppbördsförfarandet, en icke godtagbar förskjutning framåt i tiden av uppbörden. Kontrollfrågan sammanhänger även med frågorna om arbetsgivarnas anmälningar av inträffade olycksfall och om yrkesskadestatistikens utformning, vilka frågor för närvarande utredes av en inom socialdepartementet tillkallad utredningsman. I några remissyttranden har rests starka invändningar mot tanken att taxeringsnämnderna skulle kunna medverka vid kontrollen.

Det torde enligt min mening inte kunna undvikas att med ståndpunkts-tagande till frågan om kontrollens utformning får anstå till dess vissa nu svävande frågor vunnit sin lösning och erfarenhet vunnits rörande behovet av kontroll i olika avseenden. Jag förutsätter att riksförsäkringsanstalten med uppmärksamhet följer utvecklingen i förevarande avseende och tillser att de kontrollmöjligheter som står till buds i möjlig mån utnyttjas. Vad nu sagts gäller även kontrollen av de större arbetsgivarna.

Vad i utredningsförslaget anförts angående en summarisk beräkning och uppdelning av de belopp, som skall påföras mindre arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten, har under remissbehandlingen berörts av riksräkenskapsverket, som framfört vissa önskemål ur redovisningssynpunkt. Det skisserade förfarandet synes mig böra komma till användning, därvid dock de av riksräkenskapsverket framställda önskemålen bör tillgodoses.

Enligt utredningsförslaget skulle en mindre arbetsgivares bidrag till sjukförsäkringen slås samman med hans avgift för yrkesskadeförsäkringen till ett belopp. Jag förordar — med viss avvikelse från utredningsförslaget — att för detta belopp skall som uppbördsteknisk term användas uttrycket arbetsgivaravgift.

Av vad förut anförts torde framgå, att jag i nuvarande läge anser att gällande system i fråga om mindre arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten bör bibehållas tills vidare. Anledning att införa bestämmelser som medför att arbetsgivaravgifter från dessa arbetsgivare kommer att inflyta ett år senare än för närvarande föreligger enligt min mening inte. Övervägande skäl synes mig vidare tala för att man bibehåller nu gällande senaste tidpunkter för överlämnande till riksförsäkringsanstalten av ar-

betsgivarförteckningarna. I fråga om de nu avsedda arbetsgivarna överensstämmer departementsförslaget, bortsett från vissa i huvudsak redaktionella ändringar, med utredningsmännens förslag. Det av Föreningen Sveriges kronokamrerare framställda önskemålet om en justering av den till stad med egen uppbördsförvaltning utgående ersättningen för upprättandet av arbetsgivarförteckning torde få upptagas i annat sammanhang.

I fråga om de större arbetsgivarna med försäkring i riksförsäkringsanstalten har utredningsmännen diskuterat frågan om anstånd med inbetalningen och om uppdelning av avgiften på flera betalningstillfällen. Redan det praktiserade debiteringsförfarandet med provisorisk påföring under det år avgiften avser och definitiv reglering nästföljande år samtidigt med provisorisk debitering för det året innebär ett slags anstånd. Eftersom debiteringsarbetet pågår året runt, får dessutom en del arbetsgivare erlægga avgiften i början, andra först i slutet av året. Jag har ingenting att erinra mot att denna metod användes även i fortsättningen. Systemet med provisorisk debitering bör emellertid enligt min mening komma till uttryck i författningstexten.

Särskilt när det gäller större belopp, kan det vara motiverat att riksförsäkringsanstalten redan vid påföringen bestämmer, att inbetalningen får uppdelas på flera betalningstillfällen. Jag har ingenting att erinra mot att så kan förfaras även i fortsättningen. Med hänsyn till att — såsom nyss nämndes — debiteringen i vissa fall sker i slutet av året, bör uppdelningen även av en provisorisk avgift kunna få ske så, att någon eller några betalningsterminer förläggs till påföljande år. Något visst lägsta gränobelopp för att uppdelning skall få beviljas torde inte böra föreskrivas. Riksförsäkringsanstalten torde kunna anförtros att bestämma den saken själv med hänsyn till de särskilda omständigheter, som kan föreligga beträffande den enskilde arbetsgivaren.

Även anstånd med inbetalning av påfört belopp bör kunna beviljas. Huvudregeln synes böra vara den nuvarande i fråga om inbetalning till riksförsäkringsanstaltens postgirokonto, nämligen att inbetalningen skall ske senast inom fyra veckor efter det arbetsgivaren mottagit uppgift från anstalten om avgiftens belopp m. m. Skulle riksförsäkringsanstalten finna särskilda skäl föreligga, bör anstalten ha rätt att medgiva anstånd helt eller delvis med inbetalningen. När det gäller definitivt påfört belopp, synes dock möjligheten att bevilja anstånd böra begränsas till fyra månader.

Eftersom arbetsgivaren skall till riksförsäkringsanstalten inbetala såväl arbetsgivaravgift för yrkesskadeförsäkringen som arbetsgivarbidrag för sjukförsäkringen, erfordras regler om vad varje inbetalt belopp avser för den händelse uppdelning på flera betalningsterminer eller anstånd medgivits eller för litet belopp inbetalats. Härutinnan synes böra gälla att varje

inbetalt belopp skall anses omfatta såväl avgift som bidrag och fördelas proportionellt dem emellan.

Beträffande de större arbetsgivarna har jag i övrigt intet att erinra i sak mot utredningsmännens förslag; dock ansluter jag mig till riksförsäkringsanstaltens förslag att förlänga respittiden från två till fyra veckor, innan restantieförteckningarna insändes till länsstyrelserna för indrivning.

C. Övriga frågor.

Utredningsmännen. Såsom förut nämnts skall *byggnadsforskningsavgift* påföras av riksförsäkringsanstalten. Om dylik avgift skall i tillämpliga delar gälla vad som är stadgat i UOL. I fråga om byggnadsforskningsavgift, som pålægges arbetsgivare, för vilken försäkring icke är gällande i anstalten, skall iakttagas vad i UOL stadgats rörande avgift, som uttages från arbetsgivare vilken i regel sysselsätter minst fem arbetare.

Utredningsmännen föreslår, att i övergångsbestämmelse till den av dem föreslagna förordningen angående uppbörd av arbetsgivaravgifter för vissa försäkringar m. m. borde stadgas att om i lag eller förordning förekomme hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i den nya förordningen, hänvisningen i stället skulle gälla den bestämmelsen. I stället för UOL:s stadganden om debitering och uppbörd av olycksfallsförsäkringsavgifter skulle därigenom den nya förordningens motsvarande bestämmelser komma att gälla även byggnadsforskningsavgifter.

Utredningsmännen föreslår vidare att om arbetsgivare hade att samtidigt erlägga arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift, dessa borde påföras i en gemensam post, då avgifterna skulle erläggas i samband med den allmänna skatteuppbörden. Beträffande det fall att avgifterna gällde större eller därmed likställda arbetsgivare, syntes riksförsäkringsanstalten höra bestämma om avgifterna skulle påföras i en gemensam post.

Beträffande *redovisning av arbetsgivarbidrag, vilka påförts såsom arbetsgivaravgift*, erinrar utredningsmännen att centralsjukkassorna jämlikt 39 § andra stycket sjukförsäkringslagen ägde av statsverket erhålla förskott å de arbetsgivarbidrag, som komme att debiteras för visst kalenderår. Utredningsmännen hade utgått från den budgettekniska förutsättningen, att förskotten komme att utbetalas från en särskild förskottstitel. Denna förskottstitel antoges böra tillgodoföras influtna arbetsgivarbidrag, i den mån dessa ej enligt Kungl. Maj:ts bestämmande skulle fonderas. Förskottstiteln borde därjämte tillgodoföras arbetsgivarbidrag, vilka påförts såsom arbetsgivaravgift och vilka riksförsäkringsanstalten tillgodogjort sig från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten. Om bidragsbeloppen borde tillsynsmyndigheten för den allmänna sjukförsäkringen underrättas.

I fråga om *uppbörd av arbetsgivarbidrag till sjukförsäkringen från delägare i ömsesidiga försäkringsbolag* anför utredningsmännen, att dessa bo-

lag — under förutsättning att de ägde rätt att meddela obligatorisk försäkring jämlikt yrkesskadeförsäkringslagen — borde åläggas att svara för uppbörd av arbetsgivarbidrag jämlikt sjukförsäkringslagen beträffande arbetsgivare, som vore delägare i bolagen. Bolagens skyldigheter härvidlag kunde regleras antingen i detalj eller genom att endast vissa huvudgrunder fastställdes. Såsom skäl för det första alternativet kunde åberopas, att arbetsgivarbidragen utgjorde offentliga medel, vilkas uppbärande borde äga rum i former, likvärdiga dem som skulle gälla för uppbörden genom riksförsäkringsanstalten. Emellertid syntes en detaljreglering av det förfarande, som bolagen borde tillämpa, innebära ett alltför stort intrång i deras frihet att själva ordna sina angelägenheter. Rimlig anledning förutsätta att bolagen inte skulle komma att handha hithörande göromål på ett tillfredsställande sätt, funnes för övrigt ej. Utredningsmännen begränsade sig på grund härav till att föreslå endast vissa huvudstadganden.

Möjlighet till kontroll syntes emellertid böra finnas. Skyldigheten att påföra arbetsgivarbidrag och att vederbörligen inleverera till bolagen influtna bidrag borde sålunda övervakas. Det syntes naturligt att denna övervakning borde verkställas av tillsynsmyndigheten för den allmänna sjukförsäkringen. Därest riksförsäkringsanstalten skulle för framtiden bibehållas som tillsynsmyndighet, kunde det ur principiell synpunkt förefalla vara en mindre tilltalande ordning, att anstalten såsom en med bolagen konkurrerande försäkringsinrättning skulle öva viss kontroll över dessa. Emellertid avsåge kontrollen inte bolagens ställning som försäkringsgivare. Då härjämte annan för denna uppgift lämpad myndighet än tillsynsmyndigheten inte torde finnas att tillgå, borde enligt utredningsmännens mening något undantag icke stadgas, om riksförsäkringsanstalten komme att få fullgöra funktionen som tillsynsmyndighet.

Enligt utredningsmännens förslag skulle bolagen inleverera till dem influtna arbetsgivarbidrag till statsverket. Rörande icke influtna arbetsgivarbidrag borde varje bolag månadsvis uppgöra förteckning, som översändes till riksförsäkringsanstalten. Anstalten skulle kräva arbetsgivarna på oguldnade bidrag och, om betalning ej heller skedde efter framställt sådant krav, överlämna ärendet till vederbörande länsstyrelse för indrivning.

Utredningsmännen har lagt fram förslag rörande *ordningen för bestående av på staten ankommande arbetsgivarbidrag*. Redogörelse för förslaget i denna del har lämnats av chefen för socialdepartementet vid anmälan förut denna dag av proposition angående vissa anslag för budgetåret 1954/55 under femte huvudtiteln.

Utredningsmännen anför att för debitering och uppbörd av avgifter till en sådan *frivillig försäkring jämlikt yrkesskadeförsäkringslagen*, som kunde komma att i riksförsäkringsanstalten meddelas arbetsgivare för de hos honom anställda arbetstagarna, av praktiska skäl samma regler borde

tillämpas som för den obligatoriska försäkringen. Om av riksförsäkringsanstalten meddelad frivillig försäkring ej ägde samband med arbetsgivarförhållande, borde inbetalning av avgiften ske direkt till anstalten. Vid frivillig försäkring, meddelad enskild person för egen del, syntes sådan skriftlig uppgift, som eljest skulle utsändas av riksförsäkringsanstalten före inbetalningen, icke behöva ifrågakomma. Det vore i regel tillfyllest, om försäkringstagaren tillsändes ett postgiroinbetalningskort med erforderliga upplysningar på samma sätt som beträffande premier för exempelvis liv- eller brandförsäkringar. Särskilda författningsbestämmelser härom torde dock inte behövas. Det syntes tillräckligt med ett stadgande att avgift för ifrågavarande slag av frivillig försäkring, som meddelats av riksförsäkringsanstalten, skulle uppbäras i den ordning anstalten bestämde.

Enligt UOL meddelade Konungen de närmare föreskrifter utöver förordningens innehåll, som erfordrades för bestämmandet av tid och sätt för avgifternas erläggande. Möjlighet att meddela tillämpningsbestämmelser till den nya förordningen syntes enligt utredningsmännen böra bibehållas, dock utan begränsning till att avse enbart tiden och sättet för avgifternas erläggande; behov av dylika bestämmelser kunde uppkomma i andra än i nyssnämnda hänseenden.

Den nya förordningen borde träda i kraft samtidigt med sjukförsäkringslagen och den blivande yrkesskadeförsäkringslagen, d. v. s. den 1 januari 1955. Från samma dag borde UOL upphöra att gälla. Då hinder av teknisk natur ej förelåge att efter utgången av år 1954 tillämpa den nya förordningens bestämmelser för uppbörd av olycksfallsförsäkringsavgifter, som debiterats enligt UOL, eller för debitering av retroaktivt utgående dylika avgifter, syntes något undantag från den nya förordningens giltighet ej vara erforderligt. Däremot vore det lämpligt att ange i en övergångsbestämmelse, att den nya förordningen vore tillämplig även i nyssnämnda fall.

Jämlikt 17 kap. 12 § handelsbalken föreligger för närvarande *förmånsrätt* för av statsverket förskjutna försäkrings- och tilläggsavgifter enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. Utredningsmännen finner det naturligt att motsvarande förmånsrätt borde gälla av statsverket förskjutna avgifter till yrkesskadeförsäkringen. Frågan huruvida samma förmånsrätt borde stadgas för arbetsgivarbidragen, vilka likaledes förskötes av statsverket i den mån bidragen ej inbetalades direkt till riksförsäkringsanstalten eller till ömsesidigt försäkringsbolag, syntes böra bli föremål för övervägande i särskild ordning. Detsamma gällde frågan om förmånsrätt för byggnadsforskningsavgifter.

Remissyttrandena. Beträffande utredningsmännens förslag att uppbördsförordningen skulle kompletteras med en bestämmelse om att arbets-

givaravgift och byggnadsforskningsavgift borde påföras i en gemensam post, då avgifterna skulle erläggas i samband med den allmänna skatteuppbörden, erinrar *riksförsäkringsanstalten* om att anstalten tidigare påyrkat att byggnadsforskningsavgift, som skulle erläggas i samband med skatteuppbörden, måtte uppföras under särskild rubrik å debetsedeln. Om detta ej kunde ske, vore det oundgängligen nödvändigt att å debetsedeln på något sätt angiva, när byggnadsforskningsavgift inginge i det under rubriken »olycksfallsförsäkringsavgift» upptagna beloppet. Detta syntes t. ex. kunna ske genom att den lokala skattemyndigheten i förekommande fall invid ordet »olycksfallsförsäkringsavgift» med stämpel tillfogade »jämte byggnadsforskningsavgift». *Sveriges häradsarkivarförening* anser lämpligast att byggnadsforskningsavgifterna alltid borde uppbäras direkt av riks-försäkringsanstalten.

Riksförsäkringsanstalten föreslår införande av en föreskrift om att, i de fall där delägare i ömsesidigt försäkringsbolag erlade påförda yrkesskadeförsäkringsavgifter i delposter, dessa skulle anses omfatta såväl yrkesskadeförsäkringsavgift som arbetsgivarbidrag och därför borde fördelas proportionellt på nämnda avgifter och bidrag.

Enligt *riksräkenskapsverkets* mening borde de föreslagna bestämmelserna om bolagens uppbörd av arbetsgivarbidrag och om riks-försäkringsanstaltens efterföljande krav i sådana fall, då arbetsgivare icke behörigen erlagt sina bidrag, överarbetas så att klart framginge att betalning i dessa fall skulle erläggas till riks-försäkringsanstalten.

Socialförsäkringsbolagens förening föreslår att tidsfristen för tillgodoförandet av arbetsgivarbidrag samt överlämnande av förteckning över försumliga betalare skulle bestämmas till minst tre månader. I övrigt förutsätter föreningen att socialförsäkringsbolagen finge tillfälle att träffa överenskommelse med tillsynsmyndigheten angående den närmare utformningen av förfarandet vid bolagens uppbörd och inbetalning av arbetsgivarbidragen.

I anledning slutligen av utredningsmännens uttalande, att frågan om förmånsrätt enligt 17 kap. 12 § handelsbalken för arbetsgivarbidrag och byggnadsforskningsavgifter borde bli föremål för övervägande i särskild ordning, hemställer *Socialförsäkringsbolagens förening*, att i samband med blivande utredning frågan om sådan förmånsrätt för socialförsäkringsbolags fordran på ogulden yrkesskadeförsäkringsavgift upptoges till behandling och att dessa avgifter gäves samma förmånsrätt.

Departementschefen. I fråga om byggnadsforskningsavgifterna har jag intet att erinra mot utredningsmännens förslag. Dessa avgifter skall alltså även i fortsättningen debiteras och uppbäras av riks-försäkringsanstalten även såvitt avser arbetsgivare, som är delägare i socialförsäkringsbolag. Med det av utredningsmännen föreslagna stadgandet i övergångsbestämme-

serna till den nya avgiftsuppbördsförordningen synes man kunna undgå att vidtaga ändringar även i förordningen angående byggnadsforskningsavgift.

Arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift bör av uppbördstekniska skäl upptagas på debetsedeln i en gemensam post. Uppbördsförordningens 27 § föreslås därför kompletterad med en bestämmelse på denna punkt. Den av riksförsäkringsanstalten föreslagna påstämplingen på debetsedeln angående byggnadsforskningsavgift är jag icke beredd att nu förorda. Befinnes det erforderligt att på särskilt sätt bringa till arbetsgivarnas kännedom att denna avgift inräknats i den debiterade arbetsgivaravgiften, kan bestämmelser härom meddelas i administrativ ordning. I senare sammanhang torde få övervägas den lämpligaste formen för åtgärden.

Utredningsmännen har utgått ifrån att de förskott å arbetsgivarbidrag, till vilka sjukkassorna enligt 39 § andra stycket sjukförsäkringslagen är berättigade, skall utbetalas från en särskild förskottstitel. Kungl. Maj:t har förut denna dag på förslag av chefen för socialdepartementet hemställt om riksdagens medgivande att ifrågavarande förskott skall bestridas från riksstatsens inkomsttitel Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (prop. nr 167). De föreskrifter som erfordras angående regleringen av lämnade förskott m. m. torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Av bland annat administrativa skäl torde det vara motiverat att statsverket gentemot riksförsäkringsanstalten svarar för erläggandet av de arbetsgivarbidrag och obligatoriska yrkesskadeförsäkringsavgifter som påföres av riksförsäkringsanstalten; så är för närvarande fallet i fråga om de av anstalten påförda olycksfallsförsäkringsavgifterna. Det torde emellertid, särskilt med den utformning av den frivilliga yrkesskadeförsäkringen som föreslagits, icke vara påkallat att staten ansvarar även för erläggandet av frivilliga yrkesskadeförsäkringsavgifter hos riksförsäkringsanstalten. Ur principiell synpunkt synes en sådan anordning inte vara tilltalande. Jag föreslår därför att statsansvaret inte skall omfatta frivilliga avgifter. Vid sådant förhållande saknas enligt min mening anledning att i den nya förordningen taga in närmare bestämmelser om avgift för frivillig försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen. Övergångsvis erfordras dock en särskild bestämmelse om frivillig försäkring. Såvitt avser sådan försäkring enligt olycksfallsförsäkringslagen torde nämligen de hittillsvarande bestämmelserna alltjämt böra äga tillämpning.

Utredningsförslaget innebär att de arbetsgivarbidrag för sjukförsäkringen, som åvilar delägarna i de ömsesidiga bolagen, skall uppbäras av dessa bolag samtidigt med yrkesskadeförsäkringsavgifterna. Det föreslås vidare att staten skall svara för att de nu förevarande arbetsgivarbidragen kommer sjukförsäkringen till godo i den mån bidragen inte erlägges till bolagen. Detta torde förutsätta att riksförsäkringsanstalten — därest denna alltjämt blir tillsynsmyndighet för sjukförsäkringen — erhåller befogenhet att i erforderlig mån kontrollera bolagens uppbörd, vilket med hänsyn till konkurrens-

förhållandet ej är helt tilltalande. Då det vidare torde kunna förutsättas att restantierna inom bolagen blir förhållandevis obetydliga — bolagen har i motsats till riksförsäkringsanstalten möjlighet att själva välja sina försäkringstagare — kunde måhända övervägas att ålägga bolagen skyldighet att inleverera arbetsgivarbidrag belöpande å den avlöningssumma, som skall ligga till grund för debiteringen, oavsett om bidragen erlagts eller ej. Jag anser det emellertid inte vara lämpligt att pålägga bolagen förutom själva uppbördsarbetet ett ekonomiskt ansvar för att bidragen skall inbetalas. Jag biträder sålunda utredningsförslaget i denna del.

I detta sammanhang torde böra framhållas vikten av att beräkningen av de avlöningssummor, som skall ligga till grund för debiteringen av arbetsgivarbidrag, sker på samma sätt i samtliga försäkringsinrättningar. Därvid bör iakttagas bland annat att semesterlön och semesterersättning medräknas i lönebeloppen.

Såsom utredningsmännen anfört torde någon detaljreglering av förfarandet beträffande debitering och uppbörd av arbetsgivarbidrag från socialförsäkringsbolagens delägare icke böra komma i fråga. Utredningsmännens förslag har av mig godtagits med vissa sakliga och redaktionella ändringar. Sålunda har de föreslagna bestämmelserna kompletterats med föreskrift om vad varje inbetalt belopp avser, därest uppdelning på flera betalningsterminer eller anstånd medgivits eller för litet belopp inbetalats. Samma föreskrift på denna punkt som för riksförsäkringsanstaltens större arbetsgivare har intagits i departementsförslaget. Influtna arbetsgivarbidrag bör månadsvis inbetalas och redovisas till riksförsäkringsanstalten. Något särskilt stadgande för det fall att riksförsäkringsanstalten inte längre skall vara tillsynsmyndighet för sjukförsäkringen torde inte böra nu intagas i förordningen. Med anledning av vad Socialförsäkringsbolagens förening anfört förordar jag förlängning med en månad av den tid, inom vilken bolagen skall sända restantieförteckning till riksförsäkringsanstalten. I sådan förteckning upptaget belopp, som riksförsäkringsanstalten utkräver, bör givetvis inbetalas till anstalten. Förslaget har förtydligats på denna punkt. I de fall då betalning ej heller sker efter krav från riksförsäkringsanstalten, skall enligt förslaget förfaras på samma sätt som beträffande anstaltens egna större arbetsgivare. Den av utredningsmännen föreslagna hänvisningsbestämmelsen synes därvid böra kompletteras med en hänvisning även till stadgandet att riksförsäkringsanstalten vid översändande till länsstyrelse av restantieförteckningen för anstaltens egna arbetsgivare äger från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten tillgodogöra sig i förteckningen antecknade belopp.

Vad slutligen angår frågan om utredning rörande förmånsrätt jämlikt 17 kap. 12 § handelsbalken för av staten förskjutna arbetsgivarbidrag och avgifter har Socialförsäkringsbolagens förening hemställt att vid en sådan utredning även skall upptagas frågan om förmånsrätt för socialförsäkrings-

bolags fordran på ogulden yrkesskadeförsäkringsavgift. De berörda för-
månsrättsfrågorna är av sådan beskaffenhet att de inte kan lösas i föreva-
rande sammanhang. Med en lösning torde därför få anstå till dess frågorna
kunnat i vederbörlig ordning närmare utredas.

IV. Ändringar i uppborðsförfarandet, föranledda av fastighets- beskattningens omläggning.

Inledning. Vid 1953 års riksdag beslöts att fastighetsskatten skulle upp-
höra som självständig skatteform och i stället inarbetas i den kommunala
inkomstskatten. I enlighet härmed skall sålunda för fastighet, som året näst
före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till 4 procent
av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages
inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom till kommunal in-
komstskatt skattepliktig inkomst för fastighetens ägare eller därmed lik-
ställd innehavare.

I samband med fastighetsbeskattningens omläggning ändrades även grun-
derna för skyldigheten att erlægga skogsvårdsavgift. Tidigare gällande
regel att skogsvårdsavgiften i sin helhet påfördes den, som vid fastighets-
taxeringsårets ingång ägde fastigheten, utbyttes mot en bestämmelse av
innebörd att dylik avgift skall erläggas i förhållande till den tid under
beskattningsåret som vederbörande innehaft fastigheten. Skyldig att erlægga
skogsvårdsavgift är således i fortsättningen den, för vilken vid taxeringen
till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garanti-
belopp för jordbruksfastighet som vid fastighetstaxering åsatts särskilda
värden för skogsmark och växande skog. Avgiften utgår med högst 1½ pro-
mille av summan utav de värden å skogsmark och växande skog, som legat
till grund för beräkningen av garantibeloppet.

I den proposition, nr 186/1953, som låg till grund för riksdagens beslut
om fastighetsbeskattningen, framhöll jag, att den kommunala inkomstskat-
ten å garantibelopp för fastighet borde i princip erläggas preliminärt.
Vidare anförde jag bland annat att ett genomförande av förslaget nödvän-
diggjorde åtskilliga ändringar av i huvudsak teknisk natur i taxerings- och
uppborðsförfattningarna. Förslag till sådana ändringar syntes, därest be-
slut fattades om fastighetsbeskattningens omläggning, få underställas 1954
års riksdag. Därjämte uttalade jag att skogsvårdsavgiften, som dittills upp-
burits i samband med fastighetsskatten, i fortsättningen borde upptagas å
debetsedeln för slutlig skatt. Beträffande annuiter å avdikningslån och å
förskott för avlösning av frälseräntor, vilka likaledes uppburits i samband
med fastighetsskatten, finge undersökas vilket som ur olika synpunkter

ställde sig fördelaktigast antingen att uppbära annuiteterna tillsammans med den statliga och kommunala inkomstskatten eller att låta länsstyrelserna taga hand om denna uppbörd.

I avseende å ikraftträdandet av nya bestämmelser gäller i korthet följande.

Kommunal inkomstskatt å garantibelopp för fastighet ingår för första gången i den slutliga skatt som debiteras på grund av 1956 års taxering. Fastighetsskatt debiteras sista gången på grund av 1954 års fastighetstaxering. — Skogsvårdsavgift debiteras i vanlig ordning år 1954. Fr. o. m. år 1955 måste debiteringen ske i annan ordning; avgiften skall dock påföras den som den 1 januari 1955 ägde fastigheten i fråga. Fr. o. m. år 1956 skall avgiften debiteras den eller dem som under närmast föregående år varit ägare av fastigheten. Annuiteter debiteras i vanlig ordning år 1954 samt på nytt sätt fr. o. m. år 1955.

Departementspromemorian. Såsom inledningsvis omnämnts har inom finansdepartementets rättsavdelning utarbetats en promemoria med förslag till ändring i uppbördsförordningen i anledning av fastighetsskattens inarbetning i den kommunala inkomstskatten.

I fråga om *skatt å garantibelopp för fastighet* erinras i promemorian om att sådan skatt komme att fr. o. m. 1956 års debitering ingå i den slutliga skatten. I fall då fastighetsägaren icke hade skattepliktig inkomst av någon förvärvskälla komme den slutliga skatten att avse blott skatt å garantibeloppet jämte i förekommande fall skogsvårdsavgifter och annuiteter.

Därefter framhålles att skatt å garantibelopp skulle i princip erläggas preliminärt. I praktiken komme det dock att i viss utsträckning bero på vederbörande fastighetsägares egna åtgärder huruvida så bleve fallet. Förhållandena gestaltade sig olika då fastigheten vore belägen i den skattskyldiges hemortskommun och då fastigheten låge i annan kommun. Beträffande det förstnämnda fallet anföres följande.

Har den skattskyldige att erlægga preliminär *A-skatt* saknas som regel möjlighet att vid utfärdandet av debetsedel å sådan skatt taga hänsyn till fastighetsinnehavet. Dock kan lokal skattemyndighet med stöd av 3 § 2 mom. uppbördsförordningen meddela särskilda föreskrifter. För att tillräcklig preliminärskatt skall i nu avsedda fall erläggas måste likväl merendels förutsättas medverkan från de skattskyldigas sida i form av begäran om förhöjt skatteavdrag eller extra inbetalning av preliminär skatt, motsvarande den av fastighetsinnehavet föranledda skatten. Av vikt är att allmänheten orienteras om innebörden av det nya systemet.

Annorlunda ställer det sig för skattskyldig som har att erlægga preliminär *B-skatt*. För den, som under år 1955 ägt en fastighet, kommer den kommunala inkomstskatten på garantibeloppet att ingå i den slutliga skatten på grund av 1956 års taxering. Enligt huvudregeln i den nya uppbördsförordningen skall den preliminära skatten för år 1957 upptagas till samma

belopp som 1956 års slutliga skatt; detta innebär att i denna preliminära skatt även ingår skatt å garantibelopp för fastigheten. Beräknas den preliminära skatten med ledning av preliminär taxering, skall givetvis även fastighetsinnehavet beaktas.

Har vid beräkning av preliminär B-skatt hänsyn tagits till att vederbörande är fastighetsägare och säljer sådan person sin fastighet under inkomståret, är det sannolikt att — åtminstone om taxeringsvärdet är relativt högt och försäljningen icke äger rum i slutet av året samt avkastningen understiger 4 procent av taxeringsvärdet — säljaren begär jämkning av skatten. Däremot är det ej säkert att köparen i motsvarande fall begär höjning av sin preliminära skatt. Lokal skattemyndighet har dock möjlighet att jämka skatten för köparen.

Låge fastigheten i annan kommun än den skattskyldiges hemortskommun, erlades skatten å garantibeloppet såsom preliminär B-skatt med belopp, vilket om preliminär taxering ej verkställts motsvarade nästföregående års slutliga skatt. Hade den skattskyldige att i sådant fall erlægga preliminär skatt även för inkomst av någon förvärvskälla i kommunen i fråga, vore det angeläget att blott en preliminärdebetsedel utfärdades.

I fråga om *skogsvårdsavgifterna och annuiteterna* erinras i promemorian om att det vid omläggningen av fastighetsbeskattningen förutsatts att skogsvårdsavgifterna skulle uppbäras tillsammans med den slutliga skatten. I fråga om annuiteterna hade vid samma tillfälle uttalats att det finge undersökas, huruvida annuiteterna borde uppbäras tillsammans med inkomstskatten eller direkt av länsstyrelserna.

Beträffande sistnämnda spörsmål framhålles, att det skulle innebära en viss lättnad för de lokala skattemyndigheterna att slippa debiteringen av annuiteter. Några påvisbara kostnadsbesparingar för deras del torde dock därigenom knappast uppkomma. I vart fall måste dessa besparingar med nödvändighet bli mindre än den kostnadsökning som skulle uppkomma, om debiteringen och uppbörden skedde genom exempelvis länsstyrelsernas försorg (portokostnader för utsändande av anmaningar att inbetala beloppen och för postal behandling i samband med inbetalningen, redovisningskostnader m. m.). Annuiteterna syntes därför böra liksom skogsvårdsavgifterna upptagas å debetsedeln för slutlig skatt.

Såväl skogsvårdsavgifterna som annuiteterna syntes kunna debiteras direkt i debiteringslängderna för slutlig skatt. Vid debiteringen av slutlig skatt enligt 1955 års taxering kunde skogsvårdsavgifterna påföras med ledning av 1954 och 1955 års fastighetslängder, eftersom 1955 års skogsvårdsavgifter skulle erläggas av dem som ägde respektive fastigheter den 1 januari 1955. Efter år 1955 borde emellertid till grund för debiteringen av skogsvårdsavgifterna ligga av taxeringsnämndens ordförande i särskild kolumn i inkomstlängden infört »underlag för beräkning av skogsvårdsavgift». Detta underlag borde även antecknas i särskild ruta på självdeklarationens sista sida.

Vissa skäl kunde enligt promemorian anföras för att åtminstone skogs-vårdsavgifterna erlades preliminärt. Sålunda vore dessa avgifter i stort sett desamma år från år. Å andra sidan skulle vissa svårigheter uppstå vid en sådan anordning. Bland annat måste hänsyn tagas till de särskilda för-månsrättsbestämmelserna, varjämte bleve nödvändigt att, i motsats till vad nu vore fallet, riksdagen fastställde promilletalet för avgiftsberäkningen redan under året före inkomståret. Lämpligast syntes därför vara att såväl skogsvårdsavgifterna som annuiteterna, i likhet med vad som gällde för olycksfallsförsäkringsavgifterna, i princip icke skulle erläggas preliminärt. Någon större olägenhet ur de skattskyldigas synpunkt föranleddes icke därav.

På grund av att den slutliga skatten enligt 1954 och 1955 års taxeringar icke innefattar kommunal inkomstskatt å garantibelopp för fastighet uppkommer fråga hur *preliminär B-skatt för inkomståren 1955 och 1956* skall beräknas, när den skattskyldige har fastighet och den preliminära skatten icke grundas på preliminär taxering. Om i sådant fall B-skatten debiteras enligt huvudregeln med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige året näst före inkomståret, ingår i det debiterade beloppet icke någon skatt å garantibeloppet för fastigheten.

I promemorian framhålles att frågan kunde lösas antingen så (*alternativ I*) att det helt lades på de skattskyldiga att vidtaga sådana åtgärder att skatten å garantibelopp för fastighet bleve erlagd preliminärt eller så (*alternativ II*) att det skulle åligga de lokala skattemyndigheterna att vid debiteringen av preliminär skatt för åren 1955 och 1956 till den slutliga skatten enligt närmast föregående års taxering lägga ett belopp motsvarande vad som enligt äldre bestämmelser skulle erlagts i fastighetsskatt. Vid övervägandet av vilket alternativ som vore att föredraga finge, enligt vad därefter framhålles, hänsyn tagas bland annat å *ena sidan* till angelägenheten ur det allmännas synpunkt av att huvudparten av den preliminära skatten verkligen bleve inbetald så att ej skatten å garantibelopp för fastighet komme att i form av kvarstående skatt inflyta först i början av åren 1957 och 1958. Vidare borde också beaktas de skattskyldigas berättigade intresse att 1955 och 1956 års preliminära skatt i möjligaste mån överensstämde med 1956 respektive 1957 års slutliga skatt; eljest komme fastighetsägarna att under åren 1957 och 1958 få erlägga dubbel skatt på garantibelopp för fastighet, nämligen dels som kvarstående skatt enligt 1955 och 1956 års taxeringar och dels som preliminär skatt för inkomståren i fråga, i vartdera fallet med belopp som till storleken motsvarade den tidigare fastighetsskatten för ett år. Å *andra sidan* måste hänsyn tagas till det merarbete som komme att åsamkas de lokala skattemyndigheterna, därest de skulle förfara enligt alternativ II.

Valdes alternativ I behövde de lokala skattemyndigheterna ej på eget

initiativ vidtaga särskilda åtgärder i anledning av de skattskyldigas fastighetsinnehav. Ansvar för att skatten bleve erlagd preliminärt komme att helt ligga på de skattskyldiga. Genom lämpliga anvisningar, utsända tillsammans med 1954 års fastighetsdebetsedlar och möjligen även genom annan upplysningsverksamhet, kunde fastighetsägarna orienteras om innebörden av omläggningen av fastighetsbeskattningen och göras uppmärksamma på att de själva genom att t. ex. göra extra inbetalningar av preliminär skatt eller genom att avgiva preliminär självdeklaration finge sörja för att skatt å garantibelopp för fastighet bleve preliminärt erlagd. Emot en sådan ordning talade risken för att de skattskyldiga i viss utsträckning skulle underlåta att följa de utfärdade anvisningarna med påföljd att skattebeloppen komme att inflyta till statsverket först såsom kvarstående skatt. Det kunde för övrigt med visst fog sägas att, när statsmakterna beslutat denna omläggning av fastighetsbeskattningen, myndigheterna också borde tillse att icke, till olägenhet för de skattskyldiga, den bristande överensstämmelsen mellan preliminär och slutlig skatt bleve avsevärt mycket större än om någon omläggning icke skett.

Genom alternativ II skapades vissa garantier för att den preliminära skatten å garantibelopp för fastighet komme att inflyta. Vidare tillgodosåges de skattskyldigas krav på att myndigheterna å sin sida så långt möjligt vore sökte medverka till största möjliga överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt. För de lokala skattemyndigheterna medförde det emellertid ett avsevärt merarbete att undersöka i vilka fall ett belopp motsvarande fastighetsskatten borde tilläggas den slutliga skatt, som vid debiteringen av preliminär skatt för åren 1955 och 1956 skulle påföras vederbörande skattskyldiga. Merarbetet torde åtminstone inom vissa distrikt bli så stort att den lokala skattemyndighetens arbete skulle i viss mån förryckas. För att minska svårigheterna syntes därför erforderligt att åstadkomma en begränsning av antalet fall, där fastighetsinnehavet automatiskt skulle beaktas vid debiteringen av preliminär skatt. En sådan begränsning kunde erhållas därest fastigheter med ett taxeringsvärde understigande förslagsvis 100 000 kronor lämnades å sido; därigenom skulle bl. a. flertalet sommarvillor samt övriga en- och tvåfamiljsvillor ävensom åtskilliga jordbruksfastigheter falla bort. För flertalet lokala skattemyndigheter torde det icke bli särskilt betungande att undersöka vilka fastigheter med taxeringsvärde av minst 100 000 kronor, som tillhörde skattskyldiga med preliminär B-skatt, och att vid debiteringen av sådan skatt för inkomståren 1955 och 1956 beakta dylikt fastighetsinnehav. Inom en del städer, framförallt de större, kunde dock vederbörande lokala skattemyndighet förorsakas ett betydande arbete trots den ifrågasatta begränsningen.

För att ytterligare minska olägenheterna för de lokala skattemyndigheterna kunde även övervägas en sådan utformning av bestämmelserna, att den lokala skattemyndigheten ägde bortse från fall, som skulle förorsaka

särskilt besvärliga utredningar el. dyl. Sålunda borde t. ex., om en fastighet enligt fastighetslängden ägdes av flera personer men allenast en av dessa vore namngiven i längden, kunna bortses från fastighetsinnehavet.

Gjordes de antydda begränsningarna i vad som enligt alternativ II skulle ankomma på de lokala skattemyndigheterna — och dessa begränsningar syntes ofrånkomliga — innebure detta en i ifrågavarande hänseende olikartad behandling av fastighetsägarna. Det låge i sakens natur att detta understundom kunde skapa förvirring, helst som en upplysningsverksamhet riktande sig mot mindre fastighetsägare och skattskyldiga med A-skatt icke undslappes om alternativ II valdes.

Slutligen uttalas i promemorian att det syntes tveksamt vilket av ifrågavarande alternativ som vore att föredraga.

I promemorian har lämnats en *specialmotivering* till ett vid promemorian fogat förslag till de ändringar i uppbördsförordningen, som föranleddes av fastighetsskattens inarbetande i den kommunala inkomstskatten. Från specialmotiveringen torde följande få här återgivas.

Med hänsyn till de särskilda bestämmelser om förmånsrätt enligt 17 kap. 6 § handelsbalken, som gällde för skogsvårdsavgifter och annuiteter, förordades att till 3 § uppbördsförordningen skulle fogas ett nytt moment, betecknat 3 mom., av innehåll att, om den slutliga skatten delvis utgjordes av skogsvårdsavgift eller annuitet, uppkommande kvarstående skatt skulle anses i första hand belöpa å avgiften eller annuiteten; motsvarande borde gälla beträffande ogulden del av kvarstående skatt eller av sådan tillkommande skatt, vari inginge skogsvårdsavgift eller annuitet. Utgjorde exempelvis den slutliga skatten 10 000 kronor, varav 150 kronor avsåge skogsvårdsavgift och annuiteter, och hade den skattskyldige inbetalat 9 850 kronor i preliminär skatt, skulle alltså den kvarstående skatten å 150 kronor anses utgöra skogsvårdsavgift och annuiteter. Hade i nämnda exempel såsom preliminär skatt inbetalats blott 9 500 kronor och inbetalades av den kvarstående skatten å 500 kronor allenast ett belopp av 350 kronor, skulle resterande 150 kronor anses belöpa å skogsvårdsavgifter och annuiteter.

I fråga om 3 § 2 mom. uppbördsförordningen förordades bland annat en ändring av innebörd att lokal skattemyndighet skulle kunna föreskriva, att preliminär A-skatt skulle erläggas för garantibelopp för fastighet.

Till 27 § 1 mom. uppbördsförordningen hade överförts den i 29 § samma förordning intagna föreskriften att i annuitet ingående öretal skulle bortfalla vid debiteringen.

Beträffande 27 § 3 mom. uppbördsförordningen föresloges sådan ändring att skogsvårdsavgift och annuitet icke skulle inräknas i den slutliga skatten vid bedömande av om och med vilket belopp ränta å kvarstående skatt borde utgå.

För närvarande gällde enligt 48 och 49 §§ uppbördsförordningen att

skattskyldig icke kunde erhålla anstånd med erläggande av fastighetsskatt, skogsvårdsavgifter samt annuiteter för längre tid än att den i 17 kap. 6 § handelsbalken stadgade förmånsrätten kunde göras gällande. Efter den särskilda fastighetsskattens upphörande och då skogsvårdsavgifter och annuiteter i framtiden komme att såsom slutlig skatt debiteras tillsammans med statlig och kommunal inkomstskatt, skulle det förorsaka myndigheterna ett avsevärt extra arbete om särskilda anståndsregler skulle gälla beträffande ifrågavarande avgifter och annuiteter. Förevarande särbestämmelser borde därför avskaffas.

Beträffande behovet av övergångsbestämmelser framhålles att de föreslagna ändringarna vore avsedda att träda i kraft den 1 januari 1955. Äldre bestämmelser måste dock fortfarande gälla, såvitt anginge utskylder — bland annat fastighetsskatt — enligt 1954 eller tidigare års taxeringar liksom beträffande avgifter och annuiteter, som debiterades i samband med sådana utskylder.

Vidare anföres att skyldighet att utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration enligt gällande bestämmelser förelåge för bland annat skattskyldig som hade att erlægga preliminär B-skatt, därest han under året före inkomståret icke taxerats för inkomst i den kommun inom vilken sådan skatt skulle erläggas. Genom de förordade ändringarna utsträcktes nämnda skyldighet att avse även det fall att för en person uppkomme skyldighet att erlægga kommunal inkomstskatt å garantibelopp för fastighet. Enär det icke syntes lämpligt att personer, som ägde fastighet i annan kommun än hemortskommunen, skulle bli skyldiga att för inkomståren 1955 och 1956 avgiva preliminär självdeklaration i den kommun, där fastigheten låge, enbart av den anledningen att de bleve skyldiga erlægga kommunal inkomstskatt i stället för fastighetsskatt, förordades att äldre bestämmelser om skyldighet att avgiva preliminär självdeklaration och om preliminär taxering skulle gälla för inkomståren 1955 och 1956.

Remissyttrandena. De föreslagna ändringarna av uppbördsförordningen biträdades i det stora flertalet remissyttranden; endast beträffande vissa detaljfrågor har erinringar gjorts.

Beträffande beräkningen av preliminär B-skatt för inkomståren 1955 och 1956 i de fall, vederbörande är skattskyldig för garantibelopp för fastighet, råder emellertid delade meningar. Som framgår av den förut lämnade redogörelsen har i promemorian framlagts två alternativa förslag i frågan. Enligt alternativ I skulle B-skatten normalt beräknas till samma belopp som senast påförda slutliga skatt utan hänsyn till att denna icke innefattade någon skatt å garantibeloppet för fastigheten. Alternativ II innebär att B-skatten skulle för skattskyldiga, vilkas fastigheter åsatts ett taxeringsvärde å minst 100 000 kronor, debiteras med ett belopp motsvarande summan av senast påförda slutliga skatt och vad som enligt äldre bestämmelser skulle

ha erlagts i fastighetsskatt; för övriga fastighetsägare skulle B-skatten beräknas enligt alternativ I. *Alternativ I* förordas av kammarrätten, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads och Västmanlands län, Sveriges häradsskrivarförening och Föreningen Sveriges kronokamrerare. *Alternativ II* tillstyrkes av riksräkenskapsverket, länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Norrbottens län ävensom Sveriges fastighetsägareförbund. Sveriges lantbruksförbund och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund tillstyrker *alternativ II* med den ändringen att det för debiteringsförfarandet avgörande taxeringsvärdet borde vara 40 000 kronor i stället för föreslagna 100 000 kronor.

Från remissyttrandena torde följande få här återgivas.

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter huruvida icke vid fastighetsöverlåtelse jämkning av säljarens preliminära B-skatt borde verkställas ex officio, om köparen avgivit preliminär självdeklaration och på grund därav erhållit debetsedel å preliminär B-skatt innefattande kommunal inkomstskatt å den del av garantibeloppet för fastigheten, som belöpte på återstoden av året. Begärde säljaren icke jämkning av sin preliminära B-skatt och föreläge ej skyldighet för lokal skattemyndighet att ex officio vidtaga jämkning, komme skatt å garantibeloppet för fastigheten att delvis erläggas dubbelt. Denna fråga hade särskild betydelse, då B-skatten innefattade enbart skatt å garantibelopp.

I fråga om skogsvårdsavgifterna och annuiteterna finner *kammarrätten* övervägande skäl tala för att desamma borde på sätt föreslagits upptagas å debetsedeln för slutlig skatt men däremot icke uttagas preliminärt. Därest en undersökning av den praktiska betydelsen av statens förmånsrätt för annuiteter och skogsvårdsavgifter enligt 17 kap. 6 § handelsbalken skulle leda till att staten avstode från sagda förmånsrätt, kunde efter därav föranledd lagändring ånyo övervägas, om icke preliminärskattesystemet borde omfatta åtminstone skogsvårdsavgifterna.

Föreningen Sveriges kronokamrerare uttalar, att ett bibehållande av förmånsrätten för skogsvårdsavgifter och annuiteter enligt 17 kap. 6 § handelsbalken komme att i skilda avseenden medföra besvärligheter och merarbete. Sålunda komme det att krävas särskild undersökning för att klargöra, om i den kvarstående skatten inginge sådana avgifter eller annuiteter. Då skatten å garantibelopp för fastighet endast komme att vara förenad med förmånsrätt enligt 17 kap. 12 § handelsbalken, syntes det tillräckligt, om de nu ifrågavarande skattetitlarna tillerkändes förmånsrätt enligt samma lagrum. Behov av de i promemorian ifrågasatta bestämmelserna i 2 § 3 mom. uppbördsförordningen skulle vid sådant förhållande ej föreligga.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län biträder förslaget att kvarstående skatt skulle i första hand anses belöpa å skogsvårdsavgifter och annuiteter. Däremot vore länsstyrelsen tveksam, huruvida motsvarande borde

gälla jämväl ogulden del av kvarstående skatt. Om, som i det anförda exemplet förutsattes, den kvarstående skatten uppginge till 500 kronor och härav betalades 350 kronor, syntes detta belopp böra i första hand få avse skogsvårdsavgifter och annuiteter. Enligt länsstyrelsens förmenande borde den skattskyldige i varje fall i analogi med bestämmelserna i 9 kap. 5 § handelsbalken ha rätt att påfordra att betalningen skulle avse skogsvårdsavgiften och annuiteterna.

Beträffande spørsmålet hur preliminär B-skatt för inkomstären 1955 och 1956 skall beräknas, anför *länsstyrelsen i Kristianstads län*.

I promemorian ha uppställts två alternativ ifråga om förfarandet vid uttagandet av skatt å garantibelopp för fastighet under inkomstären 1955 och 1956 beträffande skattskyldiga, som ha att erlægga preliminär B-skatt. I princip bör givetvis eftersträvas, att skatt å garantibelopp liksom övrig skatt erlägges preliminärt. Svårigheterna att bringa det dit hän, att skatt å garantibelopp under övergångsåren icke kommer att inflyta först i form av kvarstående skatt äro utan tvivel betydliga. Promemorians alternativ I innebär, att initiativet till åtgärder för skattens preliminära inbetalning praktiskt taget överlåtes till de skattskyldiga själva. Detta kan möjligen förefalla i viss mån mindre tilltalande ur flera synpunkter. Men det andra alternativet, som uppställts i promemorian, synes enligt länsstyrelsens mening icke erbjuda några egentliga fördelar framför alternativ I. Den olikartade behandlingen av fastighetsägarna, som alternativ II innebär, synes framför allt betänklig. Redan i promemorian uttalas ju också, att den i alternativ II föreslagna metoden — med begränsning av antalet fall, där fastighetsinnehavet automatiskt skulle beaktas vid debiteringen av preliminär skatt — understundom kan skapa förvirring. Vidare är att taga i betraktande, att man har att räkna med att just de skattskyldiga, det här är fråga om — d. v. s. ett relativt ringa antal sådana, vilka ha att erlægga B-skatt — äro att hänföra till den kategori, som i största utsträckning av andra skäl avlämna preliminär självdeklaration. När det gäller de skattskyldiga med preliminär B-skatt måste man jämväl beakta det förhållandet, att inkomsterna kunna skifta avsevärt från år till år, vilka förändringar vederbörande skattskyldiga i allmänhet icke anmäla till den lokala skattemyndigheten. Att under sådana omständigheter påkalla särskilda åtgärder för preliminärt uttag av skatt å garantibelopp för fastighet synes ej motiverat. Lokal skattemyndighet har enligt bestämmelserna i sista stycket av 13 § uppbördsförordningen möjligheter att, därest särskilda omständigheter föranleda därtill, beräkna preliminär B-skatt till högre belopp än som följer av första stycket i nyssnämnda paragraf. Motsvarande möjligheter föreligga jämligt 3 § 2 mom. uppbördsförordningen beträffande skattskyldiga med preliminär A-skatt. Även om ett tilläpande av alternativ II möjligen, särskilt i de större städerna, skulle kunna tänkas åtskilligt bidra till att principen om skattens uttagande preliminärt bleve hävdad, torde det ändock kunna starkt ifrågasättas, om förslaget ifråga bör förordas. Alternativ II kommer ju icke heller att befria myndigheterna från att bedriva en intensiv upplysningsverksamhet. Och det merarbete, som skulle förorsakas de lokala skattemyndigheterna vid tillämpningen av de i nyssnämnda alternativ föreslagna undersökningarna, torde måhända icke motsvara det resultat, som kan vinnas.

För de två övergångsår, det är fråga om, torde man, enligt länsstyrelsens mening, kunna tillämpa det tillvägagångssätt, som föreslagits i promemorians alternativ I, trots dess brister. Länsstyrelsen får alltså för sin del förorda det sistnämnda alternativet.

Liknande uttalanden göres av *överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms och Västmanlands län, Sveriges häradskrivarförening och Föreningen Sveriges kronokamrerare.*

Statens organisationsnämnd förordar alternativ I med hänsyn till det merarbete som eljest skulle åsamkas de lokala skattemyndigheterna. I detta sammanhang borde även beaktas de nya arbetsuppgifter, som fr. o. m. år 1955 komme att påläggas myndigheterna genom sjukförsäkringslagens ikraftträdande.

Överståthållarämbetet, som enligt vad förut nämnts även förordat alternativ I, framhåller att ett genomförande av detta alternativ skulle i många fall kunna leda till att de skattskyldiga påfördes, förutom kvarstående skatt, jämväl ränta å skatten enligt 27 § 3 mom. uppbördsförordningen. I den mån räntan berodde av underlåtenhet att under övergångsåren erlægga kommunal inkomstskatt å garantibelopp för fastighet, syntes det med hänsyn till de särskilda förhållanden, som vore rådande i här avsedda fall, måhända skäligt att räntebefrielse enligt 85 § 2 mom. samma förordning kunde komma i fråga.

Sveriges fastighetsägareförbund understryker det i promemorian gjorda uttalandet att det vore ett de skattskyldigas berättigade intresse att 1955 och 1956 års preliminära skatt i möjligaste mån överensstämde med 1956 respektive 1957 års slutliga skatt. Med hänsyn till den utomordentligt hårda skattebelastningen vore av största betydelse att undvika en ordning, enligt vilken fastighetsägarna under åren 1957 och 1958 skulle ha att erlægga dubbel skatt på garantibelopp för fastighet, nämligen dels kvarstående skatt enligt 1955 respektive 1956 års taxering och dels preliminär skatt för inkomståren 1957 respektive 1958. Förbundet hemställde därför att alternativ II måtte accepteras.

Sveriges lantbruksförbund och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* yttrar.

Beträffande de tekniska arrangemangen för uttagande av garantibeloppet såsom preliminär skatt under övergångsåren 1955 och 1956 är förbundet i fråga om skattskyldiga med preliminär A-skatt medvetet om, att beträffande dessa egen medverkan i de flesta fall synes vara oundviklig för att bringa den preliminära skatten i överensstämmelse med den slutliga. Ifråga om skattskyldiga med preliminär B-skatt, vilken är den regelmässiga formen för preliminär beskattning av jordbrukare, ansluter sig förbundet till uttalandet i promemorian, att myndigheterna böra tillse, att icke till olägenhet för de skattskyldiga den bristande överensstämmelsen mellan preliminär och slutlig skatt blir större än om någon omläggning icke skett. Omläggningen har beslutats av statsmakterna för att ernå förenkling i taxe-

rings- och uppbördsarbetet. Då härtill kommer att ränta å kvarstående skatt kommer att beräknas även å den skatt, som utgår å garantibeloppet, är detta ett ytterligare skäl för att statsmakterna skola påtaga sig ansvaret för att den preliminära skatten såvitt möjligt kommer att överensstämma med den slutliga.

Svårigheterna i samband med övergången till den nya ordningen synas icke vara oöverkomliga. Förslaget till ändringarna i uppbördsförordningen föreligger i så pass god tid att berörda myndigheter ha möjlighet att planera och förbereda erforderliga åtgärder. Förslaget att de lokala skattemyndigheterna icke skulle behöva taga hänsyn till fastigheter med ett taxeringsvärde understigande förslagsvis 100 000 kronor kan visserligen ur arbetsbesparande synpunkt synas moliverat, men rättvisesynpunkten synes böra medföra, att även om samtliga fastigheter icke kunna medräknas, gränsen dock sättes väsentligt lägre, förslagsvis 40 000 kronor, eller till sådan nivå, att garantibeloppet därå motsvarar i stort sett kommunalt ortsavdrag.

Departementschefen. Som framgår av det förut sagda skall fastighetsskatten upphöra som självständig skatteform. Från och med 1956 års inkomst-taxering skall i stället ett s. k. garantibelopp för fastighet inräknas i den skattskyldiges till kommunal inkomstskatt taxerade inkomst. Omläggningen av fastighetsbeskattningen innebär ur uppbördssynpunkt, att fastighetsskatten ej längre skall debiteras och uppbäras i särskild ordning; skatten kommer i stället att såsom kommunal inkomstskatt ingå i slutlig skatt.

Hittills har fastighetsskatten icke uppburits preliminärt. Skulle fastighetsskatten ej heller i fortsättningen uttagas preliminärt, komme skatten att få erläggas såsom kvarstående skatt under uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Skatteuppbörden skulle således äga rum ungefär ett halvt år senare än för närvarande. Vidare komme antalet uppbördsterminer för skattebelopp över 100 kronor att minska från tre till två.

Angivna omständigheter och angelägenheten att söka åstadkomma största möjliga överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten talar för att den kommunala inkomstskatten å garantibelopp för fastighet bör i princip uttagas i samband med den preliminära skatten. För denna mening har jag f. ö. redan tidigare givit uttryck, bl. a. i propositionen nr 93/1954, däri frågan om kommunernas förskott från statsverket i anledning av fastighetsskatte-reformen behandlats. De i sagda proposition upptagna förslagen bygger på en preliminär inbetalning av den mot garantibeloppen svarande skatten. Såsom i promemorian framhållits kan emellertid de lokala skattemyndigheterna som regel icke beakta fastighetsinnehav vid utfärdande av debetsedel å preliminär A-skatt. Såvitt gäller skattskyldiga, som har att erlægga preliminär A-skatt och äger fastighet inom hemortskommunen, får alltså förutsättas att de skattskyldiga, även i eget intresse, själva medverkar till att skatten å garantibeloppet för fastigheten inbetalas preliminärt, exempelvis genom begäran om förhöjt skatteavdrag

eller genom fyllnadsinbetalning av skatt. Att lokal skattemyndighet har möjlighet att i särskilda fall, exempelvis då fastighetsägare med A-skatt systematiskt underlåter att preliminärt erlägga skatt för garantibelopp, föreskriva en tvångsmässig uppräknig av skatteavdraget, har även erinrats om i departementspromemorian.

Skattskyldiga, som äger fastighet inom annan kommun än hemortskommunen, har endast undantagsvis varit skyldiga erlägga inkomstskatt för fastigheten i den kommun, där fastigheten är belägen. Fastighetsinnehavet har således som regel medfört utfärdande av endast en debetsedel, nämligen å fastighetsskatt. Så torde nära nog undantagslöst ha varit fallet beträffande fastigheter, använda som sommarbostäder. Framdeles kommer ifrågasatt skattskyldiga, om preliminär skatt utan inskränkning uttages å garantibelopp för fastighet, att erhålla två debetsedlar, nämligen en å preliminär B-skatt och en å slutlig skatt, båda upptagande i stort sett samma skattebelopp. Endast om skatten skulle understiga 60 kronor, utfärdas icke debetsedel å preliminär skatt.

I åtskilliga kommuner utgör sommarvillorna en betydande del av det totala fastighetsbeståndet. Så är exempelvis fallet inom vissa kommuner i Stockholms skärgård och vid västkusten. Inom Värmdö fögderi i Stockholms län utfärdades sålunda under år 1953 31 200 debetsedlar å fastighetsskatt, varav uppskattningsvis 23 000—24 000 avsåg fastigheter som ägdes av personer bosatta inom annan kommun. Dubbla debetsedlar skulle således behöva utfärdas i ett mycket stort antal fall. Trots att en viss reduktion av antalet debetsedlar inträder i de fall då fastighet äges av någon inom kommunen bosatt, kommer nämnda förhållande att medföra att det sammanlagda antalet debetsedlar likväl ökar i ett flertal kommuner. Härtill kommer att även antalet skatteinbetalningar skulle väsentligen öka i förhållande till nuvarande antal inbetalningar av fastighetsskatt, eftersom den preliminära B-skatten förfaller till betalning under sex uppbördsterminer mot maximalt tre uppbördsterminer för fastighetsskatten i dess tidigare form. Av det anförda framgår att värdet av fastighetsbeskattnings omläggning skulle i viss mån förringas, om icke ägarna av mindre fastigheter i annan kommun än hemortskommunen undantogs från den principiella skyldigheten att erlägga preliminär skatt å garantibelopp för fastighet. Även för de skattskyldiga kan det vara ett intresse att slippa få dubbla debetsedlar på mindre skattebelopp och i stället få erlägga hela fastighetsskatten som slutlig och kvarstående skatt.

Den ifrågasatta begränsningen i skyldigheten att erlägga preliminär B-skatt i förevarande fall synes kunna anknytas till ett skattebelopp av 200 kronor. Detta belopp motsvarar vid en kommunal utdebitering av 10 kronor för skattekrona ett garantibelopp å 2 000 kronor och ett taxeringsvärde av 50 000 kronor. Begränsningen skulle kunna utformas sålunda att om den skattskyldige kan antagas bli taxerad enbart för garantibelopp och den

preliminära B-skatten understiger 200 kronor, skatten icke skall påföras med mindre den skattskyldige så begär. En så utformad bestämmelse skulle emellertid medföra, att taxeringsnämndsordförandena måste i inkomstlängderna särskilt ange de fall, när den taxerade inkomsten helt utgöres av garantibelopp för fastighet. Då detta med hänsyn till taxeringsarbetets omfattning om möjligt bör undvikas, förordar jag att undantagsbestämmelsen i stället ges den innebörden att preliminär B-skatt, som i annan kommun än hemortskommunen icke uppgår till 200 kronor, icke skall — oavsett om skatten hänför sig till enbart garantibelopp eller ej — påföras med mindre den skattskyldige så begär. Härigenom kommer att undantagas även sådana fall, då skatten avser inkomst av rörelse m. m. Denna konsekvens innebär dock knappast någon olägenhet.

Det synes ej erforderligt att fastställa någon tid, inom vilken framställning skall göras om utfärdande av debetsedel å preliminär B-skatt, då denna kommer att understiga 200 kronor.

I övrigt har jag icke något att erinra mot vad i promemorian föreslagits i fråga om debitering och uppbörd av skatt å garantibelopp för fastighet. Jag finner sålunda ej erforderligt att, såsom i något remissyttrande ifrågasatts, särskilda jämningsregler meddelas för det fall, när fastighet överlåts under inkomståret.

I fråga om debitering och uppbörd av skogsvårdsavgifter samt av annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor biträder jag de i promemorian framlagda förslagen.

Utöver vad i promemorian anförts må framhållas, att om kvarstående skatt ej erlagts och i den slutliga skatten ingår skogsvårdsavgift eller annuitet, storleken av avgiften eller annuiteten bör angivas i restlängden då denna utskrivs. På så sätt kan vid skatteindrivningen beaktas den förmånsrätt enligt 17 kap. 6 § handelsbalken, som föreligger för den del av den kvarstående skatten som belöper på avgiften eller annuiteten. Anledning synes därför ej föreligga att, som Föreningen Sveriges kronokamrerare ifrågasatt, i detta sammanhang föreslå utbyte av nämnda förmånsrätt mot förmånsrätt enligt 17 kap. 12 § handelsbalken.

Vidare må i detta sammanhang behandlas vissa frågor beträffande omdebitering av skogsvårdsavgift.

I propositionen nr 79 till innevarande års riksdag med förslag till lag om ändrad lydelse av 60 § samt anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. har bland annat föreslagits att i inkomstlängden skall, till ledning för skattskyldigs påförande av skogsvårdsavgift, antecknas uppgift om de värden å skogsmark och växande skog, varå avgiften skall beräknas. Nämnda anteckning, som skall göras av taxeringsnämndsordföranden, har ansetts erforderlig för underlättande av avgiftsdebiteringen.

Befinnes efter anmälan av den skattskyldige eller eljest, att denne påförts skogsvårdsavgift obehörigen eller med oriktigt belopp till följd exempelvis av att i inkomstlängden antecknats underlag för beräkning av skogsvårdsavgift, oaktat garantibelopp för fastighet icke beräknats för den skattskyldige, eller att infört sådant underlag är fel angivet antingen på grund av att orätta värden å skogsmark och växande skog antecknats eller på grund av att vid ägarbyte annan fördelningsgrund tillämpats än vid beräkning av garantibeloppet för fastigheten, förfares som vid annan feldebitering av skatt. Anteckningarna i inkomstlängden i angivna hänseende avser icke någon taxeringsåtgärd; de verkställas enbart för att underlätta debiteringsarbetet för de lokala skattemyndigheterna.

Annorlunda förhåller det sig när avgiftsunderlaget antecknats i överensstämmelse med det uträknade garantibeloppet, men detta belopp enligt den skattskyldiges mening icke borde ha påförts eller hade bort beräknas efter annat taxeringsvärde eller fördelas mellan olika ägare på annat sätt än som skett. I dessa fall måste taxeringsbesvär anföras och inkomsttaxeringen ändras, innan någon omdebitering av skogsvårdsavgiften bör komma i fråga. Har taxeringsvärdet ändrats efter besvär, bör sålunda i förekommande fall omdebitering av skogsvårdsavgiften verkställas först i samband med den omdebitering av den kommunala inkomstskatten, som skall göras sedan garantibeloppet och inkomsttaxeringen rättats; då beslutet om den ändrade inkomsttaxeringen översändes till den lokala skattemyndigheten, bör följaktligen erforderliga uppgifter lämnas för omdebiteringen av skogsvårdsavgiften. Motsvarande bör gälla, då påfört garantibelopp efter anförda besvär undanröjes eller omfördelas mellan flera ägare. — På liknande sätt synes vidare få förfaras t. ex. då taxeringsnämnd på grund av förbiseende icke beräknat garantibelopp för den skattskyldige, men detta senare rättas till.

Beträffande spørsmålet hur den preliminära skatten för inkomståren 1955 och 1956 skall beräknas för ägare av fastighet får jag anföra följande.

Av det förut sagda framgår, att när fråga är om fastighetsägare med preliminär A-skatt, det regelmässigt kräves medverkan av den skattskyldige själv för att preliminärt skall inbetalas det högre inkomstskattebelopp, som föranledes av fastighetsskattens inarbetande. I dessa fall är alltså uteslutet med ett generellt åläggande för myndigheterna att tillse att preliminär skatt avseende garantibelopp för fastighet inbetalas av fastighetsägarna. Sker ej sådan inbetalning, ökar alltså den kvarstående skatten till förfång främst för den skattskyldige men i viss mån även för statsverket. På grund av föreskriften om ränta på kvarstående skatt av viss storleksordning och den omständigheten att dylik skatt skall erläggas inom en relativt begränsad tid, finnes anledning räkna med att många fastighetsägare med A-skatt kommer att verkställa den högre källskatteinbetalningen. Dessa skattskyld-

diga bör emellertid erhålla en orientering om de nya bestämmelsernas innebörd och en uppmaning att betala preliminär skatt avseende garantibeloppet, och detta kan lämpligen ske i samband med att debetsedlarna på fastighetsskatt enligt 1954 års taxering utsändes under hösten innevarande år. En ytterligare erinran, exempelvis i form av ett radiomeddelande, kan lämnas i samband med upprättandet av 1955 års självdeklaration, vid vilken tid fyllnadsinbetalningar kan göras.

När det sedan gäller fastighetsägare med preliminär B-skatt — fråga är här till övervägande del om jordbrukare, rörelseidkare samt större inkomsttagare och förmögenhetsägare — finnes, som framgår av den lämnade redogörelsen för departementspromemorian, en viss möjlighet att genom tvångsåtgärder tillse att dessa skattskyldiga — som fr. o. m. inkomståret 1957 automatiskt får erlägga preliminär skatt som inkluderar skatt på garantibelopp — redan under 1955 och 1956 erlägger den högre preliminära skatten. Fördelen med en dylik anordning skulle alltså vara, att man underlätade för dessa skattskyldiga att inbetala den högre inkomstskatten, varjämte bättre garantier erhöles för att denna högre inkomstskatt skulle komma att inflyta inom avsedd tid.

Å andra sidan är vissa bestämda nackdelar förenade med denna anordning, vilket ock föranlett avstyrkande uttalanden i flertalet remissyttrandena, vari denna fråga särskilt berörts. Dessa nackdelar är följande.

Det är icke tänkbart att ålägga de lokala skattemyndigheterna att beträffande samtliga fastighetsägare med B-skatt inräkna den mot garantibeloppet svarande skatten i den preliminära skatten. Redan uppgiften att med stöd av fastighetslängden undersöka om en fastighetsägare har B-skatt blir mycket tidsödande. Härtill kommer sedan omräkningen av skatten. Detta arbete skulle vidare infalla under den del av året, då ifrågavarande myndigheter normalt är särskilt arbetstyngda. Det bör i detta sammanhang även erinras om att de lokala skattemyndigheterna vid denna tidpunkt har att verkställa en rad nya arbetsuppgifter av betungande art. Jag åsyftar de nytillkomna uppgifterna i anledning av 1953 års uppbördsreform och, inte minst, sjukförsäkringsreformen. Endast mycket tungt vägande skäl bör kunna föranleda att man nu pålägger de lokala skattemyndigheterna än ytterligare arbetsuppgifter.

Vid ett ställningstagande till denna fråga får då uppmärksammas att en begränsning till fastigheter med visst högre taxeringsvärde blir ofrånkomlig. I departementspromemorian har nämnts fastigheter med taxeringsvärde å minst 100 000 kronor; vissa remissinstanser har förordat ett lägre belopp.

Var man än drar gränsen, kräves ökat arbete av de lokala skattemyndigheterna i sådan omfattning att det måste ur nyss angivna synpunkter inge betänkligheter. Härtill kommer att den i fastighetslängden antecknade ägaren kan ha överlåtit fastigheten på annan, varför en viss undersökning

i detta hänseende skulle behöva göras. Vidare finnes i fastighetslängderna, när mer än en person äger en fastighet, regelmässigt icke antecknat samtliga ägare och än mindre de olika delägarnas andel i fastigheten, vilket än ytterligare komplicerar arbetet.

Om en gräns sättes vid visst taxeringsvärde skulle det alltfört bli erforderligt att genom en särskild upplysningsverksamhet rikta sig till en grupp fastighetsägare med B-skatt. Det finnes anledning antaga — då för vissa en tvångsmässig uppräknig av preliminärskatten skett medan detta icke gjorts för andra — att åtskilliga missförstånd skulle uppkomma.

Härtill kommer att de skattskyldiga, som skulle nås med den ifrågasatta åtgärden, som regel har så från år till år varierande inkomster att de, oberoende av den komplikation i nu ifrågavarande hänseende som föranledes av fastighetsbeskattningens omläggning, har anledning att avge preliminär självdeklaration, begära jämkning eller eljest vidtaga särskilda åtgärder i syfte att tillse att preliminär och slutlig skatt når önskad överensstämmelse.

Under åberopande av det sagda vill jag förorda, att något åläggande icke meddelas lokal skattemyndighet att beträffande fastighetsägare med B-skatt utan framställning härom verkställa någon omräkning av preliminärskatten för 1955 och 1956.

Överståthållarämbetet har ifrågasatt, om icke möjlighet borde finnas att medge befrielse från sådan ränta å kvarstående skatt, som beror på underlåtenhet att under övergångsåren erlagga preliminär skatt för garantibelopp för fastighet. Enligt min mening föreligger icke tillräckliga skäl att införa en sådan bestämmelse. Bland annat må framhållas att om räntepåföljden skulle eftergivnas, mindre utsikter komme att föreligga för frivilliga preliminärskattebetalningar avseende skatt på garantibelopp.

V. Särskilda frågor.

I det förslag till ändring i uppbördsförordningen, som jag avser förorda att riksdagen underställes, har föreslagits vissa ändringar av 10 §, 27 § 1 mom., 60 § 3 mom., 68 § 4 mom. och 72 §, vilka ändringar icke äger samband med uppbörden av sjukförsäkringsavgifterna, arbetsgivarnas bidrag till den allmänna sjukförsäkringen, m. m. eller med fastighetsbeskattningens omläggning. Såsom framgår av författningsförslaget avser ändringen av 60 § 3 mom. endast en mindre rättelse av författningstexten. I fråga om övriga ändringar får jag anföra följande.

10 §. Enligt propositionen nr 64 till innevarande års riksdag med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. skall i de fall, då lön utbetalas av arbetsgivare för tid under vilken arbetsgivaren enligt lagen om allmän sjukförsäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning enligt samma lag, den del av lönen som motsvarar nämnda ersättning icke utgöra skattepliktig inkomst. Därav följer att preliminär A-skatt ej skall utgå på nyss angivna del av sjuklönen,

varom bör stadgas i 10 § uppbördsförordningen. Som jag framhöll i propositionen nr 64 (s. 36 o. 37) får det ankomma på centrala uppbördsnämnden att närmare överväga möjligheten att meddela vissa schablonregler för källskatteberäkningen när sjuklön utgår.

27 § 1 mom. I andra att-satsen föreslås en ändring av formell natur. Ändringen är föranledd av den nya kommunallagen som träder i kraft den 1 januari 1955.

68 § 4 mom. Överskjutande preliminär skatt må innehållas bland annat om det med fog kan antagas att tillkommande skatt kommer att påföras på grund av beslut av prövningsnämnd om höjd taxering. Fråga har uppkommit huruvida preliminär skatt, som arbetsgivare underlåtit att innehålla genom skatteavdrag men som sedermera erlagts efter taxeringsårets utgång, må trots arbetstagarens bestridande innehållas i avbidan på taxeringsnämndens beslut om eftertaxering av den inkomst varå skatteavdrag hade bort verkställas. Då självdeklaration eller löneuppgift icke avlämnats och preliminär skatt ej heller inbetalats, hade arbetstagaren tidigare icke åsatts taxering.

För egen del finner jag det uppenbart att i förevarande fall den preliminära skatten icke bör återbetalas. Detta torde följa av grunderna för ifrågavarande bestämmelse. För att undanröja all tvekan synes bestämmelsen böra omformuleras så, att den överskjutande preliminära skatten må innehållas om det med fog kan antagas att tillkommande skatt kommer att påföras på grund av beslut av beskattningsnämnd om höjd taxering eller om eftertaxering.

72 §. Då källskattesystemet infördes, meddelades vissa särskilda bestämmelser beträffande skatteuppbörden för sådana sjömän som var inskrivna vid sjömanshus. Vid 1953 års uppbördsreform beslöts att dessa särbestämmelser i stället skulle avse arbetstagare å svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 500 registerton. Därvid utgick man från att särskilda uppbördsregler skulle behövas i huvudsak endast beträffande den utrikes sjöfarten.

Behov har visat sig föreligga att tillämpa ifrågavarande bestämmelser även på mindre fartyg. Det förekommer således att fartyg under den nys angivna storleken regelbundet befinner sig borta från hemlandet. På grund därav synes centrala uppbördsnämnden böra bemyndigas att då så finnes påkallat lämna medgivande till att förevarande särbestämmelser må tillämpas även på svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet understigande 500 registerton.

VI. Departementschefens hemställan.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) *förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt*

2) *förordning om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m.*

Föredragande departementschefen hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Barbro Åslund.

Utredningsmännens förslag

till

lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring.

Härigenom förordnas, att 35, 36 och 101 §§ lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

35 §.

Överstiger medlems sammanlagda avgift för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för grundsjukpenning två procent av hans vid taxering till statlig inkomstskatt året näst efter det år avgiften avser taxerade inkomst, skall avgiften nedsättas till två procent av nämnda inkomst. Är medlem taxerad enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skall härvid å vardera maken anses belöpa hälften av makarnas sammanlagda taxerade inkomst. Vid nedsättning av avgift iakttages, att uppkommande öretal skall, om det uppgår till högst femtio, bortfalla och, om det överstiger femtio, höjas till närmaste hela krontal. Är den försäkrade medlem i såväl lokal- som central-sjukkassa, skall nedsättningen i första hand avse avgift till centralsjukkassan. Inom en och samma kassa skall nedsättning i första hand avse avgift för sjukvårdsförsäkringen.

Därest vad — — — påföras honom.

36 §.

Sjukförsäkringsavgift påföres inom området för den sjukkassa, i vilken den avgiftspliktige var medlem vid utgången av det år avgiften avser. Omfattar området två eller flera kommuner, verkställs avgiftspåföringen i den kommun, där den avgiftspliktige blivit mantalsskriven för nämnda år, eller eljest, där han varit bosatt vid ingången av samma år eller den senare tidpunkt under året, då försäkringsplikt inträtt. Sjukförsäkringsavgift uträknas av sjukkassa.

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter är i övrigt stadgat i uppbördsförordningen, dock att om rättelse i eller besvär över debitering av sjukförsäkringsavgift gäller vad i 101 och 103 §§ sägs.

101 §.

Över allmän — — — ovan sagts.

Förmenar någon, att i slutlig eller tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift påförts honom obehörigen eller med oriktigt belopp, äger han däri söka rättelse hos centralsjukkassan inom ett år efter det han erhållit vederbörlig debetsedel. Över centralsjukkassans beslut må besvär anföras i den ordning, som i föregående stycke sägs. Anförda besvär befriar icke klaganden från att i behörig ordning erlagga avgiften, såvida icke an-

stånd med inbetalningen medgivits enligt vad i uppbördsförordningen stadgas.

Tillsynsmyndigheten äger, ändå att klagan icke förts, till prövning upptaga ärende som i första eller andra stycket avses.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

Utredningsmännens förslag

till

förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 2 mom., 3 § 1 mom., 4 § 3 mom., 25 §, 27 § 1 och 3 mom., 31 § och 84 § uppbördsförordningen den 5 juni 1953 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, samt att till 2 § nämnda förordning skall fogas ett nytt moment, betecknat 3 mom., av den lydelse nedan sägs.

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt, ersättningsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering, sjukförsäkringsavgifter enligt lagen om allmän sjukförsäkring, arbetsgivaravgifter som avses i 2 § förordningen angående uppbörd av arbetsgivaravgifter för vissa försäkringar m. m., sådana byggnadsforskningsavgifter enligt förordningen angående byggnadsforskningsavgift, vilka icke uppbäras av riks-försäkringsanstalten, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Kungl. Maj:t — — — föreskriften avses.

2 §.

2 mom. I denna förordning förstås med

slutlig skatt: utskylder och pensionsavgifter, vilka debiteras på grund av sådant beslut rörande taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt, ersättningsskatt eller kommunal inkomstskatt, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda senast den 20 november under taxeringsåret, ävensom i 1 § omförmälda sjukförsäkringsavgifter, arbetsgivaravgifter och byggnadsforskningsavgifter;

preliminär skatt — — — stad kronokamrerare.

3 mom. Den som är pliktig erlægga sjukförsäkringsavgift och taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser skall, om den andra maken ej taxerats till statlig inkomstskatt och makarna blivit för inkomståret

mantalsskrivna inom samma lokala skattemyndighets tjänstgöringsområde, svara för den andra makens sjukförsäkringsavgift för inkomståret och skall den sistnämnda maken vara fri från betalningsskyldighet för avgiften.

3 §.

1 mom. I den omfattning nedan anges skall skattskyldig i kommun, där han kan antagas bliva påförd slutlig skatt enligt den årliga taxeringen året näst efter inkomståret, utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

4 §.

3 mom. För en var för orsavsdragens beräkning vid inkomsttaxeringen använd orsgrupp skola upprättas särskilda tabeller, angivande den preliminära skatten under förutsättning att statlig inkomstskatt beräknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret, att sjukförsäkringsavgift beräknas med ledning av belopp, som den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten fastställer för inkomståret, samt att det sammanlagda beloppet av kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beräknas för skatte-krona och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, vilka av riksskattenämnden fastställas för varje inkomstår.

Oaktat vad — — — vederbörande stad.

25 §.

Vid debitering — — — skall iakttagas:

att pensionsavgift — — — sextiofem år;

att sjukförsäkringsavgift påföres med ledning av belopp, som den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten fastställer för inkomståret;

att för — — — inkomståret; samt

att kommunal — — — och tingslag.

27 §.

1 mom. Vid debitering — — — skall iakttagas:

att för — — — slutliga skatten;

att sjukförsäkringsavgift debiteras med belopp som uträknats av allmän sjuk-kassa, dock med beaktande av vad i 33 och 35 §§ lagen om allmän sjukförsäkring stadgas angående avgiftsplikt och nedsättning av avgift med hänsyn till vederbörandes till statlig inkomstskatt taxerade inkomst;

att makars sjukförsäkringsavgifter skola i fall, varom i 2 § 3 mom. sägs, i en gemensam post påföras den av makarna, för vilken beräknats till statlig inkomstskatt taxerad inkomst;

att i 1 § omförmäld arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift debiteras i en gemensam post;

att kommunal — — — skatten; samt

att kommunal — — — helt krontal.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige

till statsverket erlägga ränta med fem procent för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, arbetsgivaravgift eller byggnadsforskningsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomst-året.

Vad i — — — omförmäld ränta.

31 §.

Debitering av tillkommande skatt skall ske efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt, fastighetsskatt eller skogsvårdsavgifter, dock att vid debitering på grund av eftertaxering skall iakttagas vad i 63 § kommunalskattelagen finnes stadgat. Skall sjukförsäkringsavgift ingå i den tillkommande skatten, debiteras avgiften med belopp som uträknats av centralsjukkassa.

Tillkommande skatt — — — 30 §§ sägs.

84 §.

Förmenar någon, — — — vederbörlig debetsedel.

Vad i föregående stycke sägs gäller icke i fråga om sjukförsäkringsavgift. Om rättelse i debitering av sådan avgift stadgas i lagen om allmän sjukförsäkring.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955; dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet.

Utredningsmännens förslag

till

förordning angående uppbörd av arbetsgivaravgifter för vissa försäkringar m. m.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Med arbetsgivaravgift förstås i denna förordning sådan avgift för försäkring jämlikt lagen om yrkesskadeförsäkring och sådant bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkring och försäkring för tillägssjukpenning jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, som beräknas av riksförsäkringsanstalten.

2 §.

Arbetsgivaravgift, som icke skall inbetalas till riksförsäkringsanstalten enligt vad i 3 § sägs, uppbäres på sätt i uppbördsförordningen stadgas.

3 §.

Arbetsgivare, hos vilken i regel minst fem arbetstagare finnas anställda, skall erlägga arbetsgivaravgiften till riksförsäkringsanstalten genom inbetalning eller girering till anstaltens postgirokonto eller på annat av anstalten angivet sätt.

Vad i första stycket sägs skall gälla även annan än där avsedd arbetsgivare, om arbetsgivaravgiften uppgår till minst femhundra kronor och avgiften för nästföregående år ej understigit angivna belopp, eller om riksförsäkringsanstalten på ansökan av arbetsgivaren eller eljest finner lämpligt, att avgiften skall inbetalas till anstalten.

4 §.

1 mom. Det åligger lokal skattemyndighet att på sätt riksförsäkringsanstalten närmare bestämmer upprätta förteckning över arbetsgivare inom myndighetens tjänstgöringsområde (*arbetsgivarförteckning*). Omfattar den lokala skattemyndighetens tjänstgöringsområde flera uppbördsdistrikt, skall arbetsgivarförteckningen bestå av en avdelning för varje sådant distrikt. Förteckningen skall av den lokala skattemyndigheten insändas till riksförsäkringsanstalten året näst efter det år förteckningen avser, i Stockholm successivt under tiden den 15 februari—15 mars och i övrigt före den 15 januari eller den senare dag anstalten föreskriver.

Riksförsäkringsanstalten skall i erforderliga hänseenden komplettera arbetsgivarförteckningen och i denna anteckna de arbetsgivaravgifter, vilka skola uppbäras på sätt i uppbördsförordningen stadgas. Förteckningen bör därefter utvisa

- 1) namn, bostad eller postadress och verksamhet samt i förekommande fall yrke eller titel för envar arbetsgivare, för vilken antecknats arbetsgivaravgift;
- 2) de huvudsakliga grunder, efter vilka arbetsgivaravgift blivit för arbetsgivare beräknad, såsom antalet hos honom anställda arbetstagare, den lön som ligger till grund för beräkningen, tillämpad premiesats eller dylikt;
- 3) arbetsgivaravgiftens belopp, däri inbegripen tilläggsavgift enligt 00 § lagen om yrkesskadeförsäkring;
- 4) tillägg på grund av tidigare för lågt debiterat belopp; samt
- 5) avdrag på grund av förut erlagd betalning eller nedsättning i förut erlagt belopp.

Arbetsgivarförteckning skall under året näst efter det år, förteckningen avser, av riksförsäkringsanstalten översändas till lokal skattemyndighet, i Stockholm före den 15 juni och i övrigt före augusti månads utgång; dock att förteckning, i vad den avser minst halva antalet uppbördsdistrikt, skall översändas till lokal skattemyndighet på landet före den 15 augusti.

2 mom. Samtidigt med att arbetsgivarförteckningar översändas till de lokala skattemyndigheterna, äger riksförsäkringsanstalten från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten tillgodogöra sig beloppet av de i förteckningarna antecknade arbetsgivaravgifterna.

3 mom. Lokal skattemyndighet skall vid debitering av slutlig skatt påföra envar avgiftspliktig den för honom i arbetsgivarförteckningen antecknade arbetsgivaravgiften. Förteckningen återställes till riksförsäkringsanstalten inom tid som anstalten bestämmer.

5 §.

1 mom. Arbetsgivaravgift, som avses i 3 §, påföres och uppbäres i den ordning riksförsäkringsanstalten bestämmer. Avgiften skall inbetalas senast inom fyra veckor efter det uppgift, varom i nästföljande stycke förmäles, kommit arbetsgivaren tillhanda.

Riksförsäkringsanstalten har att till envar arbetsgivare översända skriftlig uppgift, vari lämnas underrättelse i de hänseenden, som angivas i 4 § 1 mom. andra stycket, ävensom angående tid och sätt för inbetalningen, om påföljden vid försummad inbetalning samt om vad i 6 § stadgas.

På ansökan av arbetsgivare äger riksförsäkringsanstalten medgiva anstånd med inbetalning av påfordrad arbetsgivaravgift, där särskilda skäl föreligga, eller bestämma att avgift å minst 2 000 kronor må erläggas vid mer än ett inbetalningstillfälle under kalenderår, som avgiften avser.

2 mom. Inbetalas i 1 mom. omförmäld arbetsgivaravgift icke inom föreskriven tid, skall riksförsäkringsanstalten i rekommenderat brev med posten anmana arbetsgivaren att omedelbart erlägga avgiften.

Riksförsäkringsanstalten åligger att periodvis, enligt anstaltens bestämmande, upprätta förteckningar över arbetsgivare, vilka ej fullgjort sin betalningsskyldighet inom två veckor efter det anmaning, som i nästföregående stycke sägs, avsänts. Förteckningarna, som upprättas särskilt för varje utmätningsmansdistrikt, skola för varje arbetsgivare innehålla uppgifter om hans namn, bostad eller postadress och i förekommande fall yrke eller titel samt om den arbetsgivaravgift han är pliktig erlägga. Tre exemplar av varje förteckning skola för indrivning av oguldna avgifter överlämnas till vederbörande länsstyrelse.

Vad i uppbördsförordningen och föreskrifter, meddelade för tillämpningen av nämnda förordning, stadgas angående indrivning och redovisning av restford skatt, avkortning och avskrivning av skatt samt upprättande av balanslängd ävensom efterkrav och preskription av skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om oguldna arbetsgivaravgifter, upptagna i förteckning som i nästföregående stycke avses.

3 mom. Samtidigt med att de ovan i 2 mom. omförmälda förteckningarna överlämnas till länsstyrelserna, äger riksförsäkringsanstalten från vederbörlig inkomstitel å riksstaten tillgodogöra sig beloppet av de i förteckningarna antecknade arbetsgivaravgifterna.

6 §.

Förmenar arbetsgivare att arbetsgivaravgift blivit obehörigen eller med oriktigt belopp honom påfordrad, äger han att däri söka rättelse hos riksförsäkringsanstalten inom ett år efter det sökanden erhållit vederbörlig debetsedel eller uppgift, som i 5 § 1 mom. sägs eller, om uppgiften ej kommit honom till handa, efter det han i annan ordning avkrävt där avsedd avgift. Uppbäres avgiften på sätt i uppbördsförordningen stadgas, må ansökan i stället ingivas till den lokala skattemyndighet, som verkställt debitering av avgiften. Myndigheten har att efter utredning med eget yttrande översända ansökningen till anstalten.

7 §.

Har arbetsgivare att samtidigt erlägga arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift enligt förordningen om byggnadsforskningsavgift, skall i 3 § andra stycket och 5 § 1 mom. tredje stycket angivna belopp hava avseende å summan av avgifterna.

8 §.

Efter varje kalendermånads utgång skall av riks försäkringsanstalten, i den mån fondering ej skall ske enligt vad härom särskilt stadgas, förskottstiteln för förskottering av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring tillgodoföras bidrag, vilka anstalten påfört såsom arbetsgivaravgift och under månaden tillgodogjort sig från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten eller vilka under månaden influtit direkt till anstalten. Om bidragen skall den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten underrättas.

9 §.

1 mom. Är arbetsgivare delägare i bolag, som avses i 00 § lagen om yrkeskadeförsäkring, skall bolaget, där så kan ske, samtidigt påföra och gemensamt uppbära avgift för försäkringen och bidrag från arbetsgivare till kostnaderna för sjukvårdsförsäkring och försäkring för tilläggssjukpenning jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring.

Efter varje kalendermånads utgång skall förskottstiteln för förskottering av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring av bolaget tillgodoföras de under månaden till bolaget influtna bidragen. Om bidragen skall den i 91 § nämnda lag omförmälda tillsynsmyndigheten underrättas.

Över arbetsgivare, vilka icke behörigen fullgjort dem åliggande bidragskyldighet, skall bolaget upprätta förteckning med uppgift om envar arbetsgivares namn, bostad eller postadress, verksamhet och i förekommande fall yrke eller titel samt om det bidrag han är pliktig erlägga. Förteckningen skall före utgången av månaden näst efter den, under vilken inbetalning bort ske, överlämnas till riks försäkringsanstalten, som har att påföra varje arbetsgivare det bidrag, för vilket han är betalningsskyldig. Beträffande sådant bidrag skall gälla vad i 5 § 2 mom. och 6 § stadgas.

2 mom. Det åligger den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten att övervaka att bolag, som i 1 mom. sägs, påför bidrag där så skall ske och att till bolaget influtna bidrag vederbörligen tillgodoföras förskottstiteln för förskottering av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring. Bolag är skyldigt att lämna tillsynsmyndigheten de uppgifter, som myndigheten finner erforderliga för övervakningens fullgörande.

10 §.

Sådant bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkring och försäkring för tilläggssjukpenning jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, som staten har att utgiva i egenskap av arbetsgivare, beräknas och redovisas enligt föreskrifter, vilka meddelas av Kungl. Maj:t.

11 §.

1 mom. Beträffande debitering och uppbörd av avgifter för sådan frivillig försäkring jämlikt lagen om yrkesskadeförsäkring, som riksförsäkringsanstalten meddelat arbetsgivare för dennes arbetstagare, skall i tillämpliga delar gälla vad i 2—6 §§ är föreskrivet.

2 mom. Avgift för annan av riksförsäkringsanstalten meddelad frivillig försäkring än i 1 mom. sägs uppbäres i den ordning anstalten bestämmer.

12 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning, meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955. Från och med samma dag skall förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete upphöra att gälla.

Den nya förordningen skall äga tillämpning jämväl beträffande avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt nyssnämnda lag, vilka debiteras eller uppbäras efter utgången av år 1954.

Förekommer i lag eller särskild författning hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i denna förordning, skall hänvisningen i stället gälla den bestämmelsen.

Utredningsmännens förslag

till

kungörelse angående beräkning och redovisning av statens bidrag jämlikt 38 § lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring.

Kungl. Maj:t har, med stöd av 10 § förordningen den   angående uppbörd av arbetsgivaravgifter för vissa försäkringar m. m. (nr   ) funnit gott förordna som följer.

1 §.

För statens samtliga verk och inrättningar med de undantag, som i 2 § sägs, skall bidrag jämlikt 38 § lagen om allmän sjukförsäkring, vilket staten i egenskap av arbetsgivare har att utgiva, så snart ske kan efter utgången av det kalenderår bidraget avser beräknas av riksräkenskapsverket enligt regler, som riksräkenskapsverket bestämmer i samråd med riksförsäkringsanstalten. Med anlitande av vederbörligt anslag i riksstaten skall bidraget av riksräkenskapsverket tillgodoföras förskottstiteln för förskotte-

ring av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring. Om bidraget skall den i 91 § nämnda lag omförmälda tillsynsmyndigheten underrättas.

2 §.

Bidrag jämlikt 38 § lagen om allmän sjukförsäkring skall så snart ske kan efter utgången av det år bidraget avser beräknas

för försvarets fabriksverk, postverket, televerket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, luftfartsverket, statens reproduktionsanstalt, stiftsnämndernas förvaltning och domänförvaltningen: av vederbörande förvaltningsmyndighet;

för riksbanken och Tumba bruk: av riksbanken; samt

för riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus ävensom riksdagen, dess utskott, delegationer och tryckeriavdelning: av riksgäldskontoret.

Bidrag skall av vederbörande förvaltningsmyndighet, riksbanken och riksgäldskontoret tillgodoföras förskottstiteln för förskottering av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring. Om bidragen skall den i 91 § nämnda lag omförmälda tillsynsmyndigheten underrättas.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1955.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

<i>Propositionens huvudsakliga innehåll</i>	1
<i>Författningstext</i>	3
I. <i>Inledning</i>	22
II. <i>Debitering och uppbörd av avgifter till den allmänna sjukförsäkringen</i>	24
A. <i>Kort översikt över sjukförsäkringslagens huvudbestämmelser</i>	24
B. <i>Uppbörd av sjukförsäkringsavgifterna i samband med preliminär skatt, m. m.</i>	27
Utredningsmännen	27
Remissyttrandena	33
Departementschefen	34
C. <i>Debitering av sjukförsäkringsavgifterna i samband med slutlig skatt, m. m.</i>	37
Utredningsmännen	37
Remissyttrandena	47
Departementschefen	50
D. <i>Ändring av debiterad sjukförsäkringsavgift</i>	53
Utredningsmännen	53
Remissyttrandena	59
Departementschefen	61
E. <i>Tillämpningsbestämmelser m. m.</i>	61
Utredningsmännen	61
Remissyttrandena	65
Departementschefen	68
III. <i>Debitering och uppbörd av arbetsgivares bidrag och avgifter till de obligatoriska sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna m. m.</i>	71
A. <i>Gällande bestämmelser m. m.</i>	71
B. <i>Debitering och uppbörd av avgifter och bidrag från arbetsgivare med försäkring i riksförsäkringsanstalten</i>	72
Utredningsmännen	72
Remissyttrandena	81
Departementschefen	86
C. <i>Övriga frågor</i>	91
Utredningsmännen	91
Remissyttrandena	93
Departementschefen	94
IV. <i>Ändringar i uppbördsförfarandet, föranledda av fastighetsbeskattningens omläggning</i>	97
Inledning	97
Departementspromemorian	98
Remissyttrandena	103
Departementschefen	107
V. <i>Särskilda frågor</i>	112
VI. <i>Departementschefens hemställan</i>	113
<i>Bihang</i>	115